

БЕЛАРУСЬ ГАТОВА БУДАВАЦЬ ЗМЯСТОЎНЫЯ І ФУНДАМЕНТАЛЬНЫЯ АДНОСІНЫ З ЕЎРОПАЙ

Аб гэтым заявіў Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка ўчора на сустрэчы з міністрам замежных спраў Эстоніі Урмасам Пастам.

«Мы будзем адносіны з Еўропай не на аснове скарачэнных захадаў або дэманстрацыі, а хочам будаваць змястоўныя і фундаментальныя адносіны», — сказаў Прэзідэнт. На яго думку, размова Еўропы з Беларуссю з пазіцыі санкцый будавацца не павінна. «Адменіце вы санкцыі — дзякуй, не адменіце — таксама дзякуй. Напэўна, вам так зручна. Калі вы іх зноў прадоўжыце, мы будзем успрымаць гэта як спробу зноў падвесіць нас і нешта з нас выціснуць. Гэта контрпрадукцыйна і бесперспектыўна», — лічыць кіраўнік дзяржавы.

Беларусь не будзе прымаць якіх-небудзь дэманстрацыйных захадаў перад разглядам у Еўропе пытання па Беларусі. «Некаторыя пачалі гаварыць, што ў прэзідэнта пасяджэння Савета Міністраў ЕС мы спрабуем нешта лібералізаваць і згуляць пад Еўропу», — адзначыў Прэзідэнт. — Вось ад чаго я засцерагаю нашы МЗС і ўрад: каб мы ні ў якім выпадку пад гэты момант нічога не рабілі». «Калі еўрапейцы будуць трымаць нас пастаянна ў падвешаным стане і патрабаваць зрабіць сюды крок, туды крок, гэтых адпаведнасцяў, а гэтых пасадзіць і гэтак далей, то мы на такую палітыку пагадзіцца не можам», — дадаў ён.

«Еўрапейскі саюз быў, ёсць і будзе. Але без Украіны і Беларусі ў вас ніколі не будзе Еўропы. Гэта цэнтр Еўропы, вялікая і важнейшая частка», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што Беларусь «навучылася жыць самастойна, знайшла сяброў за межамі Еўропы», дыверсіфікавала сваю эканамічную палітыку. Аднак Беларусь і Еўропа павінны супрацоўнічаць. «ХІІ стагоддзе — не час для такой практыкі адносна, — лічыць кіраўнік дзяржавы. — Не ўмовы, не ультыматумы, не ваенныя дзеянні будуць вызначаць развіццё. Яго будзе вызначаць та якая дзяржава, якую яна ўносіць на процілеглы выклікаў». Прэзідэнт нагадаў аб тым вялікім укладзе Беларусі ў процілеглы распаўсюджванню наркатыкаў, нелегальнай міграцыі і інш. «Лічу, Еўропа без Беларусі не абдыдзеца», — сказаў ён. — Калі Еўропа гэта цяпер не разумее, яна зразумее гэта заўтра».

СТАР. 2 ДАТА ПРЭЗІДЭНЦКІХ ВЫБАРАЎ У БЕЛАРУСІ БУДЗЕ НАЗНАЧАНА ПАРЛАМЕНТАМ НА АСЕННЯЙ СЕСІІ 2010 ГОДА

Дакладная дата будучых прэзідэнцкіх выбараў у Беларусі будзе назначана Палатай прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу на асенняй парламенцкай сесіі ў 2010 годзе. Аб гэтым паведаміла ў інтэрв'ю карэспандэнт БЕЛТА старшыня Цэнтральнай выбарчай камісіі Лідзія Ярэміна.

Кіраўнік ЦВК нагадала, што 8 красавіка 2011 года завяршаецца тэрмін паўнамоцтваў Прэзідэнта. Па закону выбары павінны прайсці не пазней чым за два месяцы да завяршэння гэтага тэрміну. Таму вызначаны апошні тэрмін іх правядзення — не пазней за 7 лютага 2011 года. Лідзія Ярэміна дадала, што раней за гэту дату праводзіць выбары закон не забараняе.

«Пачатак лютага — гэта добры перыяд для правядзення прэзідэнцкіх выбараў. Усе нашы выбарчыя камітэты на месцах, няма міграцыі, менш праблем з арганізацыяй галасавання за мяжой», — сказала старшыня Цэнтрвыбаркама.

Кандыдатам у прэзідэнты і ў дэпутаты парламента ў Беларусі плануецца дазваліць выкарыстоўваць уласныя сродкі пры правядзенні выбарчай кампаніі, паведаміла Лідзія Ярэміна.

Мяркуючы, што законапраект аб змяненнях і дапаўненнях у выбарчае заканадаўства, які плануецца разгледзець на гэтай асенняй сесіі, будзе змяшчаць нормы, што прадугледжваюць стварэнне індывідуальных фінансавых фондаў кандыдатаў у прэзідэнты і ў дэпутаты парламента. Мясцовыя выбары гэта не закране, растлумачыла Лідзія Ярэміна.

Іван ШЧОРБА, міністр транспарту і камунікацый:

«КОШТ ПРАЕЗДУ ЎЗРАСЦЕ ТОЛЬКІ ПАСЛЯ ПАВЫШЭННЯ ЗАРОБКАЎ»

Штогадовыя адлічэнні падпрямстваў транспартнай галіны ў бюджэт і пазабюджатныя фонды складаюць больш чым 1 мільярд долараў. Уздзелна вага галіны ў валавым унутраным прадукце Беларусі сёлета па выніках першага паўгоддзя перавысіла 6 працэнтаў.

Як адзначыў міністр транспарту і камунікацый Іван Шчорба, вырчка ад рэалізацыі прадукцыі, работ і паслуг за студзеня—жнівень складала 6,8 трыльёна рублёў. Гэта на 5 працэнтаў больш, чым за такі перыяд летась. Негатыўны тэндэнцыі, звязаныя з наступствамі сусветнага фінансавога крызісу ў айначыннай транспартнай галіне адзначаліся напрыканцы мінулага года і ў пачатку гэтага. Ужо з красавіка пакрысе сітуацыя пачала выпраўляцца.

Ігар ГРЫШЫН.

«НАМЯНЯЎ» НА... ВР50 МІЛЬЯРДАЎ

Усяго тры гады спатрылася падпрямальнаму сталічанму жыхару, каб атрымаць такі ашаламляльны даход.

Як паведамілі карэспандэнту «Звязды» ў прэс-цэнтры Камітэта дзяржакантролю, грошы «заробленыя» падазроным былі незаконна, а таму Дэпартамент фінансавых расследаванняў КДК Беларусі ў дачыненні да яго ўзбуджана крымінальная справа. Прыбытковы «бізнэс», якім займаўся мінчук з красавіка 2004 па май 2007 года, будаваўся на абменныя аперацыі з грашамі. У прыватнасці, у згаданы перыяд падазронны, дзейнічаючы ад імя і з выкарыстаннем рэкіўзітаў некалькіх сталічных індывідуальных падпрямальнікаў, а таксама УП «Канцмаркет», ТДА «БелЭканамРэсурс», ТДА Майір», ТДА «Ранал-2004», ТАА «Белсплай», ТАА «БелФін», абменьваў беззастаўна беларускія рублі на навульныя долары США і наадварот. Незаконна атрыманы ім даход склаў 50,2 мільярда рублёў.

Ігар ГРЫШЫН.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

У ЛАТВІ ПАРЫХТАВАЛІ ЗАКОН АБ ЛЕГАЛІЗАЦЫІ САМАГОНКІ

У парламенце Латвіі падрыхтаваны законпраект, які рэгламентуе вытворчасць самагонкі, а таксама хатняга віна і піва. Пра гэта паведаміла «Гэзіна».

Дакумент уяўляе сабой папраўкі ў закон аб абарачэнні алкаголю. Як адзначыў NovOnNews, ён дазваляе жыхару Латвіі вырабляць да 200 літраў самагонкі, а таксама да 30 тысяч літраў віна і піва ў год. Для гэтага, праўда, ахвотным даваецца атрымаць спецыяльны вытворчасць акцызны тавараў, а таксама ўзгадняць гэтае пытанне ў мясцовым самакіраванні.

Калі ж самагончык захоча прадаваць сваю прадукцыю, то павінен будзе яшчэ набыць для яе акцызныя маркі. Калі папраўкі могуць быць разгледжаныя парламентам, пакуль невядома. Як адзначыла раней выданне «Бізнэс&Балтыя», каментуючы планы заканадаўцаў у дачыненні да самагончыкаў, уздзелна вага алкаголю хатняй вытворчасці на латвійскім рынку нязначная. Асноўную долю нелегальнага алкаголю складае прадукцыя, завезеная кантрабандай.

УСІ ЗАКЛАДНІКАЎ У ПАРЫЖСКІМ ПРЫГАРАДЗЕ ВЫЗВАЛІЛІ

Паліцыя ў сераду завяршыла аперацыю па вызваленні шасціраўных закладнікаў, захопленых раніцай таго ж дня ў прадуктовай краме на паўночным усходзе ад Парыжа.

Арыштаваныя двое злучыліся. Дакладная колькасць зламшчыкаў, якія прынялі ўдзел у нападзе, пакуль невядома. Па звестках Parisien, якія былі ўзброеныя пісталетам тыпу «Берэта».

Індывідуальныя асобы каля 10 гадоў. Паводле удакладненых звестак, усе закладнікі былі супрацоўнікамі крамы. Мтай злучэнцаў стала вырчка крамы і грошы, што захоўваюцца ў сейфе.

Як паведаміла радыёстанцыя Euro1, падчас спецаперацыі ніхто з супрацоўнікаў крамы не пацярпеў.

ЗВЯЗДА

22 КАСТРЫЧНИКА 2009 г.
ЧАЦВЕР
№ 200
(26558)

Кошт 600 рублёў

ВЫДАЁЦЦА 39 ЖНІўНЯ 1917 г.

Б Е Л А Р У С К А Я Г А З Е Т А

ВЯСКОВЕЦ ГЕНРЬХ ЗНЯВОЛІЎ СЯБЕ Ў РОДНАЙ ХАЦЕ НА 15 ГАДОЎ...

Во даюць!

ПАЙШОЎ ПА ЯГАДЫ І ПРАПАЎ

У Шумілінскім раёне ў лесе знік агляднік. Учора яго яшчэ шукалі — ужо другі дзень запар.

Як паведамілі ў Віцебскім абласным упраўленні Міністэрства па надзвычайных сітуацыях, агляднік выходзіў на сувязь па мабільным тэлефоне. Дакладна вызначыць, дзе ён знаходзіцца, пакуль што не здолелі. Мужчына па тэлефоне гаварыў, што чуе сігналы, але выйсці не можа, бо па калена ў вадзе. Магчыма, зацягнула ў балоце. Потым сувязь з ім абарвалася.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ПАДКІНУТЫ ХАБАР?

У дачыненні да былога начальніка аддзялення па барацьбе з эканамічнымі злачынствамі Мазырскага РАУС упраўленнем КДБ па Гомельскай вобласці ўзбуджана крымінальная справа па прыметках злачынства, прадугледжанага артыкулам аб злоўжыванні ўладай або службовымі паўнамоцтвамі.

Высокапастаўлены міліцыянер падазраецца ў тым, што з мэтай штучнага стварэння становачых вынікаў сваёй аперацыйна-службовай дзейнасці сфальсіфікаваў ход і вынікі аперацыйна-вышукowych мерапрыемстваў, якія былі праведзены ў 2006 годзе ў дачыненні да дырэктара адной з устаноў адукацыі горада Мазыра, у тым ліку інсцэніраваў атрыманне апошняга хабару, паведамілі ў прэс-службе упраўлення КДБ па Гомельскай вобласці. Грашовыя сродкі кіраўніка былі падкінутыя, калі той знаходзіўся ў стане моцнага алкагольнага ап'янення. Тады, на падставе сфальсіфікаваных матэрыялаў, у дачыненні да кіраўніка была ўзбуджана крымінальная справа, а суд прыгаварыў яго да пазбаўлення волі. Цяпер праводзіцца следства дзясні.

Вольга АЎРАМЕНКА.

КАБ ВЫЗВАЛІЦЬ РУКУ, АДКЛЮЧЫЛІ АЦЯПЛЕННЕ Ў ШКОЛЕ

Супрацоўнікі МНС вызвалілі маленькую дзятку, якая на перапынку выпадкова засунула сваю руку ў радыятар ацяплення.

Вучанца 4-га класа Гомельскай школы № 13 разам з аднакласнікамі на калідоры чакала ў чарзе, каб зайсці ў сталовую. Гэтага часу хапіла, каб рука худзенькага дзіцяці апынулася ў абдымках чыгуннай батарэі. Як расказаў дырэктар установы Алена Каваленка, рабочыя падпрямства «Гомельшко», якое аглянеца над школай, выклікалі супрацоўнікаў МНС і дапамагалі ў правядзенні 20-хвіліннай аперацыі па вызваленні. Для гэтага давялося часова адключыць ацяпленне і гідраістэрматам расісціць збены радыятара. Зараз дзятку на зянтэчку, а ў школе на ўсіх бацьку тэрмінова з'явіліся ахоўныя экраны.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ПАГАРЭЎ НА КАМАНДЗІРОВАЧНЫХ

За фальшывыя камандзіровачныя справаздачы асуджаны дырэктар прадстаўніцтва вядомага беларускага падпрямства «Віцязь» ў Маскве. Ён запыў у справаздачах выдаткі на камандзіроўкі ў сталіцу Расіі і незаконна зрабіў на гэтых камандзіровачных 12 мільянаў рублёў.

Вызначана, што пры вяртанні ў Віцебск цяпер ужо асуджаны дырэктар падаваў чэкі і рахункі, якія пацвярджаюць ягонае пражыванне ў гатэлі «Ізмайлава». Але насамрэч гэтыя дакументы былі фальшывымі, бо купляў іх дырэктар у розных асобаў ў Маскве. Кіраўнік, які вывесцілася, наогул у названай гасцініцы не пражываў. Улічваючы чыста-сарадчанае прызнанне, добраахвотную кампенсацыю страты і тое, што дырэктар — бацька малавельнага дзіцяці, судом Першамайскага раёна Віцебска яму прызначана пакарэнне — 3 гады пазбаўлення волі з адтэрміновай выканання пакарэння тэрмінам на два гады.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

Мітрапаліт Тадэвуш Кандрусевіч стане капеланам Мальтыйскага Ордэна

Рашэнне аб прыняцці архіепіскапа ў Суверэнны Ваенны Мальтыйскі Ордэн у якасці манаха каплана Вялікага Крыжа было прынята 5 ліпеня Яго Высокасцю Правячым Прынцам і Вялікім Магістрам Мальтыйскага Ордэна Фра Мюцэ Фэстынгам.

25 кастрычніка ў Мінскім архікатэдральным касцёле імя Найсвяцейшай Марыі Панны адбудзецца цырымонія ўручэння ордэна Вялікага Крыжа і адпаведнага дыплама Мітрапаліту.

Мальтыйскі Ордэн (Суверэнны Ваенны Ордэн гаспітальнага Святога Іаана Іерусалімскага) быў створаны ў пачатку XII ст. Стаць кавалерам Ордэна здаўна лічылі за гонар самыя славутыя людзі.

ПО ПОРУЧЕННЮ ОАО «ЗЕНИТ – БЕЛОМО» КУП «МИНСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ЦЕНТР УЧЕТА НЕДВИЖИМОСТИ»

ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

по продаже следующих зданий (цены снижены на 50 %): Лот № 1: здание специализированное розничной торговли (пристройкой к дому), об. пл. 157,6 кв. м, г. Вилейка, ул. Чапаева, 60. Начальная цена с НДС – 379 339 416 бел. руб. Задаток – 35 000 000 бел. руб. Площадь земельного участка – 0,1007 га. Лот № 2: здания специализированные складов, торговых баз, баз материально-технического снабжения, хранилищ – здание склада ЛБЖ, об. пл. 684,9 кв. м, здание кислотного склада, об. пл. 196,5 кв. м, г. Вилейка, ул. Красина. Начальная цена с НДС – 846 143 819 бел. руб. Задаток – 50 000 000 бел. руб. Площадь земельного участка – 0,4619 га, имеется жд ветка. Лот № 3: здание специализированное для производства электротехнического, электронного и оптического оборудования (производственный корпус № 7 с АБК), об. пл. 19605,9 кв. м, г. Вилейка, ул. Чапаева, 26. Начальная цена с НДС – 5 521 767 668 бел. руб. Задаток – 100 000 000 бел. руб. Подробное извещение опубликовано в газете «Звязда» от 06.10.2009 г. Аукцион состоится 29.10.2009 г. в 12.00 по адресу: г. Минск, ул. Чкалова, 5, к. 324. Заявления на участие и необходимые документы принимаются по 28.10.2009 г. до 17.00 по указанному адресу.

Тел.: (8017) 224 61 34, 500 47 12. Сайт в интернете: www.rft.by.

БЕЛАРУСБАНК

ОАО «АСБ Беларусбанк» предлагает новый выгодный способ хранения и накопления денежных средств:

СБЕРЕГАТЕЛЬНЫЕ КАРТОЧКИ В БЕЛОРУССКОМ РУБЛЯХ И ДОЛЛАРАХ США.

Преимущества сберегательных карточек:

- **повышенный доход** – начисление высокого процентного дохода на сумму средств на карт-счете;
 - **свободный доступ к деньгам** – возможность снимать в любое удобное время наличные денежные средства без ограничения по сумме;
 - **быстрое управление карт-счетом** – возможность проводить платежи в инфокиосках, банковских отделениях, с мобильного телефона и с помощью Интернет-банкинга, а также оплачивать товары и услуги в торговых-сервисных организациях;
 - **оперативность и простота пополнения** – внести деньги на карт-счет можно в любом учреждении банка.
- Оформить сберегательную карточку и получить дополнительную информацию можно в любом учреждении ОАО «АСБ Беларусбанк».

<http://www.belarusbank.by>

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 1 от 28.08.2008 г., выданная Национальным банком Республики Беларусь. УНП 100325912.

Беларус Генр'ях РАМЕЙКА каля дома, дзе ён прабыў у няволі 15 гадоў.

Нездарма былі «взянь» гадуе дзіўнага заморскага парсюка, бо па адукацыі спадар Генр'ях заахнік.

«СКОНЧЫЎ ІНСТЫТУТ З ЧЫРВОНЫМ ДЫПЛОМАМ»

Беларус Генр'ях Рамейка з вёскі Вострава Шчучынскага раёна ўладкаваў абсалютна нармальнаму чалавеку. Аднак, што празмерна вельмі і сарамлівы.

— Ты глядзі, нашага Генку не ўкрыўдзі, ён пакутны, няшчасны хлопец, адзін застаўся, — папярэдзілі мяне суседзі «взяня», калі я прыехаў у вёску Вострава.

Герой матэрыялу крзас гадаваў у хляве свайго дзіўнага чорна-карычневага парсюка заморскай пароды. Аказваецца, Генр'ях Рамейка вельмі незвычайны сялянін. У 1981 годзе ён з чырвоным (!) дыпламам скончыў Гродзенскі сельскагаспадарчы інстытут па спецыяльнасці «заахнік».

— Калі не верыце, то вось доказы, — палез мужчына пад абрус за кіпай дакументаў — дыпламам, вайсковым білетам, пашпартам. Адслужыў Генр'ях Рамейка ў чыгуначных войсках Сібірскай вайскавай акругі. Здавалася, вярнуўшыся ў родную вёску, Генр'ях

расказвае сакратарка Дэмбраўскага сельвыканкама Галіна Біндзей. — Калі праходзілі раніцай каля хаты Рамейкаў і бачылі пакалотыя дрывы, значыцца Генр'ях незаўважна на працаваў. А так чалавек жыў нібы ў зняволенні.

Што тут казаць, нават экі маюць больш свабоды ў калоніях, чым Генр'ях Рамейка меў у сваіх чатырох сценах. Пытаюся ў мужчыну, за што ён сябе зняволіў на 15 гадоў?

— З'явілася дэпрэсія, — з маркотай у голасе адказвае Генр'ях Рамейка. — Ну неяк так атрымаўся. Вядома ж, дарэмна...

«НАПЫСЦЬ, ШТО БАБУ ШУКАЕМ НАШАМУ ГЕНКУ»

У старэнню мураваную хату Генр'ях Рамейкі смела і без стукі заходзіць суседка, 70-гадовага бабуля, і напорыста ўмешваецца ў размову.

— Хай ужо Бог мне даруе, я на бацькоў яго наракаю. Маці захварела, не магла рухацца. Ён і дглядаў яго днамі. А так бы ажаніўся, была б сям'я. Адзін застаўся. Ён добры, здзіліўся — не п'е, не курыць і пашпарта беларускага не мае. Толькі ў 2005 годзе ва ўзросце 44 гадоў Генр'ях Рамейка атрымаў свой першы беларускі пашпорт.

Пытаюся ў земляроба, ці ёсць у яго якая-небудзь мара?

— Каб нармальна жыць і было здароўе, — лаканічна адказвае Генр'ях Рамейка.

Суседзі, параіўшыся, на развітанне ўставілі і свае пяць калек: — Баба нашаму Генку патрэбна, так і напішыце, а то ў Востраве толькі старыя засталіся. Мужык ён, даём гарантыю, вельмі добры і працавіты.

— Можна, гэты чалавек прарок ці святэ?.. — Хутчэй, не ён, а яго сястра Маланя. Яна ўсё жыццё прывяціла дзядзьку Сцяпану. Калі папірала, то сказала майму матулі, што праз месяц з сабой забяры і майго бацьку Андрэя. Так яно і здарылася...

Анатоль Міхайлюк прывёз у Мінск на паміць дзве кніжкі, перапісаныя ад рукі і пералічаныя дзядзькам Сцяпанам. Пагартаў гэтыя «Жыццё святых», у якіх столькі болю, жаху і чакання, і карэспандэнт «Звязды». Звычайна асыткі са школьнага сшытка, кардонны перапіт, пакрыты тоўстым сломам фарабы... Ці варта ўсё гэта, каб жыць у няволі?

Сцяпан Кавальчук выходзіў са сваёй хаты толькі два разы ў жыцці. Адзін раз абышоў сваю гаспадарку ўначы, другі раз — у сярэдзіне 70-х гадоў паехаў спаваджаць у царкву суседняга вясня. Тады ён першы і адзіны раз у жыцці праехаўся ў аўтобусе і паспрабаваў рукамі значыцца аўтаматычных дзверей. Паднялася лаянка, маўляў, дурань, навошта дзверы ламаеш, аўтобус затрымаваеш! Перапытаўся. Гэта быў апошні выхад у свет дзядзькі Сцяпана да яго канчатковага вызвалення.

Перад смерцю ў 1998 годзе Сцяпан Кавальчук сказаў маладому суседу Анатолію Міхайлюку, што самае страшнае ў жыцці чалавека — няволя, а зноў пабачыць сына, ён наокуп нарадзіўся на волю. Зусім не піў, казаў, што не прывучаны да гэтага. Быў начытаны, дасведчаны ў палітыцы.

— Найжо за паўстагоддзя ніхто ані разу не пабачыў Сцяпана Кавальчука? — Нават я з дзядзькам перакрываў гэта гэтага дома і не бачыў яго. Дзядзька Сцяпан збудоваў у хаце цэлую сетку хадом — з гарышча ў сенцы, у пакоі і гэтак далей. Аднойчы я дапамагаў цётцы Малані каляць дрывы і без папярэджання ўвайшоў у хату. Яна пералужалася і давай біць па сцене і прыгаворваць: «А кот! А кот!» Толькі праз гады я зраўмеў, што гэта быў знак дзядзьку Сцяпану, каб той хаваўся.

— Чаму «взянь» усе гэтыя гады займаўся? — Каб не звяр'яцца, сам перапісаў царкоўныя кнігі, але для канспірацыі падпісаў іх імем сваёй сястры. Цётка Маланя славівася найлепшага швачка, за дзень-два шыла добрыя сукенкі. Аказалася, што гэта дзядзька Сцяпан ёй дапамагаў.

Генр'ях мог зрабіць ашаламляльную па тутэйшых мерках кар'еру. Але замест гэтага малады чалавек зняволіў сябе ў роднай хаце і па вяртанні з войска перастаў паказвацца на вочы суседзям.

паказвацца на вочы не тое што жыхарам вёскі, але і найбліжэйшым суседзям. Са слоў тутэйшых людзей, прыкладна з 1985 года Генр'ях увагуле не паказваўся з хаты.

Толькі па начах ён выходзіў з дому і па вяртанні з войска перастаў паказвацца на вочы суседзям.

Генр'ях мог зрабіць ашаламляльную па тутэйшых мерках кар'еру. Але замест гэтага малады чалавек зняволіў сябе ў роднай хаце і па вяртанні з войска перастаў паказвацца на вочы суседзям.

Генр'ях мог зрабіць ашаламляльную па тутэйшых мерках кар'еру. Але замест гэтага малады чалавек зняволіў сябе ў роднай хаце і па вяртанні з войска перастаў паказвацца на вочы суседзям.

Генр'ях мог зрабіць ашаламляльную па тутэйшых мерках кар'еру. Але замест гэтага малады чалавек зняволіў сябе ў роднай хаце і па вяртанні з войска перастаў паказвацца на вочы суседзям.

Генр'ях мог зрабіць ашаламляльную па тутэйшых мерках кар'еру. Але замест гэтага малады чалавек зняволіў сябе ў роднай хаце і па вяртанні з войска перастаў паказвацца на вочы суседзям.

Генр'ях мог зрабіць ашаламляльную па тутэйшых мерках кар'еру. Але замест гэтага малады чалавек зняволіў сябе ў роднай хаце і па вяртанні з войска перастаў паказвацца на вочы суседзям.

Генр'ях мог зрабіць ашаламляльную па тутэйшых мерках кар'еру. Але замест гэтага малады чалавек зняволіў

ЗВЯЗДА 22 кастрычніка 2009 г.

Аляксандр Лукашэнка павіншаваў кардынала Казіміра Свэнтака з 95-годдзем

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка павіншаваў кардынала Казіміра Свэнтака, Апостальскага адміністратара Пінскай епархіі з 95-годдзем.

«Менавіта Вы сталі калія вытокаў адраджэння шматграннай дзейнасці Рымска-каталіцкай царквы, якая з’яўляецца неад’емнай часткай гісторыі, культуры і традыцый беларускага грамадства. Вы прыклалі нямыла намаганняў для таго, каб пра Беларусь загаларна як пра дзяржаву міжканфесійнага міру і згоды, — гаворыцца ў віншаванні. — Гэты юбілей — слаўная дата. Вамі прайздзейні вліклі жыццёвы шлях, які быў поўны і цярпеў, і зорак. Але, нягледзячы на ўсе выпрабаванні, Вы намянена праўлілі мудрасць, годнасць і аптымізм, натхняючы вернікаў на стварэнне і маральнае ўдасканаленне».

«Няхай і ў далейшым Ваша праца будзе важным укладам у прымнажэнне хрысціянскай духоўнай спадчыны, дастойным прыкладам самаадданга служэння першага ў нашай Айчыне кардынала», — пажадаў Прэзідэнт юбіляру.

Прэс-служба
Прэзідэнта
Рэспублікі Беларусь.

Абзац

▲ Кожная шостая жанчына ў Беларусі пасля 50 гадоў церпіць ад астэапарозу. У мужчынаў у гэтай узроставай групе такое захаванне сустракаецца намогна больш рэдка — у працэнтных адносінах паказчык роўны 5-6 %. Такія звесткі прагучалі на міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі «Сучасныя аспекты лячэння астэапарозу» ў Мінску.

▲ **Пяцігадовае** дзіця ў **Полчанскім раёне** трапіла ў бальніцу з падозрэннем на атручэнне пацхніным ядам. Падчас апацхніку на дачы хлопчык вывёў атрутную сумесь і з’еў некалькі зярнятак. З падозрэннем на атручэнне яго даставілі ў **Цэнтральную гарадскую бальніцу Наваполацка**. На гэты раз **малому пашанцавала**. На 8н з’еў усёго некалькі семак, якія далада ў сумесь бабуля. Як высветлілася, яму трапілася семкі, якія не былі атрутнымі, а служылі прынадад, што фактычна і выратавала хлопчыка. На працягу сутак урачы назіралі за яго станам, бралі кантрольныя аналізы, а пасля выпісалі.

Поўны абзац

▲ Біёлагі засталі дэльфінаў за гульніёй ў футбол мядуамі ў заліве Кардыган каля берагоў Вялікабрытаніі. Падчас назірання, якое вялі навукоўцы, адна з жывёлін, што праследавалі карабель, хвастом выштурхнула вялікую мядуку ў паветра. Імправізаваны мячкі падляцэў у вышыню больш чым на 2 метры і плюхнуўся ў ваду. Такія ж дзеянні з желепадобнымі арганізмамі зрабілі і многія іншыя дэльфіны. Вучоўня янолі гуляць на відэакамеры. Раней нічога падобнага людзі не бачылі.

Паводле паведамленняў карэспандэнтаў «Звязды» і Інфармагэнтаў.

ЗАБЕСПЯЧЭННЕ КАНКУРЭНТАЗДОЛЬНАЙ ЖЫВЁЛАГАДОУЛІ — У ІНАВАЦЫЙНАСЦІ ШЛЯХУ ЯЕ РАЗВІЦЦЯ

Для Беларусі высакаразвітая жывёлагадоўля — аснова забеспячэння харчовай бяспекі краіны, бо ў гэтай галіне вырабляецца каля 60 працэнтаў кошту валовай прадукцыі сельскай гаспадаркі і ад яе эфектыўнай работы ў многім залежыць эканамічны стан большасці сельскагаспадарчых арганізацый рэспублікі.

У 2001 годзе ад каровы надойвалі 2150 кілаграмаў малака, а праз некалькі гадоў, у 2006 годзе, надой склаў ужо 4019 кілаграмаў. На пачатку 2000 года ў нас мяса птушкі выраблялі 89 тысяч тон, а сёння ўжо вытворчасці 200-тысячную мяжу. І ў пераўражэнні свінніны за гэты перыяд прывялілі сто тысяч тон. Плён вялікай сумеснай працы вытворцаў і вучоных відвочнікаў.

Дасягнуты аб’ёмы вытворчасці жывёлагадоўчай прадукцыі сёння не толькі забеспячваюць унутраныя патрэбы, але і дзаволілі сфарміраваць экспартны патэнцыял. Напрыклад, на сёння больш як 50 працэнтаў малака, што нарыткуюваецца ў рэспубліцы, прадаецца за межы краіны. На знешні рынак паступаецца 20 працэнтаў мяса жывёлы і птушкі. Хоць разам з тым у нас ёсць яшчэ і рэзерв для пашырэння спажывання на ўнутрым рынку. Па медыцынскіх нормах у год чалавек павінен спажываць 430 кілаграмаў малака, а ў рэальнасці нашых грамадзян яго сёння пакупка амаль удвая менш. Таму сцвярджэнне некаторых нашых апанентаў, што ў краіне перавытворчасць (лішкі вытворчасці малака) не зусім правільна.

Мы павіны першы за ўсё ацаніваць працаваць над тым, як атрымаць прадукцыю, таннейшую і больш прывабную па якасці. Складніцка шмат. Адным з іх з’яўляецца парода жывёлы. Памітаецца, гадоў трыццаць таму ў нас было каля дзесяці розных парод. Тады пачалі ствараць сваю беларускую чорна-пятрастую пароду кароў. Паставілі задачу — мець малако і мяса. За тры дзесяцігоддзі стварылі, але атрымалася, што яна сёння па сваёй генетычнай сутнасці неканкурэнтаздольная, бо здольная даваць на 100 кілаграму вагі ў мехаж 700—800 кілаграму малака пры затратах 1,1—1,2 кармавой адзінкі на адзін літр. Агульнапрынятая практыка паказвае, што канкурэнтаздольныя карова павінна даваць на 100 кілаграму жывой вагі паўтары тысячы кілаграмаў малака, а на літр трэба затрачваць 0,8—

БЕЛАРУСЬ ГАТОВА БУДАВАЦЬ ЗМЯСТОЎНЫЯ І ФУНДАМЕНТАЛЬНЫЯ АДНОСІНЫ З ЕЎРОПАЎ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

«Перш чым нас дэмакратызаваць, Еўропа павінна бачыць тое станоўчае, што мы нясе́мі, і абіраццёпа на фундаментальныя рэчы», — заявіў Аляксандр Лукашэнка. «Мы не супраць парамаяіляць аб дэмакратыі, але хочам, каб Еўропа бачыла і другі бок медаля, больш важны, больш істотны для самой Еўропы», — дадаў ён.

Прэзідэнт таксама выказаўся супраць прымянення двайных стандартаў ў адносінах да нашай краіны. Для выбудоваення змястоўных адносін паміж Беларуссю і ЕС ужо закладзена добрая аснова ў выглядзе праграмы «Усходніе партнёрства». «Калі ў Еўропе ёсць жаданне займацца Беларуссю, давайце разам гэта рабіць у інтарэсах Еўропы», — сказаў Прэзідэнт. «Але на гэта патрэбна палітычная воля і жаданне», — дадаў ён.

Кіраўнік дзяржавы закрануў таксама тэму, звязаную з размовамі аб тым, што Лукашэнка баіцца страціць уладу. «Гэта балбатня, у асноўным у Еўропе ад нашай апацыі, мяне часам засмучае, — заяваў ён. — Хачу сказаць адкрыта: Лукашэнка ўжо дастаткова на чале ўлады, наеўся ён, і пытанне ў тым, у імя чаго я стараюся яе захаваць. У мяне заўбоды была адна тэма — захаваць суверэнітэт, незалежнасць нашай краіны. Я хачу, каб народ нармальна жыў, каб на гэтым квалку тысячы людзі адчувалі сябе дома. Вось мэ́та ўсёй маёй ўладнай палітыкі».

Беларускі лідар нагадаў, што ў Беларусі з першых дзён яго прэзідэнцтва праводзіцца шматсектарная палітыка. «На жаль, гэта ў свой час не змогла быць не захавалі пацунч ні на Захадзе, ні на Усходзе», — каментарыва кіраўнік дзяржавы. 3-за геаграфічных асаблівасцяў краіны ў Беларусі вымушаны яе праводзіць, і галоўнае ў гэтай палітыцы — добрасуседства. Адным з надейных суседзяў Аляксандр Лукашэнка разглядае Эстонію. «Мы наш дружалюбны сусед. Мы ніколі не лічылі, што з тэрыторыі Эстоніі аб’ю іншай прыбалтыйскай дзяржавы можа ісці якая-небудзь пагроза, хоць яны і з’яўляюцца членамі НАТА», — сказаў Прэзідэнт. На яго думку, было б няправільным у адносінах дзвюх краін адкідаць усё тое добрае, што было закладзена ў савецкія часы.

Паводле паведамленняў прэс-службы Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і БЕЛТА.

Зварот у карпункт

СПАЛЬНЕ Ў САДКУ, ЯК У... ЦЯГНІКУ?

У карэспандэнцкі пункт «Звязды» па Віцебскай вобласці ад імя **бачыню дзетак зьявіўся чытачка**, **маці** **жываюцца дзіцяца саадка**. **Вельмі яна здзіўлена тым, што ў садку папрасілі... пашыць «чахло» для матраца, на якім спіць яе дзіця**. **І іншыя пытанні наконк так званага бацькоўскага фінансавання садкоў таксама папрасіла высветліць. Тыя чытачы — дзе б яны і жылі, — у якіх ёсць малыя дзеці, зразумела, у курсе гэтых нюансаў і асаблівасцяў жываення ў садках.**

— Раней чамусьці пра гэту неабходнасць «чахлоў» ніхто не задумваўся, — расказвае чытачка. — А тут раптам мне сказалі, што санстанцыя патрабуе, каб абавязкова былі «чахлы». Патэлефанавала я сваім сяброўкам, якія жывуць у іншых раёнах абласнога цэнтру і дзеці якіх таксама наведваюць сад. І ў іх раслілі зрабіць тое ж самае. Ніхто сапрасі такія бедныя, што няма грошаў на гэтыя мэблы? І наогул, глядзіш тэлевізар — чуюш: «Усё лепшэе — дзецямі!» Дзяржава, маўляў, вельмі клопатліва пра кожнае дзіця. А насамсроч як атрымліваецца? Дзяржавіна дапамога па дотыдае дзіцяці пасля таго, як яго пачынае наведваць садок, памяншаецца напалову. Бо лічыцца, што яго ў садку на поўным пансіёне. Падкрэсліваецца пры гэтым, што плата за наведванне садка далаёка ад рэальных выдаткаў. Але ж у садку не хапае, напрыклад, цацак.

Хочаш, каб дзіця малавяла — купі фарбы, наборы пяперы, трафарэты і гэтак далей. Каб пяперы магло — купілаў пластыліну...

Жанчына расказала, што на тэкану для «чахла» патраціла каля 20 тысяч рублёў. Плюс трэба аплаціць пашыў. І каму ў галаву прыйшла ідэя з «чахламі»? І насамсроч — чаму раней спакойна дзеці спалі і без «чахлаў»?

Па каментарый я зьявіўся ў Віцебскі гарадскі цэнтр гігіены і эпідэміялогіі.

— Сёлетна прынятыя новыя гігіенічныя патрабаванні, якія датычацца работы ўстаноў дашкольнай адука-

цыі, — расказвае заагдчыца **аддзела гігіены дзцяцей і падлеткаў Вялікага Уладзіміраўна ШЧМАЯНІЕ-ВА**.

— Навошта гэтыя «чахлы» на матрацы? Гэта як у цыгніках на палічках: каб абараніць матрац ад забруджвання. Танней зрабіць «чахло», чым мяншч матрац, калі ён хутка зробіцца непрыдатным. Наконк таго, чаму раней гэта не патрабавалася, скажу наступнае. Час ідзе, прымаюцца новыя патрабаванні, якія дэмагуюць клопатліца больш эфектыўна пра гігіену... Наконк таго, што забеспячэньне садок «чахламі» абавязна менавіта бацьку, у дакументаце нідзе не гаворыцца. Ёсць жа структура забеспячэння садкоў, якія могуць рашаць нюансы забеспячэння ўсім неабходным...

Каб высветліць, нужо насамсроч садкам не хапае грошаў на тыя ж «чахлы» і не толькі, **папрасіў каментарый ў аддзеле адукацыі Віцебскага гарвыканкама** ў спецыяліста, які ў курсе пытанняў работы дашкольных устаноў.

— Мы не фінансуем дашкольную устаноў. Яны фінансуюцца раённымі аддзелаі адукацыі, — расказвае **галоўны спецыяліст аддзела Ларыса Васільеўна АРХАВА**. Ці ёсць у іх грошы, крэдыты на мяккі інвентар, — пра гэта лепш пацікавіцца ў іх. Але адназначна скажу — нашымі загадамі, загадамі абласнога ўпраўлення адукацыі, усімі дзейнымі на сёння лакальнымі нарматыўнымі актамі збор грошаў з бацькоў катэгарычна забаронены ва ўстановах адукацыі...

ДАТА ПРЭЗІДЭНЦІКХ ВЫБАРАЎ У БЕЛАРУСІ БУДЗЕ НАЗНАЧАНА ПАРЛАМЕНТАМ НА АСЕННІЙ СЕСІІ 2010 ГОДА

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Гэтыя фонды будуць сфарміраваны за кошт уласных пералічэнняў кандыдатаў, паступленнем спонсарва, перш за ўсё арганізацыі Беларусі і грамадзян, у прыватнасці, камерцыйных структур.

Не будучь мець права пералічаць сродкі ў такія фонды замежных грамадзян і арганізацый, прадпрыемстваў з замежнымі інвестыцыямі, а таксама структуры, якія фінансуюцца з дзяржаўнага бюджэту.

Прыцягненне сродкаў з індывідуальных фондаў дасць магчымасць кандыдатам купляць дадатковыя зфінры час на тэлебачанні і радыё, арганізоўваць сустрэчы з выбаршчыкамі, арандаваць памяшканні, выпуская дадатковую рэкламную прадукцыю. «Такім чынам, выбарчая кампанія пойдзе больш жыва», — лічыць кіраўнік Цэнтрвыбаркама.

«Утварэнне індывідуальных фінансавых фондаў дасць магчымасць кандыдатам праводзіць больш яроўна агітацыйную кампанію. Бо сёння асноўная скарга выбаршчыкаў — гэта тое, што выбары ў Беларусі праходзяць сумна. Але прычына таго яшчэ і ў тым, што кандыдаты самі мала стараюцца, не прапануюць цікавыя праграмы. Але нават тады, калі кандыдаты цікавы і калі ён выступілі па тэлебачанні адзін раз, то гэтага дастаткова, каб яго запамінілі», — сказала Лідзя Ярмашына. Старшыня ЦВК ддала, што індывідуальныя фінансавыя фонды кандыдатаў будуць абмежаваны пэўнымі мемерамі.

Працэдуру вылучэння кандыдатаў у дэпутаты ад палітычных партый у Беларусі плануецца спрасіць, паведамліла старшыня ЦВК.

Для таго каб вылучыць кандыдата ў дэпутаты парламента ад палітычных партый па канкрэтнай выбарчай акрузе, трэба, каб на тэрыторыі акругі была структура ад гэтай партыі. Мы прапануем такое

А я як жа так званыя апякунскія саветы? Праз іх і збіраюцца грошы.

— Гэта зусім іншае. Гэта добраахотныя ахвяраванні. Калі апякунскія савет прыняў нейкае рашэнне, тады... Я ж не ведаю, што яны ў гэтым канкрэтным выпадку прынялі. Якраз функцыя апякунскага савета — узмацняць матэрыяльную базу. У якім выглядзе будзе адыбываюцца на савеце. Трэба ведаць пра канкрэтную ўстаноў. Што там і як?

Бацькі часта не так «надносяць» праблему. Пачынаеш разбірацца — зусім было не так. Наконк таго, што могуць узнікнуць праблемы ў дзіцяці, калі бацькі паскардзяцца на нешта. Таксама ёсць, натуральна... Лепш вам высветліць сітуацыю ў аддзеле адукацыі раёна, у якім і знаходзіцца канкрэтны садок.

— Што датычыцца грошаў (**наконк фінансавання садкоў — А.П.**), многа грошаў не бывае ніколі, — расказвае **намеснік начальніка аддзела адукацыі адміністрацыі Кастрычніцкага раёна Віцебска Алена Леанідаўна БАГДАНОВІЧ**. — Фінансы выдзяляюцца на самыя неабходныя патрэбы — дакі, рамонт даху, рамонт тэхналагічнага абсталявання, ад якога залежыць работа блоку харчавання. На само харчаванне. На медыкаменты.

Што датычыцца «чахлоў» на матрацы. Ёсць пралыня. Ёсць людзі, якія адказваюць за ўсё гэта. Калі што парэалова, могуць адрамантаваць самі. Калі ж прапаноўваюць гэта зрабіць бацькам, гэта перагабы на месцах...

— Не, раней «чахлы» наогул не патрабавалі. Толькі сёлетна. Летам прынялі адпаведныя патрабаванні...

Патрабаванне з’явілася, як

патрабаванне выключыць з заканадаўства», — сказала Лідзя Ярмашына.

«Справа ў тым, што нашы палітычныя партыі маластруктураваныя. Яны сталі вельмі мала вылучаць кандыдатаў у дэпутаты менавіта партыйным спосабам. Таму мы прапануем такую стымуляцыю», — адзначыла Лідзя Ярмашына. Такім чынам, дадала яна, палітычная партыя на сваім з’ездзе зможа вылучаць кандыдатаў ва ўсе выбарчыя акругі па выбарх дэпутатаў парламента, незалежна ад наяўнасці партыйных структур.

У Беларусі будзе скасаваны бар’ер рўкі выбаршчыкаў на выбарах у мясцовыя Саветы дэпутатаў.

«Гэта азначае, што будзе прызнавацца, што выбары дэпутатаў у мясцовыя Саветы адбыліся, пры любой яўцы выбаршчыкаў», — растлумачыла Лідзя Ярмашына. Пры гэтым яна падкрэсліла, што гэта новаўвядзенне закране толькі мясцовыя выбары і не закране парламенцкія і прэзідэнцкія кампаніі.

Лідзя Ярмашына дадала, што «яка выбаршчыкаў на выбарах Прэзідэнта вызначана Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, таму тут ніякіх новых ініцыятыв не можа быць». Для таго каб прэзідэнцкія выбары адбыліся, на іх павінны прыйсці больш як 50 працэнтаў выбаршчыкаў. Згодна з дзеючым заканадаўствам, яўка на выбары ў мясцовыя Саветы дэпутатаў таксама павінна складаць больш за 50 працэнтаў.

«Пры праваздзенні папярэдніх мясцовых выбараў мы крыху лібералізавалі заканадаўчыя нормы. Гэта зьявілася да таго, што мясцовыя выбары цяпер праводзяцца ў адзін тур. Але цяпер мы яшчэ больш спрашчаем працэдуру мясцовых выбараў, прапануючы ліквідаваць бар’ер яўкі», — сказала старшыня Цэнтрвыбаркама.

БЕЛТА.

«КОШТ ПРАЕЗДУ УЗРАСЦЕ ТОЛЬКІ ПАСЛЯ ПАВЫШЭННЯ ЗАРОБОКАЎ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Вядзецца будаўніцтва 21 аўтазаправачнай станцыі, 7 станцыяў тэхнічнага абслугоўвання, 17 пунктаў грамадскага харчавання. Дасягнута дамоўленасць, што кантэйнерныя паровозкі па чыгуначы з Кітая да Балтыцкага мора будуць праходзіць праз Беларусь.

Паступова пачынае разгортвацца маштабны праект па рэканструкцыі аўтамабільных дарог, што звязваюць Мінск з усімі абласнымі цэнтрамі. Яны павінны **дырэктар дэпартаментна «Белатадар» Анатоль ЛЫЦІН**, у першую чаргу работай будуць праведзеныя на дарогах Мінск — Гомель і Мінск — Магілёў. Вызучаюцца магчымасці для прыцягнення замежных інвестыцый: падпісаны мемарандум з сумесным банкам аб прыцягненні для рэканструкцыі участка Мінск — Бабруйск пазыў у памеры 150 мільянаў долараў.

Зацікаўленасць выказала і вядомая французская фірма Аман, заўважыў Анатоль Лыцін, беларускі бок адстойнае наступную пазіцыю: 80 працэнтаў аб’ёмаў дарожных работ павінны выконвацца айчыннымі падарожнымі арганізацыямі. Рэканструкцыя дарог такога ўзроўню — рэч даволі заратная (на 1 км патрабуецца выдаткаваць ад 4 да 5 мільярадаў рублёў).

Некалькі гадоў таму ўсе дарогі, што звязваюць вёскі з цэнтрам сельсавета, былі прыняты на баланс

Узгоднены ўстаноўчыя дакументы Мылтнага саюза

Беларусь, Расія і Казахстан узгаднілі ў Маскве ўсе ўстаноўчыя дакументы Мылтнага саюза. Аб гэтым паведамілі першы віцэ-прэм’ер Расіі Ігар Шувалов.

Беларускю дэлегацыю на пасяджэнні камісіі ўзначальвае віцэ-прэм’ер Андрэй Каблякоў.

На пасяджэнні адобраны неабходныя праекты міжнародных дагавораў і лагадненняў, якія будуць прадставлены да падпісання кіраўнікам дзяржавы ў Мінску 27 лістапада.

БЕЛТА.

сяджэннях прымуюцца любыя рашэнні — якую дапамогу ў якім кірунку трэба аказаць дашкольнай устаноўе... Я, напрыклад, маці дзіцяці выхваляцца, магу аказаць дапамогу па пашыве «чахлоў». Можна, нехта інычы дапаможа ў касметычным раёме. Гэта датычыцца і набыцця камп’ютара, інтэрактыўнай дошкі для дзцяці, закупкі цацак.

Цяжка не пагадзіцца з абуранай маці, якія лічыць, што беларускія саідкі фінансуюцца недастаткова. Тая ж 20 тысяч рублёў на «чахло» для матраца. Мо для некаторых гэдці і невялікая сума. Але калі падцікавіць, прыплываюцца, колькі патраціць тая ж маці на фарбы і на іншае, сума атрымліваецца немалая. А калі маці не працуе, мужа няма — сума проста вялікая.

У сваю чаргу разумёю і пазіцыю адказных асобаў — маўляў, нашы паважанья бацькі хочучь, каб дзяржава поўнасцо трацілася нават на тыя ж фарбы для зяняткаў па малавянін. Што гэта за пазіцыя «спа-жыўчоў»?

Думаецца, што праблема зусім у іншым. Яшчэ ў савецкія часы нас проста прывучылі да таго, што плацім мы за той жа садок не столькі, колькі на яго выдаткоўваецца насамроч. Але і тады, калі не памыляюся, былі «лаборы» з бацькоў на тое, на іншыя. Цяпер і цыны іншыя, на жаль, як і зарплаты. Асабліва падчас крызісу многія пачалі лічыць кожны рубль. Высоце? У першы раз, прызначаю, не ведаю, чым завяршыць артыкул. Тут трэба аб зарплату даводзіць да ўзроўню, каб той жа апякунскі савет мог, не задумваючыся, прапаноўваць бацькам у чарговы раз «скупіцца».

Але насамсроч лепш фінансваць тыя ж садкі, а новыя патрабаванні ўводзіць у дзеянне перад пачаткам календарнага года, а не ў працэсе, каб грошы былі закладзены на іх выкананне...

Паджажыць, чытачы, падзяліцеся думкамі.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

аблдароваду. Пачалося і аблудакаванне, аднак фінансаванне правядзення адпаведных работ меншэе, чым меркавалася.

Пакуль прадпрыемствы, якія займаюцца пасажырскімі паровозкамі, стратныя. Каб палепшыць іх фінансавы стан, **Мінтранс зьявіўся ва ўрад з прапановай аб павелічэнні кошту праезду ў гарадскіх пасажырскіх транспарце**. Як заўважыў іван Шчэрба ў адказ на пытанне карэспандэнта «Звязды», калі адпаведнае рашэнне будзе прынята, то адпаведны тарыф узрасце на 100 рублёў. **Аднак, па словах кіраўніка Мінтранса, адбудзецца гэта толькі пасля таго, як будзе павялічана заробатная плата.**

Дарчы, каб прыцягнуць пасажыраў, у шэрагу выпадкаў тарыфы, наадворт, змяняюцца. Напрыклад, як паведаміў начальнік Беларускай чыгучкі Анатоль Сівак, кошт праезду мяркуюцца знізіць па шэрагу не толькі міжнародных, але і ўнутрырэспубліканскіх маршрутаў. Так, тарыфы магчыма змяніцца ў будучы дні, калі адчувацца змяншаецца і колькасць пасажыраў. Як заўважыў дырэктар Дэпартаментна па авіяцыі Міністэрства транспарту камунікацыі Вадым Мельнік, сёлетна будзе зменшаны кошт білетаў па асобных авіямаршрутах.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

Мітрапаліт Тадэвуш Кандрусевіч стане капеланам Мальтэйскага Ордэна

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Выпраўляючыся ў ваенныя падарожжы, гаспітальеры апрачаліся ў чырвоная адзенне, упрыгожанае вялікім васыміканцовым крыжам. Ордэн Вялікага Крыжа і стаў з цягам часу сімвалам гаспітальеру. Усе члены Мальтэйскага Ордэна падзяляліся на тры катэгорыі: рыцары, капеланы і браты (сэржантаў).

У гісторыі Рэчы Паспалітай, у склад якой уваходзіла Беларусь, ордэн Вялікага Крыжа быў прысуджаны ініцыятару аднаўлення Нясвіжа Мікалаю Крыштофам Радзівілі Сіротку і яго сыну Жыгімонту Каралю. У Беларусі рыцары Ордэна дзейнічалі да 1817 г. Адзіны на ўсёй Беларусі храм, які некалі належаў гаспітальерам, знаходзіцца ў в. Стабылічы Баранавіцкага раёна (Царква св. Аляксандра Неўскага).

Сёння рэзідэнцыя Ордэна размяшчаецца ў Рыме. Мальтэйскі Ордэн падтрымлівае дыпламатычныя адносіны з 81 краінай свету і мае сваіх прадстаўніку ў многіх міжнародных арганізацыях — Суветнай арганізацыі аховы здароўя, Упраўленні Вярхоўнага камісарыята ААН па справах бежанцаў, Харчовай і сельскагаспадарчай арганізацыі ААН, Савеце Еўропы, ЮНЕСКА. З 1994 года мае статус пастаяннага назіральніка ў ААН. Ордэн прытрымліваецца палітыкі неўмяшчання ва ўнутраныя справы дзяржавы.

З Беларуссю Мальтэйскі Ордэн некалькі гадоў супрацоўнічаў праз Беларускую таварыства дружбы і культурных сувязяў. Дыпламатычныя ж адносіны былі замацаваныя пратокалам, які быў падпісаны ў красавіку 1996 года. У 2004-м Беларусь стала першай сярод краін СНД, дзе было адкрыта пасольства Ордэна.

28 крас

Пра рэспубліканскі конкурс «Настаўнік года-2009» наша газета пісала («Звязда», 30.09.2009 г.). З пераможцам конкурсу Юрыем Андрэйчыкам сустрэцца і дома, і на працоўным месцы было цікава. Найперш таму, што пераможца педагога з палескай глыбіні, а па-другое — уладальнік прызга «Крыштальны журавель» выкладае біялогію — прадмет, які не стыкуецца з рэлігійнымі поглядамі, бо стваральнікі Бібліі не ведалі пра эвалюцыю. А як сёння ўсё гэта растлумачыць дзецям?

Сярэдняя школа № 2, у якой Ю. Андрэйчык працуе дырэктарам, невядомы нават для ганцавічан — тут усяго 286 вучняў. Яна знаходзіцца на вул. Каліноўскага, а гэта ўкраіна райцэнтра. Абапал вуліцы — драўляныя хаты, і стварэцтва ўражанне, што ты трапіў у вёску. Ды і будынак школы хоць і ўзведзены з цэглы, але не вельмі шчыцва бока. Сёння ў вёсцы мёртвых школ не асталося гарадскіх — вылікі і светлыя.

Яшчэ больш здзіўляе кабінет дырэктара. Падумалася, што кухня ў панельным доме часу Хрушчоў — і то большая. У кабінете тром чалавекам месца — дзверы адчынілі і трэба адразу садзіцца да дырэктарскага стала. Такая ж і прыёмная.

Распісваю гэта для таго, каб чытачы ведалі, што найлепшы настаўнік Беларусі працуе не ў элітнай гімназіі ці ліцы, а ў прасцейшай школе.

Праўда, сёлетня я пачаў прыводзіць у парадак. Выдзелілі на рамонт 900 мільёнаў, і класы, як і калідоры, ужо ў прыстойным стане.

Юрый Андрэйчык так добра ўпісваецца ў наваколнае асяроддзе, зліваецца з тутэйшымі людзьмі, што я быў упэўнены: дырэктар — палішук. А падчас размовы высветлілася, што родам Юрый Мікалаевіч з Віцебшчыны. Але калі ажаніўся, то паехаў услед за жонкай у Ганцавічы — яе пацягнула на радзіму. А хто жанаты з жанчынаю з Палесся, ведае, што перайначыць палішчучку немагчыма.

У Ганцавічах сям'я і асела. У сярэдняй школе Андрэйчык дырэктарам ужо каля пяці гадоў, а да гэтага сем гадоў адпрацаваў у мясцовай школе-інтэрнаце.

Хацелі сфатаграфавачь нашага

пераможцу каля аўтамашы, якую ён атрымаў на тым конкурсе, але высветлілася, што дырэктар ходзіць пешшу, а «Жыглі» стаіць «на прыколе», бо на вадзіцеля трэба яшчэ вучыцца. А чаму б і без вадзіцельскага пасведчання не праехацца, бо хто сёння ў Ганцавічах не ведае найлепшага настаўніка — супрацоўнікі ДАІ толькі чэсць бы аддавалі. А на гэта Андрэйчык адказаў, што ўсім павінен быць парад.

У наступным месяцы ён пойдзе на курсы і ўсю праграму асіліць ад «А» да «Я», тут мясцовы сельгаслізай выказаў жаданне атліцца 50 % кошту навучаньня. Дырэктар не адмовіўся.

А здымаў Юрыя Мікалаевіча ў класным пакоі з вучнямі, якія набелі з суседніх класаў. У мяне склалася ўражанне, што дзеці ўспрымаюць яго не як дырэктара, а хутчэй як старэйшага таварыша. Не было ў іх насяржанаці, і ўсё адбылася натуральна. Вучні тоўпіліся і сціснуліся да дырэктара — усё хацелі з ім сфатаграфавачца.

Раней такой адкрытасці паміж настаўніка-

мі і вучнямі не існавала. У час маёй вучобы ў школе на дырэктара глядзелі са страхам. Калі ён заходзіў у клас, можна было пачуць піск камара.

Шмат што змянілася ў школе з тых часоў, а можа, у Андрэйчыка ёсць нейкі сакрэт, каб зававаць любоў дзяцей? Можна, ён вучням усё дазваляе?

— Тых настаўнікаў, якія дазваляюць вучням хадзіць «на галаве», дзеці не дужа любяць. Тут неабходна вытрымліваць хоць нейкую дыстанцыю. Мусіць быць мяжа, якую не павіны пераступаць вучні і настаўнікі. Вучні найперш хіляцца да тых педагогаў, у якіх ёсць свой падыход, пазіцыя, патрабавальнасць, — растлумачыў дырэктар.

— Але ж ёсць вучні, з якімі не проста ўпраціцца.

— Мне давалося мець справу з дзецьмі са школы-інтэрната, то тут ужо працаваць не так і цяжка. Хоць «проблемныя» дзеці заўсёды ёсць і будуць, але, на маю думку, у кожным дзіціці закладзена іскрынка, якая не павіна патухнуць. Настаўнік павінен яе разгледзець і распаліць агеньчык, які будзе дапамагаць чалавеку ў жыцці. Патэнцыял кожнага ёсць. Іншая рэч, што і сам чалавек абавязаны імкнуцца яго выкарыстаць. А то, быццам, аступіўся, упаў на дно і пачынае шукаць выратавання. У аднаго школьніка і начальніка віватэя, а ў другога — сябра і кампанія. Апраўданне заўсёды можна знайсці.

— Юрый Мікалаевіч, як вам удаецца супрацьстаяць залішняму часам, на мой погляд, рэлігійнасці? А можа, на ўроку біялогіі вы кажаце вучням, што жанчына створана з рабрыны чалавека?

— Гэта ўжо не праходзіць. Настаўнікі працуюць над сабой. Сёння сярэд педагогаў існуе канкурэнцыя, а яна адыгрывае станоучую ролю. Канкурэнцыя — нармальнае, здаровае з'ява, і ад яе добры эффект. Вось настаўнік да пенсіі 2-3 гады, а ён варушыцца, працуе над сабой. І тут важна не перашкоджаць педагогам працаваць творча, неабходна ствараць для гэтага ўмовы. Многія пытанні стараемся разглядаць калегіяльна, бо, выслушайшы калег, знаходзім рацыянальнае зерне. Але апошняе слова за мною, бо адказвае за ўсё дырэктар.

У Юрыя Андрэйчыка падростаюць дзеці — дацці Валеры 13 гадоў, а сын Канстанцін на два гады маладзейшы, жонка Святлана працуе ўрачом, вось і падумалася, што Юрый Мікалаевіч, магчыма, марыць пра нейкі набыват да сям'і ці хацелі бы паехаць у цікавае падарожжа на край свету.

А для шчасця найлепшаму настаўніку 2009 года не хапае, як высветлілася, дробязі. Ён хоча ўступіць у клуб «Крыштальны журавель». Думалася, калі ты найлепшы, то дзверы ў той клуб адчыненыя, але ж не. Неабходна прайсці яшчэ выпрабаванні, каб апынуцца там. У клубе «Крыштальны журавель» — найлепшыя з найлепшых, і Юрый Андрэйчык хоча быць сярод іх.

Напэўна, ён лёгка возьме і гэтую вышынню.

Сымон СВІСТУНОВІЧ. Фота аўтара.

Ганцавіцкі раён.

— Праблема існуе. У школе вучацца дзеці з праваслаўных, каталіцкіх і баптыстычных сем'яў, і некаторыя бацькі імкнучыся іх настрайваць на рэлігійны лад, але я з імі не спрачаюся і не стараюся іх пераканаць у адваротным. Я кажу: «Клетка існуе, і гэтага ніхто не можа аспрэчваць, то давайце ад яе адштурхоўвацца, а пытанне, хто стварыў клетку, мы пакінем адкрытым». Ад сярэднявечча чалавецтва прайшло ў сваім развіцці влізны перыяд і што, усе дасягненні неабходна перакрэсліць, а тых, хто будзе сцявяджаць, што Зямля круціцца вакол Сонца, трэба адпраўляць на вогнішча, як рабілася калісьці? Ніхто выпускнікам школы не забараняе паступаць у духоўныя ўстановы і станавіцца тэолагам ці святаром, але не трэба кідацца ў крайнасці. Дарчы, бацькі-баптысты Дарвіна не адмаўляюць. Маўляў, быў вучоны, які распрацаваў эвалюцыйнае вучэнне, але ж усё на Зямлі ад Бога.

— Настаўнікі лічацца даволі кансерватыўнымі людзьмі і часта з мяшчынскімі поглядамі. Чалавек зацывіўся на сваім прадмеце, і з года ў год адно і тое ж. А ў вашай школе педагогі іншыя?

— Прыйсці на ўрок і адбуніць прадмет — гэта ўжо не праходзіць. Настаўнікі працуюць над сабой. Сёння сярэд педагогаў існуе канкурэнцыя, а яна адыгрывае станоучую ролю. Канкурэнцыя — нармальнае, здаровае з'ява, і ад яе добры эффект. Вось настаўнік да пенсіі 2-3 гады, а ён варушыцца, працуе над сабой. І тут важна не перашкоджаць педагогам працаваць творча, неабходна ствараць для гэтага ўмовы. Многія пытанні стараемся разглядаць калегіяльна, бо, выслушайшы калег, знаходзім рацыянальнае зерне. Але апошняе слова за мною, бо адказвае за ўсё дырэктар.

У Юрыя Андрэйчыка падростаюць дзеці — дацці Валеры 13 гадоў, а сын Канстанцін на два гады маладзейшы, жонка Святлана працуе ўрачом, вось і падумалася, што Юрый Мікалаевіч, магчыма, марыць пра нейкі набыват да сям'і ці хацелі бы паехаць у цікавае падарожжа на край свету.

А для шчасця найлепшаму настаўніку 2009 года не хапае, як высветлілася, дробязі. Ён хоча ўступіць у клуб «Крыштальны журавель». Думалася, калі ты найлепшы, то дзверы ў той клуб адчыненыя, але ж не. Неабходна прайсці яшчэ выпрабаванні, каб апынуцца там. У клубе «Крыштальны журавель» — найлепшыя з найлепшых, і Юрый Андрэйчык хоча быць сярод іх.

Напэўна, ён лёгка возьме і гэтую вышынню.

Сымон СВІСТУНОВІЧ. Фота аўтара.

Ганцавіцкі раён.

БЕЛАРУСКІ ДЗІЦЯЧЫ ХОСПІС І МТС: ДАПАМОГА МОЖА БЫЦЬ РОЗНАЙ...

«Беларускі дзіцячы хоспіс» адначасна сваб 15-годдзе. На свята з гэтай нагоды былі запрошаныя сябры грамадскай арганізацыі, у ліку якіх — і аператар сувязі МТС.

У апошні час у грамадстве ўсё часцей абмяркоўваецца тэма карпаратыўнай сацыяльнай адказнасці бізнесу, бо гаворка тут ідзе аб адказнасці перад грамадствам, членамі якой а'яўляемся і мы, і нашы блізкія. Кампанія МТС, як найбуйнейшы мабільны аператар Беларусі і член суветнай ініцыятывы ААН «Глабальная дамова», сваім удзедам у жыцці беларускага грамадства і рэгулярнай дзейнасцю ў сферы аказання спонсарскай і дабрачыннай дапамогі не толькі пастаянна даказвае, што сацыяльна адказнасць — адзін з найважнейшых прыпынаў выдання бізнесу, але і імкнецца звярнуць увагу грамадскасці на розныя, у тым ліку і няпростыя, бакі жыцця нашага грамадства.

Да 24 гадоў. Працуюць у хоспісе не толькі ўрачы, медыцынскія сёстры і псіхологі, але і сацыяльныя работнікі, педагогі. Пастаянную дапамогу маленькім пацыентам і іх сем'ям аказваюць добраахвотныя работнікі-валанцёры.

«Беларускі дзіцячы хоспіс» быў створаны на базе Рэспубліканскага дзіцячага анкагематалагічнага цэнтра. Самі супрацоўнікі хоспіса не выкарыстоўваюць, распавядаючы пра сябе, фармальнае вызначэнне сваёй арганізацыі: «кустанова медыцынскага тыпу, у якой безнадзейна хворым пацыентам аказваецца медыка-сацыяльная і псіхалагічная дапамога для памяншэння болевага сіндрому і страху смерці пры максімальна магчымым захаванні свядомасці і інтэлектуальных здольнасцяў». Яны лічаць, што хоспіс — гэта не проста канкрэтная ўстанова, а цэлая сістэма, філасофія ўсебаковай дапамогі хворым людзям і іх сем'ям. Гэта сістэма светапогляду, сутнасць якой — аблегчыць пакуты чалавека.

Паколькі «Беларускі дзіцячы хоспіс» — гэта грамадская некамерцыйная арганізацыя, існуе яна на дабрачынны ахвяраванні камерцыйных структур, дзяржаўных прадпрыемстваў і прыватных асобаў. Дзякуючы гэтай падтрымцы супрацоўнікі хоспіса маюць магчымасць дапамагаць хворым дзецьмі і іх сем'ям, падтрымліваць іх у гэтай складанай сітуацыі. Так з мэтай падтрымкі гэтага дабрачыннага аб'яднання ў 2008 годзе кампанія МТС аказала дапамогу ў арганізацыі навагодняга прадстаўлення для пацыентаў хоспіса, а ў гэтым годзе вылучыла фінансую дапамогу, сродкі якой будуць накіраваны на набыванне неабходнага медыцынскага абсталявання.

Усё гэта сведчыць аб тым, што дапамога можа быць рознай і варыянтаў удзелу ў жыцці грамадства можа быць шмат. Проста неабходна быць часткай гэтага грамадства і ўмець пацьмуць яго не заўсёды простыя пытанні і просьбы.

Ганна КАЛЯЖАНКА.

*Кампанія МТС далучылася да суветнай ініцыятывы ААН «Глабальная дамова» ў 2007 годзе. «Глабальная дамова» — гэта збор прызаных міжнароднай супольнасцю прынцыпаў карпаратыўнай сацыяльнай адказнасці, дзе сацыяльная адказнасць бізнесу прадугледжвае ўдзел у жыцці грамадства, садзейнічанне яго развіццю і павышэнню якасці жыцця.

МАГІЛЁЎ ГАВОРЫЦЬ І ПАКАЗВАЕ ПА-БЕЛАРУСКУ

Вяртае роднай мовы ў эфір Магілёўскага тэлерадыёаб'яднання пачалося з выпуску навін. Ад 19 кастрычніка рэгіянальны тэлевізійны навіны ў Магілёўскай вобласці выходзяць па-беларуску.

— Гэта толькі пачатак, — паведміла дырэктар абласнога тэлерадыёаб'яднання Ірына АКУЛОВІЧ. — Мы цяпер рытуем рубрыку «Слоўца», якая будзе адмысловым відэаслоўнікам роднай мовы. Мы нагадаем нашым глядачам аб паходжанні многіх беларускіх слоў.

Пераход на беларускую мову для журналістаў студыі тэлебачання ў Магілёве не стаў лёгкай справай. Як мінімум апошнія тры гады ў рэгіянальным тэлеэфіры пануе руская мова. Але сёння рэдактары абкліліся актуальнымі слоўнікамі і напружана працуюць над мовай: працаваць па-руску было лягчэй, але ўсе разумеюць, што тэлепраграмы па-беларуску істотна паўплываюць на вяртанне роднай мовы ў публічнае жыццё.

Дарчы, навіны на беларускую мову зараз робяць тэлевізійныя студыі і ўсіх іншых абласных цэнтраў: раённыя аб пераходзе на родную мову было адзіным.

Гэта першыя крокі беларусізацыі. Мяркуюцца, што з тэлеэкрану працэс пойдзе ў культуры, адукацыю і іншыя сферы жыцця. Магілёўскія абываткі зачыраць працуючы цэлага комплексу мераў па прапагандзе беларускай мовы. Цяпер яго вывучаюць прафесіяналы, дакумент пачаўся прыняць да выканання ў 2010 годзе.

Ілона ІВАНОВА.

БАБУЛЯ ПАРАНЕНАЯ, А УНУК ЗАГІНУЎ

30-гадовы кіроўца «Фальк-вагена» заснуў за рулём па дарозе з Гомеля.

Аўтамабіль з'ехаў у кувет і перакліўся. Паводле слоў начальніка аддзялення ДАІ Рэчыцкага РАУС Сяргея КАРАСЕВІЧА, няшчасце адбылося пасля шасці гадзін вечара на пад'ездзе на вёску Броннае, што на тэрыторыі Рэчыцкага раёна. У аўтамабілі на заднім сядзенні ехалі маці кіроўцы і яго два 6-гадовыя сыны-двайняты. Пасажыры не былі прышпіленыя рамянямі бяспекі. 62-гадовую жанчыну з адным з унукаў з траўмамі даставілі ў бальніцу. Там хлопчыка не змоглі выратаваць. Па справе праводзіцца праверка.

Надзея ДРЫЛА.

БАГАТАЯ БЕСПРАЦОЎНАЯ

Калі Драгачынскія мільянеры сумесна з супрацоўнікамі дзяржаўнага закладу зазіралі ў гараж беспрацоўнай з г/п Антопаль, то там іх чакалі 23 тэлевізары «Соні», на якіх не было дакументаў.

Тэлевізары «пацягнулі» на 65 мільёнаў.

Сымон СВІСТУНОВІЧ.

АРАНЖАВАЯ ВОСЕНЬ

Жыхары беларускай глыбіні катэгарычна не прымаюць Хэ-лоўін, але ахвотна распавядаюць пра тое, чым карысныя для гаспадаркі і чалавека гарбузы.

Гарбузавая скарка

— Хэлоўін нам чужы, таму што мы — беларускі сяляне, — тлумачыць прычыну непрыняцця свята, якое шырока адзначаецца на Захадзе, старшыня Нясенскага сельскага Савета Анатоль ГЕРТМАН.

— У нас больш старажытная за амерыканскую цывілізацыю.

Жыхары Клічэйшчыны гавораць, што ставяцца да гарбузоў больш прагматычна і выкарыстоўваюць іх па прызначэнні, у ежу.

Які асноўны рацыён беларусаў? — рыгарычна пытаецца Гертман і сам сабе тут жа адказвае: — Бульба ды скарка. А каб вырасціць тую скарку, патрэбныя гарбузы.

Таму сяляне засяваюць цэлыя плантацыі гарбузаў: яны ідуць на корм жывёле. У вёсках гарбузы альбо зваленыя ў маляўнічыя кучы на падворках, альбо ўсё яшчэ яркімі плямамі рассыпаныя па агародах.

Аднак гэта прыгожая расліна (навукоўцы так і не прыйшлі да адзінай высновы, што такое гарбуз — садавіна ці гародніна, а можа і ягада, як кавун) прыдатная і для ўжывання ў «чалавечую» ежу.

— Разумныя людзі ведаюць, што гарбуз вельмі карысны як крыніца клічэйшчы, вітамінаў, лекцынаў і гэтак далей, — гаворыць Анатоль Гертман. — Аднак каб гэта разумець і выкарыставаць, трэба да гарбуза дарасці альбо паспець. Зразумець, якую карысць ён прыносіць чалавечаму арганізму. У нас такія людзі ёсць.

Святлана Мікалаеўна высаджвае штогод 5 сотак гарбузоў двух гатункаў — ярка-аранжавыя і жоўтыя. У адных шмат семак, якія пасля непрацяглай падушкі ў печы імгненна з'ядае сям'я, а ў іншых — сакавітая мяккаць.

— Я гарбузы чышчу, рэжу на кавалкі і вышківаю сок, — расказвае пра свае нарыхтоўкі на зіму спадарыня Ананіч. — Тое самае раблю і з яблыкамі. Калі садавіны шмат, то можна не на сваёй кухні ціснуць, а скарыстацца паслугамі прадпрыемства. Потым гарбузы і яблычкі сок і змешваю ў роўных прапорцыях і заліваю ў звычайны 3-літровы слоік. Смачна пецца ўзімку!

Святлана Мікалаеўна пачаставала гарбузова-яблыччым сокам уласнай вытворчасці. Сапраўды, вельмі добры напой, хаця смак для людзей, якія прывыклі да разведзенай вадой прамысловых канцэнтрату, не зусім звычнаы. Тым больш, што ў гарбузовы сок па клічэйшчы і вітаміны дадаюць цукру: для яго выкарыстоўваюць салодкія гатункі яблыкаў. Таму можна ска-

заць пра гэты прадукт такім чынам: незвычайна натуральны смак.

— Сёлетня закатала 25 слоікаў! — хваліцца сялянка. — І ўвогуле мы нарыхтоўваем не толькі гарбузы, а яшчэ і каліну. Ёсць шмат карысных для чалавека раслін на нашых агародах!

Саспяваем да гарбуза

Не трэба пагардліва ставіцца да гарбузоў як да выключна, прабанца, спецыяльных гатункаў для дзіцяча харчавання, — гаворыць Анатоль Гертман. — У завада ёсць сыравінная зона, дзе прадпрыемства заклочае дамовы з сялянамі і дае насенне. Людзі працуюць на зямлі, маюць гарантываны збыт сваёй прадукцыі, а завод вырабляе якасную і патрэбную людзям прадукцыю.

Гарбузавая каша з просам

Многія гараджане з настальгіяй

свінчай ежы. Гарбузы смачныя і карысныя для арганізма чалавека.

— Для нармальнай працы кішчэніка патрэбна клічэйшчы, — зазначае знаўца аздараўлення Анатоль Гертман. — А на правільнай працы кішчэніка трымаюцца імунітэт і здароўе. Трэба есці багатыя на клічэйшчы трымаюцца імунітэт і здароўе. Трэба есці багатыя на клічэйшчы трымаюцца імунітэт і здароўе. Трэба есці багатыя на клічэйшчы трымаюцца імунітэт і здароўе.

Увогуле гарбуз на 90 % складаецца з вады, а насычаны аранжавы колер сведчыць пра тое, што гарбуз літаральна напоўнены антыаксідантамі і бэта-карацінам, які ў арганізме пераўтвараецца ў вітаміны А. Таму гарбузы дапамагаюць чалавеку супрацьстаяць раку, сардэчным захворванням і працэсам старэння.

Калі вам не дастады самі гарбузы, то іх семкі проста неабходна папльбіць. Па сваім уздзеянні на арганізм яны падобныя на каштоўныя і дарагія кедравыя арэхкі.

— Мой бацька, які меў праблемы з пачонкай, трапіў у Ленінградскую медыцынскую акадэмію, — узгадвае Анатоль Барысавіч. — За савецкім часам ваенныя медыкі паралілі яго есці гарбузовыя семкі. А таксама ў кожнай нашай вясковай сям'і ведаюць, што гарбузовыя семкі — першы сродак ад глістоў.

Гарбузы могуць стаць заробкам для беларускага сяляніна. Менавіта на іх апошнім часам звярнулі самую пільную увагу навукоўцы, якія распрацоўваюць новыя харчовыя рэцэпты для ўкаранення на беларускіх прадпрыемствах.

— Гарбуз добра расце ў Беларусі і з'яўляецца таннай сыравінай, — тлумачыць спецыяліст з Магілёўскага ўніверсітэта харчавання. — Ён утрымлівае шмат карысных рэчываў, але ў ім не хапае вітамінаў. Таму гарбузовыя пюрэ ды сокі трэба дапаўняць вітамінамі журавінамі, слівамі. У выніку атрымаецца неадарат прадукт, узбагачаны бяглічэйшчы і вітамінамі рэчывамі.

— Мне падаецца, што лакаматыя справы павіны стаць перапрацоўчым прадпрыемствам, якім, напрыклад, цяпер патрэбныя гарбузы

Святлана Мікалаеўна высаджвае штогод 5 сотак гарбузоў двух гатункаў — ярка-аранжавыя і жоўтыя. У адных шмат семак, якія пасля непрацяглай падушкі ў печы імгненна з'ядае сям'я, а ў іншых — сакавітая мяккаць.

— Я гарбузы чышчу, рэжу на кавалкі і вышківаю сок, — расказвае пра свае нарыхтоўкі на зіму спадарыня Ананіч. — Тое самае раблю і з яблыкамі. Калі садавіны шмат, то можна не на сваёй кухні ціснуць, а скарыстацца паслугамі прадпрыемства. Потым гарбузы і яблычкі сок і змешваю ў роўных прапорцыях і заліваю ў звычайны 3-літровы слоік. Смачна пецца ўзімку!

Святлана Мікалаеўна пачаставала гарбузова-яблыччым сокам уласнай вытворчасці. Сапраўды, вельмі добры напой, хаця смак для людзей, якія прывыклі да разведзенай вадой прамысловых канцэнтрату, не зусім звычнаы. Тым больш, што ў гарбузовы сок па клічэйшчы і вітаміны дадаюць цукру: для яго выкарыстоўваюць салодкія гатункі яблыкаў. Таму можна ска-

заць пра гэты прадукт такім чынам: незвычайна натуральны смак.

— Сёлетня закатала 25 слоікаў! — хваліцца сялянка. — І ўвогуле мы нарыхтоўваем не толькі гарбузы, а яшчэ і каліну. Ёсць шмат карысных для чалавека раслін на нашых агародах!

Саспяваем да гарбуза

Не трэба пагардліва ставіцца да гарбузоў як да выключна, прабанца, спецыяльных гатункаў для дзіцяча харчавання, — гаворыць Анатоль Гертман. — У завада ёсць сыравінная зона, дзе прадпрыемства заклочае дамовы з сялянамі і дае насенне. Людзі працуюць на зямлі, маюць гарантываны збыт сваёй прадукцыі, а завод вырабляе якасную і патрэбную людзям прадукцыю.

Гарбузавая каша з просам

Многія гараджане з настальгіяй

свінчай ежы. Гарбузы смачныя і карысныя для арганізма чалавека.

— Для нармальнай працы кішчэніка патрэбна клічэйшчы, — зазначае знаўца аздараўлення Анатоль Гертман. — А на правільнай працы кішчэніка трымаюцца імунітэт і здароўе. Трэба есці багатыя на клічэйшчы трымаюцца імунітэт і здароўе. Трэба есці багатыя на клічэйшчы трымаюцца імунітэт і здароўе.

Увогуле гарбуз на 90 % складаецца з вады, а насычаны аранжавы колер сведчыць пра тое, што гарбуз літаральна напоўнены антыаксідантамі і бэта-карацінам, які ў арганізме пераўтвараецца ў вітаміны А. Таму гарбузы дапамагаюць чалавеку супрацьстаяць раку, сардэчным захворванням і працэсам старэння.

Калі вам не дастады самі гарбузы, то іх семкі проста неабходна папльбіць. Па сваім уздзеянні на арганізм яны падобныя на каштоўныя і дарагія кедравыя арэхкі.

— Мой бацька, які меў праблемы з пачонкай, трапіў у Ленінградскую медыцынскую акадэмію, — узгадвае Анатоль Барысавіч. — За савецкім часам ваенныя медыкі паралілі яго есці гарбузовыя семкі. А таксама ў кожнай нашай вясковай сям'і ведаюць, што гарбузовыя семкі — першы сродак ад глістоў.

Святлана Мікалаеўна высаджвае штогод 5 сотак гарбузоў двух гатункаў — ярка-аранжавыя і жоўтыя. У адных шмат семак, якія пасля непрацяглай па

ЛЁГКАЯ ПРАСТУДА — НЕ ПЕРАШКОДА ДЛЯ СУПРАЦЬГРЫПОЗНАЙ ПРЫШЧЭПКИ

На гэтым тыдні ў Беларусі распачынаецца бясплатная імунізацыя насельніцтва супраць грыпу. Як і ў папярэднія гады, разлічваецца на бясплатную прышчэпку змогуць людзі з высокай рызыкай развіцця постгрыпозных ускладненняў (пацыенты з хранічнай паталогіяй сардэчна-сасудзістай, дыхальнай, эндакрыннай сістэм, з імунадэфіцытамі і г.д.), людзі ва ўзросце, старэйшым за 65 гадоў і работнікі, чыя прафесійная дзейнасць звязана з высокай рызыкай інфіцыравання грыпам (медыкі, работнікі аптэк, птушкаперапрацоўчых прадпрыемстваў, супрацоўнікі ўстаноў кругласутачнага знаходжання). Для іх за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту закуплены расійскія вакцыны «Грыпол плюс», «жывая» інтраназальная расійская вакцына і французская вакцына «Ваксигрыл». «Жывая» грыпозная вакцына будзе прыменена ў Беларусі ўжо ў трыці раз: яна ўводзіцца шляхам распылення ў насавыя хады і фактычна паўтарвае шлях, якім вірус трапляе ў арганізм чалавека, што дазваляе сфарміраваць імунітэт на слізістай носе.

У Мінску за кошт сродкаў гарадскога бюджэту плануецца дадаткова ахапіць бясплатнай вакцынацыяй 60 тысяч школьнікаў і выхаванцаў дашкольных дзіцячых устаноў — гэта амаль удвая больш, чым у папярэднім годзе. Да таго ж бясплатныя прышчэпкі будуць зроблены мінчанам, якія займаюцца забеспячэннем жыццядзейнасці горада — работнікам грамадскага транспарту, водазабеспячэння, энергазабеспячэння, грамадскага харчавання і іншым. Гэта дадаткова яшчэ 20 тысяч чалавек. Да таго ж з пачатку кастрычніка ў медыцынавыя сталіцы распачалася вакцынацыя на платнай аснове. Аб сваім намеры абараніць работнікаў ад грыпу заявілі кіраўнікі больш як 650 мінскіх прадпрыемстваў, арганізацый і устаноў. Так, на Мінскім заводзе халадзільнікаў плануецца ахапіць вакцынацыяй 37 працэнтаў работнікаў, на МТЗ — 31 працэнт, на МАЗе — 25 працэнтаў, 100 працэнтаў — у рэстаране «Макдональдс», 64 працэнт — на Камаароўскім рынку і гэтак далей. Усяго ў сталіцы плануецца прышчэпіць ад грыпу ад 18 да 20 працэнтаў гараджан.

Паводле слоў загадчыцы аддзлення імуннай прафілактыкі Мінскага гарадскога цэнтры гігіены і эпідэміялогіі Ірыны ГЛІНСКАЙ, вакол вакцынацыі супраць грыпу існуе шмат міфаў. Для прыкладу, даволі шырока распаўсюджана меркаванне, што здаровы арганізм можа самастойна справіцца з інфекцыйным захворваннем, у тым ліку і з вірусам грыпу, і не трэба яму ў гэтым дапамагаць. — Але для таго, каб выпрацаваць імунітэт супраць пэўнага штаму віруса грыпу, ёсць толькі два спосабы: першы — гэта пераносіць захворванне, а другі — зрабіць супраць яго прышчэпку, — тлумачыць спецыяліст. — Аднак не варта забываць, што пры з'яўляецца інфекцыяй, якая дае найбольшую колькасць ускладненняў: на лёгкія, сэрца, ныркі, слых і г.д. Прычым такія ускладненні, як атэкт, міякардыт, менингээнцефаліт могуць пакінуць чалавека інвалідам на ўсё жыццё. Да таго ж грып і ўвогуле можа закончыцца летальна: калі сярэд здаровых людзей дадаткова рызыка смяротнага зыходу падчас эпідэміі складае 2 выпадкі на 100 тысяч чалавек, то сярод людзей з хранічнай паталогіяй гэта рызыка ўзрастае ўжо ў 50 разоў, а калі ў чалавека ёсць спалучэнне дзвюх паталогій, скажам, дыябэты і сардэчна-сасудзістай паталогіі, то рызыка смяротнага зыходу ўзрастае ўжо ў 250 разоў. У адрывіную статыстыку смяротнасці ад грыпу ў нас трапляюць толькі так званыя маланкавыя формы працяжанага хваробы. А калі чалавек памірае ад пнеўманіі ці сардэчнай недастатковасці, гэта значыць, ад наступстваў, выкліканых захворваннем на грып, то гэтыя вынікі фігуруюць у статыстыцы ўжо пад іншымі дыягнастамі. Найбольш частае ускладненне грыпу — пнеўманія, на якую ў залежнасці ад тыпу віруса прыпадае ад 7 да 42 працэнтаў смяротнасці. Даказана, што абарона супраць грыпу, створаная з дапамогай вакцын, у 2-5 разоў больш эфектыўная, чым абарона, створаная з дапамогай лекаваў і народных сродкаў. Да таго ж вакцынацыя робіцца аднаразова, а прыём прафілактычных лекавых сродкаў павінен ажыццяўляцца рэгулярна на працягу доўгага часу.

Яшчэ адно памылковае меркаванне — сцярдзенне, што вакцыны ад грыпу ў прыцыплі быць не можа, паколькі вірусы грыпу пастаянна мушыруюць і ўгаджаюць, які менавіта штам будзе цыркуляваць у нас, не магчыма.

— Спраўды, паміж вірусамі грыпу пастаянна адбываецца абмен генетычнай інфармацыяй. Менавіта дзякуючы сваёй антыгеннай зменлівасці вірусы грыпу валодаюць здольнасцю выклікаць кожны год эпідэмію, — тлумачыць Ірына Глінская. — Адсочваннем цыркуляцыі вірусаў грыпу займаюцца на планеце 120 лабараторыі, і на падставе атрыманых імі аналізаў зацвярджаюцца склад вакцын на наступны эпідэміозон — для паўночнага і паўднёвага паўшар'я асобна. Пачынаючы з 1991 года супадзенні ў складзе вакцын і штамах віруса грыпу, якія цыркулявалі падчас эпідэміі, былі на 90 (I) працэнтаў. Да таго ж прыкладна ў 40 працэнтах выпадкаў у хворых развіваюцца формы грыпу, выкліканыя спалучэннем розных варыянтаў грыпу і іншымі рэспіраторнымі вірусамі, напрыклад, сезонным варыянтам віруса грыпу і віруса грыпу А/Н1Н1 ці сезоннага віруса грыпу і адэнэвірусу і г.д. Такія формы захворвання на грып працякаюць, як правіла, больш цяжка. А з дапамогай грыпозных вакцын можна іх папярэзіць.

Як заўважае Ірына Глінская, апошнім часам у медыкаў з'явілася магчымасць выбару вакцыны, гэта значыць, што ў залежнасці ад узросту пацыента, наяўнасці ў яго нейкіх хранічных паталогій і на падставе вынікаў праведзенага абследавання ўрач можа выбраць і рэкамендаваць пацыенту найбольш аптымальны прэпарат, гэта значыць, найбольш эфектыўны і бяспечны для канкрэтнага чалавека.

— Нават пры платнай вакцынацыі я параіла б прыслухацца да доктара, — падкрэсліла Ірына Глінская. — Не трэба рабіць выбар вакцыны, абіраючыся толькі на краіну-вытворцу. І не варта абураліцца, калі ўрач прапануе зрабіць прышчэпку пасля толькі што перанесенага прастуднага захворвання. Калі чалавек перанёс прастуду ў лёгкай форме, тэмпературная рэакцыя знікла яшчэ некалькі дзён таму і засталася толькі мала выражаныя прастудныя сімптомы, гэта не з'яўляецца супрацьпаказаннем да вакцынацыі супраць грыпу, і імунная сістэма чалавека не пацерпіць ад зробленай прышчэпкі. А вось пасажыцкага захворвання рабіць прышчэпку рэкамендуецца толькі праз 2-4 тыдні. Не праводзіцца вакцынацыя і ў перыяд абвастраэння хранічнага захворвання.

Хацелася б звярнуць увагу на яшчэ адну акалічнасць: падхапіўшы вірус, мы прыносім яго ў сямя, інфіцыруючы тых, для каго захворванне на грып уяўляе пагрозу не толькі для здароўя, але і для жыцця, гэта значыць, немаўляці і старых. У немаладзых людзей імунная сістэма ўжо «зношаная», а ў немаўляці — яшчэ знаходзіцца ў працэсе фарміравання. Таму калі мы робім прышчэпку сабе, мы тым самым абараняем і сваіх блізкіх.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ЯНОВШЦІНСКИЙ СЕЛЬСКИЙ ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ КРУПСКОГО РАЙОНА МИНСКОЙ ОБЛАСТИ 25 НОЯБРЯ 2009 ГОДА ПРОВОДИТ ОТКРЫТЫЙ АУКЦИОН

на право заключения договоров аренды земельных участков для строительства и обслуживания жилых домов сроком на 40 лет, земельные участки расположены вблизи озера Селява и по продаже земельных участков, расположенных вблизи озера Лукомльское, в частную собственность граждан Республики Беларусь для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов.

Организатор аукциона: Яновщинский сельский исполнительный комитет, 222017, д. Яновщина, Крупский район, Минская область.

№ п/п	Адрес земельного участка, кадастровый номер	Площадь земельного участка, га	Наличие инженерных сетей	Начальная цена (руб.)
1	Минская обл., Крупский р-н, д. Большие Хольневицы (участок № 1) 623080701101000031 (аренда)	0,1444	электричество	9 160
2	Минская обл., Крупский р-н, д. Большие Хольневицы (участок № 2) 623080701101000032 (аренда)	0,1428	электричество	9 050
3	Минская обл., Крупский р-н, д. Большие Хольневицы (участок № 3) 623080701101000033 (аренда)	0,1468	электричество	18 615
4	Минская обл., Крупский р-н, д. Яновщина (участок № 1) 623080706601000047 (аренда)	0,1885	электричество	11 950
5	Минская обл., Крупский р-н, д. Клишино (участок № 1) 623080703101000031 (аренда)	0,1359	электричество	8 620
6	Минская обл., Крупский р-н, д. Клишино (участок № 2) 623080703101000032 (аренда)	0,1255	электричество	7 960
7	Минская обл., Крупский р-н, д. Посемковичи (участок № 2) 623080705601000059 (частная собственность)	0,1099	электричество	26 600
8	Минская обл., Крупский р-н, д. Мелешковичи (участок № 3) 623080704601000065 (частная собственность)	0,1703	нет	41 210

Аукцион состоится 25 ноября 2009 года в 11.00 в здании Яновщинского клуба: деревня Яновщина, Крупский район.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни по 20.11.2009 г. с 8.00 до 17.00 по адресу: д. Яновщина, сельсоветком, кабинет 4. При подаче документов гражданами, представителями граждан предъявляются паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.

Задаток в размере 10 % от начальной цены земельного участка перечисляется на расчетный счет 3604618131000 ЦБУ № 610 г. Крупки филиала № 612 ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Борисов, код 810, УНП 600176855, назначение платежа 04901, Яновщинский сельский исполнительный комитет.

Возмещение расходов, связанных с подготовкой и проведением аукциона, и документации, необходимой для его проведения, производится победителем аукциона.

Иные обязанности победителя аукциона и порядок проведения аукциона оговорены в условиях его проведения.

Контактные телефоны: (8 01796) 4 95 96, 4 95 60 (моб. 128 66 87).

Выпуск № 43 (157)

СЕЛЕН: недахоп — дрэнна, лішак — небяспечна

Любіце морепрадукты, арэхі і семкі? У вас добры густ. Гэтыя прадукты багатыя на селен — мінерал, які зніжае рызыку развіцця раку.

Адкрыццё адбылося выпадкова. У адным з раёнаў Кітая статыстыка захваральнасці на рак лёгкіга была значна вышэйшая, чым у іншых раёнах, у тым ліку і суседніх. Пачалі шукаць прычыну — і нічога не выявілі... акрамя аднаго: у гэтай мясцовасці глеба была бедная на селен. А паколькі людзі і ў гэтым раёне, і ў суседніх харчаваліся за кошт маленькіх сялянскіх гаспадарак, то склад глебы непарэдна ўплываў на іх здароўе.

Зацывавішчася, даследчыкі вывучылі звесткі аб правініцы, дзе ўтрыманне селену ў глебе было найбольш высокім, — і высветлілася, што людзі там вельмі рэдка хварэюць на рак лёгкіга. А праведзеныя пазней эксперыменты прадэманстравалі, што дадатковае ўвядзенне селену паддоследным мышам зніжала захваральнасць на розныя віды пухлінкаў амаль у 7 разоў! Даследаванні паўтаралі яшчэ шмат разоў, і яны пацвердзілі: селен — адно з нямногіх рэчываў з даказаным прафілактычным эфектам у дачыненні да раку.

Як ён дзейнічае?

У апошнія гады многія навуковыя працы пацверджана здольнасць селену разам з вітамінамі Е і С абараняць нас ад згубнага дзеяння свабодных радыкалаў. Гэта трында неабходная для вытворчасці гадоўных антыаксідантаў. І значыць, селен можна лічыць не толькі супрацьраковым агентам, але і актыўным антыаксідантам, які перашкаджае старэнню кожнай клеткі і арганізма ў цэлым. Высокі ўзровень селену і най-

важнейшых вітамінаў зніжае рызыку артрыту і пашкоджання сасудаў, інфаркту і інсульту, засярагае ад катаракты ўвогуле ад пагаршэння зроку, у тым ліку ўзроставага. Акрамя гэтага, селен дапамагае арганізму пазбаўляцца ад цяжкіх металаў (свінцу, кадмію, ртуці і інш.). Тым, хто жыве ў неспрыяльных экалагічных умовах, трэба абавязкова пакапацца пра тое, каб арганізму хапала селену. Гэтаксамма як і сляжачым, праца якіх суправаджаецца нервовымі стрэсамі: селен разам з цынкам, вітамінамі А і С змяняшае узровень гармону стрэсу — картызолу.

Нарэшце, возьмем такую праблему, як акісленне ліпідаў, або, працей кажучы, ёлкісць тлушчаў. Працэс гэты адбываецца не толькі на кухні, але і ў арганізме. Але калі сапсаваанае масла з кухні можна выкінуць, то што рабіць з тлушчамі нашага цела, якія сталі непрыдатнымі ў выніку акіслення ліпідаў? Яны ж асядаюць у сасудах. Аджас усё той жа: прымаць вітамін Е і селен.

Колькі селену нам патрэбна?

Доўгі час нормаму па селену ўвогуле не існавала. Затым была прынята неабходная штодзённая доза ў 50—70 мікаграмаў (мкг).

Калі ж цудоўныя прафілактычныя ўласцівасці селену прыцгнуглі ўвагу вучоных, яго сталі рэкамендаваць у крыху большай колькасці: 100—200 мкг у дзень. Некаторыя спецыялісты называюць нават лічыбу 400 мкг у дзень — для максімальнай абароны. Аднак памятайце: самастойна можна прызначыць сабе не больш як 50 мкг селену ў суткі. Любое перавышэнне гэтай нормы павінна адбывацца пад кантролем урача: існуе вялікая верагоднасць «зрабіць» атручэнне,

вельмі небяспечнае для жыцця. Як правіла, селен раець піць у спалучэнні з вітамінам Е — гэта вышэйшае эфектыўнасць абодвух. І наадварот: дэфіцыт вітаміну Е не дае арганізму выкарыстаць селен, нават калі апошні прымаюць у высокіх дозах.

Дзе браць?

Добрая крыніца селену — морепрадукты, прычым не толькі малюскі, але і марская рыба (малако і ікра). Увогуле мінерал утрымліваецца гадоўным чынам у бялковых прадуктах, асабліва ў печані і нырках, а таксама ў чырвоным мясе, якіх птушкі (дзе ў жаўтку прысутнічае і вітамін Е).

З прадуктаў расліннага паходжання багатыя на селен пшанічнае вутробе, прарослыя зярняты пшаніцы, кукуруза, бабовыя, арэхі, выкінуць, то што рабіць з тлушчамі нашага цела, якія сталі непрыдатнымі ў выніку акіслення ліпіды? Яны ж асядаюць у сасудах. Аджас усё той жа: прымаць вітамін Е і селен.

Суперселенавы абед

Утрымлівае таксама належную колькасць вітамінаў С і Е для лепшага засваення селену.

- Салата з кальмараў з бурым рысам і цыбульці.
- Расольнік з цылачымі ныркамі.
- Рыба, запечаная ў фользе з гарнірам з зялёнай і салодкага перцу.
- Настой пшчышчы і некалькі грэцкіх арэхіў.

Падрыхтавала **Вольга ЦЫБУЛЬСКАЯ.**

ЗГУБИЛАСЯ Ў ЛЕСЕ. НАЗАЎСЭДЫ...

Міліцыя выявіла труп пажылой масквічкі, якую тыдзень шукалі ў Мядзельскім раёне, пра што пісалі газеты, у тым ліку і наша. Жанчына адпачывала ў беларускім санаторыі, у яе была гіпертанія, хворая сэрца, выдалена нырка. Заклучэнне аб смерці дасць экспертыза.

НЕ ЧАКАЙЦЕ, КАЛІ ЗАВАРУШАЦА КАМЯНІ!

З'явілася горчы ў роце, перыядычная млюскасць, непакочы болі ў правым падабрэжку? Пагаршэнне самаадчування звязана з прыёмам тлустай, вострай, смажанай ежы? Калі вы стаючы аддзеліце на гэтыя пытанні, даследчыце жоўцеўвы пазыр на наяўнасць у ім камяню.

Нейкі час таму жоўцеўмавевая хвороба (ЖХХ) дыягнаставалася толькі ў людзей пажылога ўзросту. Сёння на яе хварэюць і многія маладыя людзі, якім не споўнілася нават 20 гадоў. Ад гэтай немачы пакутуюць 10—15 працэнтаў насельніцтва свету. Прычым, у дорослых мучыць яна сустракаецца ў 6—8 разоў радзей, чым у жанчын.

У аснове захворвання ляжаць парушэнні халестэрынавага абмену і складу жоўці, функцыянальнай актыўнасці жоўцевага пазыра, інфекцыйнага хваробы. Даказана, што асаблівы ўклад ва ўтварэнне камяню ў жоўцевым пазыры уносяць жаночыя гармоны эстрагены. Цяжарнасць, прыём кантрацэптываў, гарманальная тэрапія часам падліваюць алею ў агонь. Вучонымі нават выведзена спецыяльная формула «чытрох F», якая вызначае групы рызыкі гэтага захворвання: Female (жанчына), Forty (узрост пасля 40 гадоў), Fat (тлустасць), Fertile (некалькі родаў). Яшчэ медыкі значаюць, што з'яўленню камяню садзейнічае дэфіцыт у арганізме вітаміна С, а вітамін Е зніжае рызыку іх утварэння. А таксама варта прыняць да ўвагі тое, што людзі, якія грэбуюць снадчэннем або абмяжоўваюцца рацённай толькі кубкай кавы, часцей схільныя да гэтай хворобы.

ЖХХ звычайна выяўляецца падчас правядзення ўльтрагукавога даследавання. Часам чалавек абследаецца ў сувязі з любым бо-

лем у вобласці жывата, а высвятляецца, што спраўданы прычынай праблем са здароўем з'яўляюцца камяні ў жоўцевым пазыры. Альбо гэта можа адбыцца на прафілактычным медыцынскім аглядзе. Рады чалавек дасведваецца аб наяўнасці камяню па клінічных сімптомах ужо ўскладненага цяжэння жоўцеўмавевай хворобы — гэта можа быць жоўцевае коліка або іншыя правы, як, напрыклад, жаўтуха.

Рэч у тым, што асноўнай небяспекай з'яўляюцца не самі камяні, а ускладненні, звязаныя з іх наяўнасцю. Працяглая прысутнасць камяня ў жоўцевым пазыры выклікае хранічнае запаленне яго сценкі: патаўшчэнне і рубцаванне. Така орган ужо не здольны адкаваць на скарачэння, ён фактычна становіцца каменязборнікам і крыніцай інфекцыі. Адсюль непрыемныя перспектывы. Найбольш частае ускладненне — востры халестэыт, які ў 40 працэнтаў хворых становіцца гнойным. Запаленне сценкі жоўцевага пазыра нярэдка прыводзіць да яе перфарцыі (парушэнне цэласнасці) і распаўсюджвання інфекцыі за межы хворэга органа, а гэта смяротна небяспечна.

Не лепшая сітуацыя, калі жоўцеўмавевы пазыр удаецца «праштурхнуць» каменем ў жоўцевы праток. Часцей за ўсё такога адбываецца пры ўтварэнні множных дробных камяню. Трапіўшы ў агульны жоўцевы праток, ён можа блакаваць яго прасвет. Павышэнне ціску жоўці, якое надыходзіць услед за гэтым, прыводзіць да пашкоджання клетак печані ў зніжэння механічнай жаўтухі. У выніку развіваецца жоўцевае (яночнанука) коліка. Яе сімптомы: раптоўнае ўзнікненне нясцерпнай болю ў верхніх аддзелах жывата, які суправаджаецца адрыжкай, млюскасцю, ванітамі. Стан пагражае

Общество с ограниченной ответственностью «Агропродстрой» ИЗВЕЩАЕТ: О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО ПОВТОРНОГО АУКЦИОНА по продаже имущества

№ лота	Наименование имущества	Место нахождения имущества	Собственник	Начальная цена продажи лота, рублей (без учета НДС)	Задаток 5 %, рублей (без учета НДС)
ИМУЩЕСТВО (без учета НДС)					
1	машина мкррой заточки MNS 630 D	г. Гомель, ул. Ильича, 2	ООО «Агропродстрой»	865574	43279
2	машина для перемешивания и гомогенизации	г. Гомель, ул. Ильича, 2	ООО «Агропродстрой»	352028	17602
3	электромгидравлическая машина для наполнения колбас HE 25	г. Гомель, ул. Ильича, 2	ООО «Агропродстрой»	575669	28784
4	варочный котел 608 11 Электро	г. Гомель, ул. Ильича, 2	ООО «Агропродстрой»	204314	10216
5	копильный шкаф	г. Гомель, ул. Ильича, 2	ООО «Агропродстрой»	421053	21053
6	копильный шкаф	г. Гомель, ул. Ильича, 2	ООО «Агропродстрой»	421053	21053
7	куттер-автомат CM 40	г. Гомель, ул. Ильича, 2	ООО «Агропродстрой»	2661880	133094

Организатор повторных торгов – Антикризисный управляющий Будков Денис Викторович.

С имуществом можно ознакомиться по месту его расположения в рабочие дни с 8.00 до 17.30.

Задаток перечисляется до 10.11.2009 г. (включительно), на р/с 3012130548009, в ГРО ОАО «Белвнешэкономбанк» г. Гомель РБ, МФО 151501213, УНН 400561386.

Условия продажи – без условий. Шаг аукциона в размере 8 % от начальной цены.

После окончания торгов с победителем подписывается протокол и в течение 20 дней заключается договор. Победитель торгов обязан оплатить стоимость покупки в течение 30 дней после подписания протокола.

Победителем аукциона признается участник, предложивший наибольшую цену покупки. Для участия в аукционе необходимо подать письменное заявление с приложением: для юридических лиц – заверенные копии свидетельства о гос. регистрации, устав; для индивидуального предпринимателя – заверенная копия свидетельства о гос. регистрации; для физ. лица – копия паспорта.

Срок подачи заявления с момента выхода настоящего объявления до 16.00. 10.11.2009 года по адресу: г. Гомель, ул. Шилова, 2.

Дата, время, место проведения повторного открытого аукциона – 12.11.2009 года в 11.00, г. Гомель, ул. Шилова, 2.

По вопросам участия в аукционе и приобретения имущества должника обращаться по телефонам: (8029) 655 33 68 или (80232) 60 51 31.

АРТЭРЫЯЛНЫ ЦІСК СКАЧА АД НАЧНОГА ШУМУ?

Найноўшыя фактычныя звесткі аб шкодзе для здароўя людзей начнога шуму, а таксама рэкамендацыі па гранічна дапушчальных узроўнях шуму змяшчаюцца ў новай публікацыі Еўрапейскага рэгіянальнага бюро Сусветнай арганізацыі аховы здароўя.

Як сцвярджаюць яе аўтары, у Еўрапейскім рэгіёне прамзрны шум стаў вядучай экалагічнай праблемай, якая доўгі час неацэньвалася — уздзеянне начнога шуму сістэматычна зьдэавае кожны пяты жыхар Еўропы. Апошнія навуковыя даследаванні даказваюць, што уздзеянне начнога шуму можа прыводзіць да вельмі сур'ёзных праблем са здароўем. Сутнасць у тым, што і падчас сну наша нервовая сістэма, які ўвесь арганізм, працягваюць разгаварва на розныя тэмы. Таму парушэнні сну і раздражняльнасць — гэта першыя наступствы уздзеяння начнога шуму, якія, між іншым, могуць прыводзіць да развіцця псіхічных расстройстваў. Да таго ж уздзеянне шуму можа стаць прычынай злучанай захваральнасці і смяротнасці насельніцтва. Начны шум ад самалетай можа прыводзіць да павышэння артэрыяльнага ціску, нават калі чалавек не абуджаецца, а працягвае спаць. Прычым шкода ад уздзеяння шуму ўзрастае, калі людзі спрабуюць заснуць і калі яны абуджаюцца. Вынікі праведзеных нядаўна даследаванняў сведчаць пра тое, што надзвычай шкоднае наступства шуму самалетай у ранішняй гадзіны — павышэнне ў людзей частаты сардэчнага скарачэння.

Ёсць групы насельніцтва, найбольш уразлівыя да уздзеяння шуму. Гэта дзеці, якія павінны спаць больш, чым дарослыя, людзі з хранічнымі хваробамі і немаладзья людзі. У групу павышанай рызыкі ўваходзяць таксама людзі, якія працуюць у розных зменных, паколькі структура іх сну і так пераносіць больш сур'ёзную нагаруку.

Штогадовы ўсярэднены ўзровень начнога шуму не павінен перавышаць 40 дэцыбелаў — як на ціхай вуліцы ў жылых кварталах. Нават нязначна больш высокая ўзроўні шуму могуць цягнуць за сабой лёгкія расстройства, напрыклад, парушэнні сну. А працяглае уздзеянне шуму, які перавышае 55 дэцыбелаў, што адпавядае ажыўленай гарадской вуліцы, можа стаць прычынай павышэння артэрыяльнага ціску і парушэнняў работы сэрца.

У зыход, якія патрабуюць асаблівай увагі, змягачэнца можа з дапамогай устаноўкі шуманга-

лынальных экранаў. Да таго ж зоны з высокай рызыкай узроўню шуму могуць выкарыстоўвацца для размяшчэння там офісаў, паколькі ў начны час у офісах ніхто не працуе. Спецыялісты раець таксама будаваць паралельна з транспартнай магістраллю так званыя шумаахоўныя дамы — гэта будынкі, у якіх у бок магістралі выходзіць пераважна вокны кухні, нежылыя пакоі, лесвічных пляцовак і ліфтавыя шахты. А ў шматпакаёвых кватэрах на вуліцы павінны выходзіць вокны не больш чым аднаго пакоя.

Для дзевяці: у беларускай сталіцы асноўнымі

(да 65-годдзя Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны)

22 кастрычніка 1944 года ў Беларускім дзяржаўным музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны ў Мінску адкрыліся дзве першыя выставы: «Узбраенне беларускіх партызан» і «Бальшавіцкі друк у гады Вялікай Айчыннай вайны».

У асобнай зале была разгорнута экспазіцыя, прысвечаная газеце «Звязда». Тут можна было ўбачыць першыя чатыры нумары газеты, выдадзеныя падпольшчыкамі ў акупаваным гітлераўцамі Мінску, фотаздымак дамка, дзе знаходзілася друкарня, таксама і астатнія нумары газеты «Звязда», якія друкаваліся ўжо ў партызанскай зоне. Размясцілі супрацоўнікі музея і абсталяванне друкарні, кіліш, фотаздымкі супрацоўнікаў рэдакцыі.

Прайшло 65 гадоў. Аднак і да сённяшняга часу газеце «Звязда» ў Беларускім дзяржаўным музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны адводзіцца важнае месца ў экспазіцыі. Нельга ўявіць сабе гераічнаму барацьбу падпольшчыкаў у Мінску без выдання газеты «Звязда». Імяны Уладзіміра Амелянюка, Вячаслава Нікіфарова, сямі Воранавых, Хадасевічу, Ядзвігі Савіцкай і многіх іншых навечна ўвайшлі ў гісторыю выдання газеты. Пяты нумар так і не ўбачыў свет, аднак газеце адрэдагіравана ўжо ў партызанскай зоне. Яе старонкі — гэта свайго роду крыніца ведаў пра партызанскі рух на Беларусі. З дапамогай артыкулаў, якія выдаліся ў газеце, можна раскрыць любую тэму па гісторыі Вялікай Айчыннай вайны: і ўзнікненне першых атрадаў, і апошнія зводкі Саўінфарбюро, і падзеі на фронце, і злычынствы нямецка-фашысцкіх акупантаў, і баявую дзейнасць партызанскіх атрадаў і брыгад, і гераічны ўчынік беларускіх партызанцаў. У адным з нумароў газеты ў жніўні 1943 г. былі апублікаваны артыкул «Позывіт савецкага патрыёта» аб правядзенні адной з найбуйнейшых дыверсій партызанцаў. Пра гэтую аперацыю даволі часта пісалі і пішуць сучасныя газетныя. Аднак упершыню пра знічэнне Федарам Крыловічам чатырох воражых злышчонак на чыгуначнай станцыі Асіповічы 30 ліпеня 1943 г. напісала газета «Звязда».

«Праз усю вайну «Звязда» прайшла як газета-патрыёт, як газета-партызанка, як газета-баец» — так пісаў Мікалай Дастанка, кандыдат гістарычных навук, загадчык кафедры факультэта журналістыкі БДУ, у сваёй манаграфіі, прысвечанай газеце «Звязда».

28 лістапада 2007 г. у Беларускім дзяржаўным музеі гісторыі Вялікай Айчыннай вайны быў падрых-

таваны новы праект да 90-годдзя выдання газеты. Рыхтавалі яго сумесна супрацоўнікі музея і рэдакцыі «Звязды». Цэнтральнае месца на мерапрыемстве займала інсталяцыя, якая адлюстравала тэму цяжкай ўмовы, у якіх даводзілася працаваць супрацоўнікам газеты ў вайнавы час. На драўляным, збітым з некалькіх дошак сталася стаяць друкарскі станок. Такія станкі называліся партызанскімі альбо паходнымі і дасылаліся да партызан з Вялікай зямлі. Каля яго былі размешчаны аркушы паперы, друкарская фарба, кіліш. Наведальнікам давалася магчымасць адчуць сабе стваральніка партызанскай газеты. Узел у мерапрыемстве прымавалі ветэраны вайны, былыя супрацоўнікі газеты і маладыя.

На XIII міжнароднай спецыялізаванай выставе «СМІ — для роднай зямлі», якая праходзіла ў маі гэтага года Беларускі дзяржаўны музей упершыню выставіў сваю экспазіцыю «Беларуская журналістыка вайнавых гадоў», прысвечаную 65-годдзю вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў і Году роднай зямлі. Адна з яе раздзелаў быў аддзелены адлюстраванню гісторыі газеты «Звязда» ў вайнавы час. На стэндзе былі размешчаны асобныя нумары газеты і фотаздымкі рэдактараў, якія заўважылі падчас вайны — Уладзіміра Амелянюка і Міхаіла Барашкава. Ярыяна змятачына экспазіцыя была адзначана дыпламам Міністэрства інфармацыі.

Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны да іпэршаўнага часу часам з Нацыянальным архівам Рэспублікі Беларусь з'яўляецца адным з асноўных сховішчаў падпольных і партызанскіх выданняў перыяду Вялікай Айчыннай вайны. Усёго вядома 88 беларускіх нумароў «Звязды» за перыяд з 27 студзеня 1943 года па 30 чэрвеня 1944 года. У музеі захоўваецца 86 нумароў.

Газета «Звязда» выкарыстоўваецца навуковымі супрацоўнікамі музея і пры правядзенні лекцый у школах і іншых адукацыйных установах. Напрыклад, значнае месца ў лекцыі «Мінск — горад-герой» займае апавед аб выданні першых нумароў газеты «Звязда», аб гераізме мінскіх падпольшчыкаў падчас яе стварэння.

Беларускі дзяржаўны музей гісторыі Вялікай Айчыннай вайны плануе выкарыстанне газеты «Звязда» і ў новай экспазіцыі.

Ганна ГАЛІНСКАЯ, старшы навуковы супрацоўнік аддзела гісторыі партызанскага руху.

ВЫЙСЦІ З НЕЙТРАЛЬНАЙ ЗОНЫ

Неабыякавае грамадства дазволіць працягнуць жыццё гістарычным помнікам

Мы гаворым пра тое, якія яны дарылі для нас. Мы можам у думках быць сябе ў іх — як бы гэта было калісьці. Але наўрад ці спрабавалі ўявіць, што будзе, калі не будзе нічога з таго, што часам неспрыяльна рэжа вока сваёй сённяшняй занябанасцю, з-за гэтага зраджа неспрыяльным і скіроўвае да думак пра беднасць. Але любая цагляна ў спадчыну — гэта ўжо не сіроцтва і не беднасць. Бо бедныя тыя, хто пачынае будаваць дабрабыт на пустым месцы.

Магчыма, менавіта таму грамадства ўсё больш актыўна далучаецца да клопату пра свае набыткі. І дзяржава дае зразумець, што вельмі зацікаўленая ў гэтым: сёлета пры Міністэрстве культуры была створана грамадская назіральная камісія па ахове гісторыка-культурнай спадчыны. Пра тое, чым яна будзе займацца і на што можа паўплываць, распавядае яе старшыня **Анатоль БУТЭВІЧ**:

— Камісія стваралася па рашэнні Савета Міністраў. І, напэўна, таму, што ў гэтай сферы ёсць праблемы, якія дзяржава з розных прычын не заўсёды можа аператыўна выявіць. Сёння існуюць грамадскія арганізацыі, якія займаюцца аховай помнікаў. Таму паўстае неабходнасць аб'яднаць намаганні ўсіх зацікаўленых. Склад камісіі зацвердзілі загадам міністра культуры ў маі. У яе ўвайшлі 11 чалавек: адзін прадстаўнік міністэрства, астатнія ад грамадскіх структур — Саюза архітэктараў, Саюза мастакоў, таварыства аховы помнікаў, ІАКОС, Беларускага фонду культуры, прадстаўніком якога я я з'яўляюся, БНФ «Адраджэнне», грамадскага аб'яднання «Гісторыка». Усе працуюць на грамадскіх пачатках.

— **Напэўна, у членаў камісіі ёсць сваё разуменне прычын узнікнення галоўнай праблемы?**

— Зараз у нашых гарадах ідуць актыўныя будаўнічыя працэсы. І ёсць небяспека, што пры гэтым пацярпець старае будыны, помнікі нашай даўніны. Прыклады — сітуацыя, якая назіралася ў Гродне ці Мінску. Усё ствараецца ўражанне, што ніхто ўвагу не сочыць за тым, што і як робіцца, бо часта ёсць у званы толькі тэлы, калі ўжо штосьці адбылося, і сітуацыя цяжка паправіць. Прыклад: мы хачелі ўнесці ў спіс ЮНЕСКА мінскі праспект Незалежнасці. Аб'ект цікавы: пасля вайны, калі хапала шмат іншых неадкладных спраў, былі складаны з будаўнічымі матэрыяламі, у Мінску стварылі такі шклоўны і архітэктурна выразны праспект, які доўга будзе вызначаць вобраз сталіцы. А сёння вярта праціць ад паштатма хоць бы да плошчы Перамогі і падглядзець на першы паверх і паглядзець. Дзе былі вокны, сталі дзверы, дзе былі дзверы, сталі вокны. Да гэтых дзвярэй падобуюцца лесвіцы-сходы. А падчынае вочы на вокны вышэйшых паверхаў — стылістыка сталінскага ампіру губляецца за сучасным пастычным шклопакетам, прычым усвідоміваюць старае вокны з новымі — рознай канфігурацыі і колеру. Гэта такая мяшаніна, што не толькі няма ніякага гістарычнага водару, але і сучаснай выразнай архітэктурнай аднастайнасці не пацпе. І з гэтым мы хочам увайсці ў спіс ЮНЕСКА?

Парушана аўтэнтычна. Але ж на кожным доме вісць ахоўная шыльда — значыць, нічога хельпа рабіць без дазволу. Тое павінен пра гэта кляпаціць? Відаць, горад — гэта яго ўласнасць. За несанкцыянаванае перапланіроўку ў кварталы, за новы выгляд балкона могуць даць штраф, а за тую будынку на вачах ва ўсіх гублець свой выгляд нават у пракураторы. Аднак чамусьці практычна ні адзін выпадок парушэння заканадаўства ў гэтай сферы не быў названы сваім імем, ніхто не панёс пакарання. У Клеўку, напрыклад, два гады разбіралі адно з парушэнняў на храмавым аб'екце, але ў выніку прызналі, што ўсё справядліва. У Мінску быў разбураўшы дом на Інтэрнацыянальнай — гэта справа даследавалася, але так нічога і не выявілі... На мой погляд, калі б быў створаны прэзідэнт, каб хоць адну справу давалі да канца, розгалас ад гэтага спрыяць бы таму, каб не наносілі шкоду помнікам. А ў атрыліваецца, што ахоўніку ў кожнага помніка больш чым дастаткова, штодзённы ім таксама няма — а вінаватых няма. Ну, не гуманісты, тут свавольцы...

Напэўна, падтрыманне адзін кардынар, у хутэй за ўсё гэтую ролю трэба браць на сябе Міністэрству культуры, якое валодае

буды прыняты. Радасна, што Рада пачынае быць прынцыповай. Існуюць праблемы і з Нясвіжскім замкам. Магчыма, галоўнае з іх: не была прынята канцэпцыя рэстаўрацыі, які перыяд аднаўляць? Трошкі з аднаго часу, трохі з іншага... А цяпер узнікае праблема адекватнай музейфікацыі замка — арыентуцца на XIX — пачатак XX стагоддзя (пра некаторыя з рэстаўрацыйных праблем расказаў у нумары «Звязды» за 17 кастрычніка Глеб Лабадзенка). Але гэта быў ужо не лепшы час для Радзівілаў. Сёння скажыце добры турыстычны міф пра Нясвіж як маленькі Парыж, пра Радзівілаў як некарэнаваных каралёў Рэчы Паспалітай і Вялікага княства Літоўскага. І калі гэты міф працуе, то важна не разбурыць яго. Радзівілы сапраўды былі ўплывовымі дзяржаўнымі дзеячамі, у культуры шмат зробілі — мы маем дзякуючы ім «Броўцкую біблію», Магдэлена ім «Броўцкую біблію», Магдэлена была фундаатар выдання «Звязд» і наш акупацыйны «Звязд» «Беларус», фінансавала выданне першай кнігі Максіма Багдановіча «Вянок». Сталенне да Нясвіжа павіна быць адпаведнае, накіры мы прынімім розны статус Радзівілаў, адпаведна статус горада, і чым тады прывабіць турыстаў? Таму зусім апраўданае патрабаванне: максімальна захаваць аўтэнтычнае, бо гэта ж практычна адзіны аўтэнтычны замак на нашай зямлі.

— **Магчыма, так адбываецца таму, што пра рэстаўрацыю ў нас думваюць адны структуры, а пра турызм кляпаюцца іншыя?**

— Так, сапраўды, часта пераважае меркаванне, што вярта аднавіць сабы аб'екты — і гэтага дастаткова. Маюць, пасля будова думак пра інфраструктуру. Хоць рабіць гэта трэба адначасова, а лічыць, калі спачатку з'явіцца інфраструктура. Але я разумею, што на ўсё нешта грошай, не хапае спецыялістаў... Аднак жа турысты гэтага не разумеюць, дзі, відаць, і не павіны ведаць.

Калі хочам развіваць турызм на старадаўніх аб'ектах, то дзейнасць усіх структур, якія маюць дачыненне да аховы помнікаў, і дзейнасць карыстальнікаў помнікаў павіна быць зладжанай, сумеснай, зацікаўленай. На жаль, у нас шмат што загніла, і на шчасце, паўсюль спеее разуменне, што трэба аднаўляць не толькі ў цэнтры. Трэба тут праблема сапраўды ўстае, бо можна тыя палацы ды іншыя помнікі даўніны зрабіць такімі, што ні турыстам, ні самім не будзе цікава. У вёсцы Вялікая Ліпа, што на Нясвіжчыне, у былым палацы пана Абуховіча (захаваўся толькі часткова) калісьці была школа-васцкі школа, я там таксама вучыўся. Быў будынак з камінамі, паркетам, па якім мы хадзілі на пальчыках. Пакуль была тая школа — ён жыў. Пабудавалі новую — і што стала з гэтым шклоўным будынкам? Абз'яўляў будынак, і шло з яго жыццё. Якія ж мы «багатыя», калі даволі знішчыць помнік мінуўшчыні... На жаль, такіх аб'ектаў столькі, каб тысячы, вядома, не ўсе яны ўключаны ў ахоўны спіс, але ад гэтага не перасталі быць сведкамі працы і жыцця нашых папярэднікаў. Гэта тыя пункты, якія таксама прыцягваюць альбо могуць прыцягнуць да іх — турыстаў. Гэта, зрэшты, наша гісторыя, у якую нельга страляць ні з гарматы, ні нават з рагаткі...

— **Вас мала. Што вы можаце змяніць?**

— Так, 11 чалавек грамадскай камісіі справу не перавярнуць, мы рэалісты. Ездзіць па ўсіх аб'ектах

Трохі дзіўна, што нават на аб'ектах у тупік нас гэтай увагі да іх з боку ўсіх структур ёсць праблемы. Сродкі масавай інфармацыі паведамлялі пра сітуацыю з Мірскім замкам. Толькі пасля ўмяшання міністра культуры і прычынавай размовы на Радзе з выездам на месца (наша камісія таксама брала ў гэтым удзел) спыніўся праблем атрымаў сваю заслужаную ацэнку, а сёбе-то даялося нават перапрацаваць. Наўдана гэтае пытанне зноў разгледзілі на Радзе, і тыя прапановы, якія не адпавядалі статусу гэтага помніка, не

ФІЛАСОФІЯ І РАЦЫЯНАЛЬНАСЦЬ

22—23 кастрычніка 2009 года на факультэце філасофіі і сацыяльных навук Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта пройдзе Міжнародная навуковая канферэнцыя «Філасофія і рацыянальнасць у культуры свету, які глабалізацыя». Яна наладжана Беларускім дзяржаўным ўніверсітэтам сумесна з Інфармацыйна-аналітычным цэнтрам пры Адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і шэрагам ВНУ г. Мінска, сярэд якіх Беларускае дзяржаўнае педагагічнае ўніверсітэт імя М. Танка, Беларускае дзяржаўнае акадэмічнае мастацтваў. У рабоце канферэнцыі бяруча ўдзел больш за 120 навукоўцаў і даследчыкаў у сферы сацыяльна-гуманітарнага ведання, якія прадстаўляюць навуковыя школы Беларусі, Расіі, Украіны, Украіны, Польшчы, Літвы, Кітая і іншых краін. У цэнтры увагі ўдзельніцкай канферэнцыі будучыя актуальныя праблемы і супрацьлегласці глабалізацыі, іх уплыў на развіццё Беларусі і іншых дзяржаў у рэгіёне Усходняй Еўропы. Адным з прыярытэтаў канферэнцыі з'яўляецца акцэнт на ролі філасофіі ў асэнсаванні парадоксаў і выклікаў сучаснага этапа цывілізацыйнай дынамікі. Што можа і што павіна даць філасофія як унікальная форма духоўнай культуры для разумення і тлумачэння глабальных і рэгіянальных праблем у сучасным грамадстве? Правядзенне такой канферэнцыі ў БДУ — гэта своеасаблівае прызнанне дасягненняў і высокага статусу беларускай філасофскай школы, яе заслуг не толькі ў падрыхтоўцы новай генерацыі філасофаў-гуманітарнаў, але і ў даследаваннях самых надзённых пытанняў сучаснасці.

Сёння ўжо нельга не заважаць тых кардынальных змяненняў у навуцы, культуры і масавым усведамленні, якія ўзрушваюць асновы звыклых ладу жыцця і класічных каштоўнасцяў. Якія небяспечныя вынікі маюць гэтыя нябачныя раней тэмпы і маштабы сацыяльных змяненняў, што новага яны прыносяць у жыццё сучаснага чалавека?

Гэтыя сапраўды філасофскія і справядліва актуальныя пытанні будучы ў цэнтры увагі асноўных дакладчыкаў канферэнцыі: прафесары В.Н. Поруца (Расія, Масква); прафесары А.Е. Канверскага (Украіна, Кіеў); прафесары А.І. Зеленькова (Беларусь, Мінск); прафесары В.Н. Бялова (Расія, Саратаў); прафесары Я.С. Якевіч (Беларусь, Мінск); прафесары М.М. Кавалёва (Беларусь, Мінск).

У рабоце чатырох секцый канферэнцыі і круглага стала, прысвечанага праблемам дыялогу паміж філасофіяй, рэлігіяй і навукай на сучасным этапе цывілізацыйнага развіцця, возьмуць удзел які добра вядомыя ў філасофскай супольнасці вучоныя, так і маладыя даследчыкі, аспіранты і студэнты.

Віктар ГАНЧАРЭНКА:

«У ВЫПАДКУ ПЕРАМОГІ МАГУ ВЫЙСЦІ І БЕЗ КАШУЛІ...»

Трэці матч групавога раўнда Лігі Еўропы правядзе сёння барысаўскі БАТЭ. Падыняк супраць грэцкага АЕК пройдзе ў Мінску, на стадыёне «Дынама», яго пачатак — а 20-й гадзіне. Учора ў сталіцу прыехалі футбалісты каманды гасцей і ўвечары правалі трэнерку на дынамаўскім газоне. Барысаўчане ж засталіся аднымі сваёй трыюмфальнай трынаваца на клубнай базе ў Дудзічы. Напярэдадні матч галоўны трэнер БАТЭ Віктар ГАНЧАРЭНКА і нападчыка каманды Віталь РАДЗІВОНАУ сустрэліся з журналістамі і падзялілі меркаваннем наконт суперніка, сенсацыйнай перамогі «Рубіна» над «Барселонай» і зменны імідж Курбана Бердыева, і адказалі на пытанне з анкетны перапісу насельніцтва.

— **Віталь, ці асэнсуючы футбалісты, што толькі перамога над АЕКам дае камандзе шанцы заняць другое месца ў групе?**

В.Р. — Каманда рытуецца толькі з адным жаданнем — перамагчы. І мы нават не столькі разглядаем нейкія доўгатэрміновыя перспектывы, а найперш хоць нам набіць упэўненасць у сваіх сілах.

— **Віктар Міхайлавіч, чым адрозніваецца АЕК ад «Бенфікі» і «Эвертана»? Якія матчы вам удалося паглядзець? Ці выязджаць на матчы хтосьці з вашых памочнікаў?**

В.Р. — Калі «Эвертан» гуляе доўгімі перадачкамі, «Бенфіка» аддае перавагу сярэдняму і кароткаму пасу, то АЕК — змяняе гэтых абодвух стыляў. У нас шмат інфармацыі, мы праглядзелі некалькі DVD-дыскаў, на апошнюю гульню клубу ў чэмпіянаце Грэцыі выязджаў наш трэнер Аляксандр Ермаковіч.

— **Віктар Міхайлавіч, які псіхалагічны і фізічны стан футбалістаў зборнай, што вярнуліся ў БАТЭ пасля нуднага матчу з камандай Англіі?**

В.Р. — Мы з добрым эмоцыйнальным фонам падыходзім да гэтай гульні. Нам удалося выйграць у Салігорску і правільна размеркаваць нагары. Лічы, што футбалісты адышлі ад гульні зборнай, і ёсць усе падставы дасягнуць станоўчага выніку. Летас у Лізе чэмпіёнаў нам не удалося выйграць. Вельмі хочацца сёлета атрымаць першую перамогу.

— **Пасля матчу з «Эвертанам» вы наракалі, што вашу каманду задзішыла гучнае імя суперніка. Ці праца-**

перамогі над лепшым клубам Еўропы на яго стадыёне.

— **Ён змяніў сваё адзенне ў выязным матчы і адрозніваецца. Вы нічога змяніць не збіраецеся?**

В.Г. — У выніку перамогі і без кашулі можна выйсці. Але не думаю, што ўобразнае адпярывае такое значэнне.

— **У сітуацыі, калі вы гуліце на два фронты, мае значэнне, хто вядуць перамогі чэмпіянаце Беларусі вядуць падыняк Лігі Еўропы? Як адзінае тое факт, што напярэдадні сустрэчы з АЕКам абыгралі ў нацыянальным першынстве надзвычай матываваны «Шахцёр»?**

В.Г. — Мы абыгралі «Шахцёр», бо ў гэтым сезоне мы вельмі моцныя. Але ў нас былі футбалісты, якія прыехалі са зборных, з «Шахцёрам» мы гулялі на выезде, да таго ж гэты наш супернік — адзін з прэзідэнтаў на медалі. Таму гэтая перамога вельмі важкая для нас.

Але сёлета ў чэмпіянаце мы больш чым упэўнена выгледзілі і многім не пакалі ніякіх шанцаў. Што да Лігі Еўропы, то нам не важна, з кім гулялі перад матчам у чэмпіянаце Беларусі.

— **Віктар Міхайлавіч, ці ўсе футбалісты гатовыя выйсці на поле?**

В.Г. — За выключэннем Стасевіча, які, як вядома, атрымаў траўму, усе гатовыя. Нават Бульбага з нядульнага часу трэнеруецца ў агульнай групе.

— **Віталь, што ўяўляе АЕК?**

В.Р. — На мой погляд, гэта моцны грэцкі клуб, еўрапейскі сярэднячок, і абыграць яго нам па сілах.

— **Матч з «Эвертанам» паказаў, што анілагу на «Дынама» не было. Гледзячы па колькасці прададзеных білетаў, яго не будзе і з АЕКам. Пра што гэта сведчыць, на вашу думку?**

В.Г. — Непрыемна, што такімі тэмпамі ідуць продажы білетаў. Магчыма, нейкіх маркетынгавых хадзоў з боку клуба і не хапае. Магчыма, вынікі нашых двух папярэдніх матчаў не прыцягваюць. Магчыма, летас, калі ў

Лізе чэмпіёнаў прыязджалі каманды з больш гучнымі імямі, нашы бальшышчкі «наеліся» футбалам. Але мы не зусім зразумела гэтая сітуацыя: не часта да нас прыязджаюць і такія каманды, з кім мы гуляем сёлета, і кошт білетаў, па-мойму, прымальны...

— **Пытанне не футбольнае: ці перапалілі вы ў межах перапісу насельніцтва і што адказалі ў графе «родная мова»?**

В.Г. — Я яшчэ не перапісаўся.

В.Р. — Мне таксама занялася на працы не дазволіла.

В.Г. — Што б адказаў? Вы паставілі ў тупік нас гэтым пытаннем. Па-руску размаўляем, значыць руская. Але ў дзячынстве бліжэй была беларуская.

В.Р. — Мне бліжэй руская мова. Нейкі час я жыў нават у Расіі, мой бацька рускі.

— **Віталь, вашаму клубу ў еўракубах ніяк не ўдаецца дасягнуць перамогі на стадыёне «Дынама». Магчыма, у стадыёна не вельмі добрая аўра?**

В.Р. — Мяркую, што і гэта таксама. Усё ж такі каманда прызывалася гуляць на стадыёне ў Барысаве. Але гульні з такімі супернікамі, як у еўракубах, не такія і частыя ў нас. Як праўда, гэта 10 еўракубавых матчаў. А на ўнутранай арэне узровень канкурэнцыі крыху не той...

В.Г. — Магу дадаць, што сваімі вынікамі на працягу дзесяцігоддзя мы прыцягнулі шмат бальшышчкі на стадыён. У Барысаве заўсёды поўныя трыбуны. Хоцяцца верыць, што нам удадзецца ўзяць і стадыён «Дынама» сваім пераможным матчам.

— **Прысутнасць Вітала на прэсканферэнцыі гарантуе тое, што ён выйдзе ў асноўным складзе?**

В.Г. — У нас іншая прыкмета. У Партугаліі быў дыскваліфікаваны Шыртаў, матчы з «Эвертанам» Крывец, якія я хадзіў і на перадматчавыя прэсканферэнцыі... Вітало для таго, каб добра выглядаць на высокім узроўні,

Пётр Віцязь, першы намеснік старшын Прэзідыума Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі — пра тое, што беларускія вучоныя плануць стварыць «інтэлектуальныя» трактаты.

— У свеце даўно ўжо паўстала патрэба ў трактатах удасканаленага тыпу. Патрэбна новыя мадэлі, якія можна запраграмаваць, дзе і што сцэна, на якую глыбіню араць зямлю. Наўдана якую айчыннай вытворчасці ўжо не гэтак запатрабаваныя, які раней.

Мінскі сход спадчыніцкіх шляхці і дваранства — пра тое, дзе ў Беларусі можна правесці сваю прыналежнасць да шляхці.

Сёння, паводле ацэнкі гісторыкаў, больш за 10 працэнтаў насельніцтва Беларусі мае шляхцкія карані. Спадчынікі шляхцкіх родаў ёсць і ў ўпадлых структурах, і сроду кіраўнікоў прадпрыемстваў, і ў навуцы, і ў культуры. Генетыка такіх родаў выяўляецца ва ўменні кіраваць, у імкненні да адукцыі і ў захаванні беларускага фенатыпу — зварніце увагу, як шмат у нас па-сапраўднаму трыгомы людзей з пасакардоннымі вяржамі і далікатнымі манерамі.

Аляксандр Андрэеўскі, галоўны трэнер ХК «Дынама-Мінск» — пра сваё нечаканае назначэнне.

Гэта было як снег на галаву. Першая рэакцыя — шок. Але цяпер ужо праішоў нейкі час, які быў неабходны, каб хоць некалькі асэнсавана тое, што адбылося. Што магу сказаць — ад такіх шанцаў не адмаўляецца. ХХЛ — ліга, якая бурна развіваецца, магчымасць папрацаваць у якой даецца далёка не кожнаму.

МЕЛЯРАЦЫ І АЛЬТЭРНАТЫВЫ ПА-РАНЕЙШАМУ НЯМА...

У гэтым упэўнены ў Інстытуце меліярацыі Навукова-практычнага цэнтра па земляробстве Нацыянальнай акадэміі навук

— Мікалай Кірылавіч, такім чынам, у краіне пастаўлена задача аднаўлення меліярацыйных аб'ектаў, разам з тым размова ідзе не проста пра аднаўленне як такога, а ў цэлым пра эканамічную эфектыўнасць выкарыстання меліярацыйных аб'ектаў, эканамічную эфектыўнасць адпаведных работ. Раскажыце, калі ласка, пра ўсё гэта больш дэтальна, а таксама абзначце ролю вашага інстытута як заканадаўцы ўсёй меліярацыйнай моды ў нашым гэтым, несумненна, маштабнай задачы.

— Найперш хацеў бы падкрэсліць безальтэрнатывнасць меліярацыі для сельскай гаспадаркі. Памятаеце, раздаваліся, ды і цяпер часам раздаюцца незадаволеныя галасы, маўляў, асушылі ўсе, а навошта? Та мы проста не мелі б сэнна таковы ўраджай, які маем; не маглі б гаварыць пра харчовую бяспеку краіны. Больш за трыцю частку гэтага ўраджая здымаем менавіта на меліяраваных землях. Іншая рэч, што цяпер ужо да ўсяго комплексу адпаведных пытанняў трэба падыходзіць з улікам працаванай сэннагадня дзяля, з улікам назапашанага досведу і новых, сённяшніх магчымасцяў, у тым ліку і новых магчымасцяў навуцы.

На пачатку хацеў бы таксама абзначыць сэнс паняцця «меліярацыйны аб'ект». Мы ў гэтым выпадку павінны мець на ўвазе як непасрэдна меліярацыйныя сеткі, так і меліяраваную зямлю, сельскагаспадарчыя расліны, якія на ёй вырошчваюцца, а таксама наваколняе асяроддзе, якое прылягае да меліяраванай тэрыторыі і змяняецца. Словам, маем чатыры гэтыя падсістэмы ў іх непарыўным адзістве. З улікам усіх гэтых падсістэм сёння і трэба прымаць адпаведныя рашэнні. А яшчэ да ўсяго гэтага сёння далучаецца і паняцце эканамічнай эфектыўнасці меліярацыйных сістэм, і менавіта эканамічная эфектыўнасць разглядаецца нават у першую чаргу. Не выпадкова. Меліярацыя — вельмі дарагое задавальненне; гэта ў савецкі час, калі рэсурсы былі таннымі, а попыт на сельскагаспадарчую прадукцыю значна перавышаў прапанову, усе адпаведныя работы па асушэнні і ўзрыхтванні зямлі можна было рабіць з вялікімі размахам, з вялікімі каэфіцыентам запasu. Сёння такі падыход яўна не прыкладны, сёння трэба ўлічваць усё без выключэння. Менавіта ў гэтым: мінімізацыі ўсіх выдаткаў меліярацыйнай дзейнасці па ўсім яе кірунку і адначасова максімізацыі даходаў ад сельскагаспадарчага выкарыстання меліяраваных земляў, што непасрэдна ўплывае на прыбытковасць сельскагаспадарчай прадукцыі, і заключае цяса складанасці і асноўнага скіравання: цяперашняй навукай работы, звязанай з пытаннямі меліярацыі. Гэта ў першую чаргу — больш дасканалыя метады разліку. Прыві ўсім гэтым трэба ўлічваць мноства эканаміка-экалагічных крытэрыяў. Калі казаць па-іншаму, раней да пытанняў меліярацыі падыходзілі наступным чынам: пры праектаванні меліярацыйнай сістэмы закладвалі з запасам пэўныя яе параметры, якія павінны былі забяспечыць аптымальныя водны рэжым для вырошчвання сельскагаспадарчых раслін на ўсім яе участках без выключэння, нават на самых напружаных. Але ж на практыцы атрымаць гэта вельмі цяжка, па сутнасці немагчыма. Гэта таксама звязана з дарагой такой меліярацыйнай сістэмай (глыбокія каналы, частыя дрэны і г. д.). Да таго ж такія сістэмы робяць значны ўплыў на водны рэжым прылеглых тэрыторый. Цяпер пераходзім ад аднаварыянтнасці разліку параметраў меліярацыйных сістэм да іх шматварыянтнасці, да праграмавання ўсіх магчымых альтэрнатывных варыянтаў і выбару аптымальнага, каб звесці той жа каэфіцыент запasu, пад які, зразумела, закладваліся значныя дадатковыя фінансавыя-матэрыяльныя рэсурсы, да самага мінімуму.

У сувязі з усім гэтым варта вылучыць наступнае: сфармулявана новая парадыхма меліярацыі, меліярацыя павінна разглядацца не толькі як выключна актыўная стратэгія змянення прыроды і падпарадкаваная яе нашым мотам, г.зн. датычны змянення натуральна-прыродных умоў воднага рэжыму (а меліярацыя

Замест уводзінаў. Да правядзення меліярацыі забалочаныя і празмерна ўвільготненыя землі займалі ў Беларусі каля 8 мільёнаў гектараў (40 працэнтаў усёй тэрыторыі), у тым ліку было 2,9 мільёна га балот (цяпер неасушаным застаецца адзін мільён га балот). Меліярацыйны фонд азнаўваўся ў 4,5 мільёна га. За 1960—1990 гады асушана каля 3,4 мільёна га, з іх каля 3 мільёнаў — пад сельскагаспадарчы ўгоддзі (усе сельскагаспадарчы ўгоддзі складаюць цяпер каля 9 мільёнаў га). Такім чынам, цяперашні ўраджай мы здымаем у тым ліку з кожнага трэцяга гектара меліяраваных земляў. Прычым гэта, як правіла, даволі важкая частка ўраджая.

Аднак меліярацыйныя сістэмы, які ўсё ў гэтым свеце, таксама старэюць. Іх пачалі ўзводзіць у рэспубліцы ў 60-х гадах мінулага стагоддзя, а старэць і выходзіць са строю яны пачалі з 90-х гадоў. Меліярацыйныя сістэмы не толькі

старэлі — яны рабіліся непрыдатнымі і па прычыне адсутнасці належнага іх догляду, а гэты догляд, зразумела, звязаны з адпаведным фінансаваннем, якое на той час было крайне абмежаваным.

Цяпер пастаўлена задача аднавіць меліярацыйныя сістэмы. Зразумела, каб не страціць у рэспубліцы той жа багаты ўраджай. Разам з тым гэта задача набыла ярка выражаны эканамічны ўхіл. Гэта значыць, на першы план выносіцца задача эканамічнай эфектыўнасці меліярацыйных аб'ектаў. Атрыманне максімальнага даходу пры мінімальным выдатках — так абзначваюць гэту задачу ў Інстытуце меліярацыі Навукова-практычнага цэнтра па земляробстве Нацыянальнай Акадэміі навук Беларусі, у якім і займаюцца навуковым суправаджэннем і абгрунтаваннем усяго комплексу меліярацыйных работ. Сёння мы змяшчам гутарку з дырэктарам Інстытута меліярацыі кандыдатам тэхнічных навук Мікалаем Вахоніным.

Выніку меліярацыйных каналаў — падробней, дрэнныя трубы — радзей размешчаць. І ў гэтым заключаецца ўся роля тэх інфармацыйных тэхналогій?

— Ну, гэта было б вельмі спрэчна (хоць калі знаходзіцца сапраўды аптымальныя параметры, то эканамічны эффект больш чым значны). Прывяду тут і наступны прыклад. Дзейнасць інстытута закранае многія моманты як меліярацыі, так і наступнага землекарыстання, а таксама многія пытанні экалогіі. Адсюль, дарэчы, і шматграннасць гэтых задач, якія інстытуту даводзіцца вырашаць. Такім чынам, інстытут займаецца і пытаннямі землекарыстання. Дык вось, у нас распрацавана кніга так званай гісторыі паляў. Што сабой уяўляе гэта кніга? А яна уяўляе сабой электронную карту, на

вучанні людзей. Гэта будзе якасна нова ўзровень у землекарыстанні гаспадарак на аснове аўтаматызаваных геаінфармацыйных сістэм. Гэта будзе інфармацыйная аснова

і г.д. Пра што сведчыць прыклад Палескай даследчай меліярацыйнай станцыі, якая з'яўляецца базай і інстытута і на землях якой мы і праводзім свае даследаванні? Там ужо няма дзе тарфянікі «спрацаваліся» і трансфармаваліся ў аргана-мінеральную глебу з розным утрыманнем у ёй арганічнага рэчыва — ад 30—50 працэнтаў і да 3—5 (адзначым, што гэта нашата глеба, чым на занальных мінеральных глебах гэтага рэгіёна). Што датычыць гэтых новых глебаў — на падставе шматгадовых даследаў, дыферэнцавана, у залежнасці ад зместу арганічнага рэчыва і воднага рэжыму, яны ранжыраваны па пераважнасці вырошчвання пэўнай культуры, выпрацаваны метады дзягнатыкі па ўтрыманні ў іх азоту, фосфару, калію, па разліку неабходных доз угнаенняў. У выніку атрымліваем на гэтых землях вельмі добры ўраджай не толькі падчас эксперыментаў, але і ў вытворчасці. Дарэчы, па некаторых (цэпалюбовых) культурах ураджай нават больш важкі, чым на «халоднай» тарфяной глебе. І такія ўраджай могуць быць пускоў на пры нармальным гаспадаранні. Шматгадовае даследаванне паказвае: — для такой аргана-мінеральнай глебы, што ўтварылася на месцы тарфянікаў, трэба падбіраць такія віды культур, у прыватнасці, для кормавытворчасці, якія даюць максімальны эффект. Пэўныя даследаванні па абзначэнні праблемаў і працягваюцца і цяпер.

Вядома, што цяпер у краіне дзейнічае спецыяльная праграма, якая датычыць меліярацыі.

— Дакладней, гэта — праграма выкарыстання меліяраваных земляў. І заканчваецца яна ў наступным годзе. А з 2011 года павінна пачаць дзейнічаць новая праграма, над распрацоўкай якой цяпер і працуе інстытут. Аднак: гэта праграма будзе прадулгэваць вельмі вялікія аб'ёмы рэканструкцыі меліярацыйных аб'ектаў. Прычым на Палессі мы маем наступную праблему: у шмат якіх выпадках зніжана

— Больш за трылён рублёў. Прычым рэканструкцыя меліярацыйных сетак у нярэдкіх выпадках запатрабуе фінансавых выдаткаў, сувяральных першапачатковымі. Увогуле, у сярэднім трэба будзе выдаткаваць 2—3 тысячы долараў на гектар і больш. Зразумела, гэта павінны быць дзяржаўныя інвестыцыі. Увогуле, менавіта дзяржаўныя інвестыцыі робяць у меліярацыю ва ўсім свеце. І зразумела на якой прычыне, я ўжо казаў: меліярацыя — гэта вельмі дарагое задавальненне. А да ўсяго меліярацыйныя сеткі — гэта ў значнай ступені міжгаспадарчыя сеткі; яны закранаюць не адну гаспадарку. І гэта ўжо само па сабе прадвызначае неабходнасць цэнтралізаваных інтэвеніц. Прыві гэтым для мятавыч непасрэдна саміх землекарыстальнікаў на эфектыўную работу на меліяраваных землях мэтазгодна ў першую чаргу інвеставаць тых, хто ўкладзе ў дарагу рэканструкцыю хоць невялікі працэнт сваіх грошай. Сродкаў у гаспадарак няма, тады мы мела б, напэўна, сэнс адкшціць для гэтых мэтаў спецыяльную (нават беспасрэдную) крэдытную лінію. Задача гаспадаркі (не мае значэння якіх: калектывных або прыватных) — забяспечыць максімальна эфектыўнае выкарыстанне дзяржаўных інвестыцый. Пры гэтым абавязковай умовай новых інвестыцый павінна быць эфектыўнасць па меліярацыйных праектах, якія былі ажыццэўленыя ў гэтай гаспадарчы асяродку.

свазвароце сярэдня шматгадовага ўраджайнасць на меліяраваных землях у 1,6 раза больша ў параўнанні з ураджайнасцю на неасушаных, перавільготненых землях. Аднак гэта толькі пры правільным сельгасвыкарыстанні. Пацвярджэнне таму — зноў жа шматгадовае эксперыментава на Палессі. На адным і тым жа добра меліяраваным тарфяным полі пры ўнясенні ўгнаенняў і пры нармальнай агратэхніцы травы даюць ураджай 60—100 цэнтнераў сена з гэта больш, прычым на працягу 25 гадоў без перазалужэння. І тут жа, на гэтым жа полі, але без ўгнаенняў, яны даюць зніжэнне ўраджайнасці за гэтыя ж гады да 10—12 цэнтнераў з га. Такім чынам, пры адным і тым жа водным рэжыме, г.зн. аднолькавым меліярацыйных выдатках, ураджайнасць розніцца ў 5 і больш разоў. Вось гэта і ёсць «вілка» паміж руплівым, стараным гаспадараннем на меліяраваных землях і, так бы мовіць, «стогнамі» пра дэградацыю—апусцыванне і вычэрпванне «залатога дна» тарфянікаў Палесся.

А лугаводства, як у многіх выпадках бягучае найбольш адпаведнае для меліяраваных земляў, і цяпер уваходзіць у сферу нашых навуковых даследаванняў. Знаходзіцца прымяненне ў вытворчасці распрацаваны ў апошнія гады травасты, якія паспяваюць у розны час, пэўныя прыёмы іх эксплуатацыі, рамонт падсеем траў у дзярню. Распрацавана тэхналогія стварэння шматкампанентных пашаў інтэнсіўнага тыпу выкарыстоўваецца ў роліўземай і сістэме Мінсельгасарча праграме па стварэнні да 2010 года 445 тысяч га лугоў інтэнсіўнага тыпу, што дазволіць за кошт больш высокай прадукцыйнасці вызваліць такую ж плошчу для пасеву палыўных культур.

Найбольш вузкім звязам у галіне лугаводства было насенневодства. Перад інстытутам пастаўлена навукова-практычная задача — арганізаваць у краіне вытворчасць сурепкі і эліты траў, і ў першую чаргу — бабовых. І перш за ўсё — для паўночнага рэгіёна краіны. У нашым ведастве ёсць філіял «Віцебская даследчая меліярацыйная станцыя» (у Сяню), на якой і праводзіцца адпаведная работа. І не толькі па вытворчасці насення траў, але і па іх сучаснай перапрацоўцы. У акадэміі навуў апошняму кірунку была дэдавана вялікая ўвага, і менавіта са значнай дапамогай акадэміі, пры падтрымцы раённага кіраўніцтва па працягу года намі ўзведзены (здзеяны вясной гэтага года) сучасны маштабны сушыльнік-сартвальны комплекс па канчатковай даводцы насення.

На заключэнне, вяртаючыся да тэмы меліярацыі, лічу рэз зазначу: ёй па-ранейшаму альтэрнатывы няма; але меліярацыя — гэта не самамэта, мэта — максімальная аддача ад інвестыцыі, якія выдзяляюцца ад іх правядзення. А найгаўнейшая задача нашага інстытута — знаходзіць найбольш эфектыўныя, найбольш аптымальныя меліярацыйныя рашэнні, знаходзіць сучасныя інфармацыйныя метады, якія датычаць абудавання меліярацыйных сістэм, і меліярацыйных сеткі, і глебу, і расліны, і наваколняе асяроддзе.

Іван БАРАНОЎСКІ.

якую навосяцца ўсе палі той і іншай гаспадаркі з прыкладзенымі да яе электроннымі табліцамі, у якіх адлюстравана, што на гэтых палях селя, як даглядалі, што ўносілі з угнаенняў, у якой колькасці, які ўраджай здымалі і г.д. Што гэта кніга дзе ў параўнанні са звычайнымі папярочнымі кнігамі, якія да гэтага вяліся (павінны быць вясцяў)? Калі фіксаваць 30—40 паказчыкаў па кожным канкрэтным полі — а да 400, нейкая гаспадарка мае ў сябе, да 20 асобных палёў — то ў спецыялістам, каб выбраць найбольш аптымальны варыянт выкарыстання гэтых палёў (скажам, на наступны год), трэба трыццаць разоў звестак, якія датычаць толькі гэтага года. А з кожным годам інфармацыя ў той жа кнізе назапашваецца (дарэчы, і яе каштоўнасць у такім выніку штогод павышаецца). Якому аграному, ішаму спецыялісту па сілах прааналізаваць усё гэтыя звесткі? Нават не прааналізаваць, а проста перагартваць іх? Напэўна, таму і не вядуць аграномы такіх кніг. А электронная кніга паляў зроблена такім чынам, што звесткі па асобных палях могуць аналізавацца ў аўтаматызаваным рэжыме ў любых варыянтах (розныя глебы, рэльеф, культуры, неасушаныя — меліяраваныя землі, «да» і «пасля» рэканструкцыі і г. д.). Вынікі аналізу падаюцца ў выглядзе табліц і тэматычных карт з улікам ураджаўтваральных фактараў, ураджайнасці і эканамічных паказчыкаў у разрэзе кожнага поля і часткі і служаць не заменнай дапамогай аграному для прыняцця больш абгрунтаваных рашэнняў. Зразумела, ад спецыяліста гаспадаркі патрабуецца своечасова і дакладна зносіць у электронную пам'яць кнігі ўсе звесткі па тэхналагічных аперацыях, што ажыццяўляюцца на кожным полі.

Гэты працэс па складанні электронных кніг паляў, па сутнасці, толькі распачаў, у прыватнасці, заключаны адпаведны дагавор з аблвыканкамі Брэсцкай і Гомельскай абласцей. Аднак размова ўжо ідзе не проста аб распрацоўцы інстытутам такіх кніг, а аб адпаведным суправаджэнні іх, на-

прамыўка калектараў абавязкова прадудлжэаецца умовамі іх эксплуатацыі і ў цэлым гэта далёка не танны працэс. ...Назвае ўстройстве таксама незамена для тэхнагляду пры кантролі ўкладкі дрэнажу, пры прыёмых пабудаваных сістэм у эксплуатацыю.

Інстытут працуе і над універсальнай меліярацыйнай механізацыяй, якая выконвае б не адну, а шэраг розных работ, прыкладам гэтага з'яўляецца распрацаваны аргат па доглядзе гідратэхнічных збудаванняў.

— Мікалай Кірылавіч, а ці вучэнае «арганічнае» багацце асушаных земляў (вядома, маюцца на ўвазе тарфянікі), і ці не чакае нас з цягам часу пустыня на іх месцах? Адным словам, ці займаюцца ў інстытуце гэтай праблемай?

— Як паказалі шматгадовае даследаванні, тарфянікі з цягам часу сапраўды спрацоўваюць пры любым спосабе сельгаскарыстання. Але ж тарфянікі — гэта каштоўны прыродны рэсурс, і, як любы рэсурс, іх трэба імкнуцца не захаваць, а максімальна эфектыўна задзейнічаць на працягу ўсяго перыяду службы. Расліны, якія на іх растуць, хочучы «еці» і з цягам часу выкарыстоўваюць той арганічны субстрат, які тарфянікі маюць. Таму, у адпаведнасці з фундаментальным законам захавання матэрыялу, яго запасы змяншаюцца. Задача ў тым, каб забяспечыць максімальны «каэфіцыент карыснага дзення» тарфянікаў, максімальную эфектыўнасць выкарыстання арганічнага рэчыва менавіта раслінамі (торф з цягам часу раскладваецца, і ён не павінен раскладвацца без усялякай карысці). Словам, «бясплатнае» ўгнаенне з часам змяншаецца, але трэба не панікаваць — маўляў, утварылі пустыню — а выпрацоўваць умовы далейшага сельгасвыкарыстання такіх палёў, аптымальныя дозы ўгнаенняў, якія трэба на іх уносіць,

павярхня полі ў сувязі са спрацоўваннем тарфянога пласту. А значыць, у такіх месцах запатрабуецца паглыбленне меліярацыйнай сеткі, яе згушчэнне і г.д., а ў некаторых выпадках — і пераход ад самацёкавых сістэм да сістэм механічнага водапад'ёму. Зрэшты, усё тут трэба дакладна вылічваць, мець на ўвазе тую эканамічную эфектыўнасць, для чаго неабходна інвентарызацыя ўсіх меліярацыйных сетак.

— Прыкладна колькі можа каштаваць гэта праграма?

— Больш за трылён рублёў. Прычым рэканструкцыя меліярацыйных сетак у нярэдкіх выпадках запатрабуе фінансавых выдаткаў, сувяральных першапачатковымі. Увогуле, у сярэднім трэба будзе выдаткаваць 2—3 тысячы долараў на гектар і больш. Зразумела, гэта павінны быць дзяржаўныя інвестыцыі. Увогуле, менавіта дзяржаўныя інвестыцыі робяць у меліярацыю ва ўсім свеце. І зразумела на якой прычыне, я ўжо казаў: меліярацыя — гэта вельмі дарагое задавальненне. А да ўсяго меліярацыйныя сеткі — гэта ў значнай ступені міжгаспадарчыя сеткі; яны закранаюць не адну гаспадарку. І гэта ўжо само па сабе прадвызначае неабходнасць цэнтралізаваных інтэвеніц. Прыві гэтым для мятавыч непасрэдна саміх землекарыстальнікаў на эфектыўную работу на меліяраваных землях мэтазгодна ў першую чаргу інвеставаць тых, хто ўкладзе ў дарагу рэканструкцыю хоць невялікі працэнт сваіх грошай. Сродкаў у гаспадарак няма, тады мы мела б, напэўна, сэнс адкшціць для гэтых мэтаў спецыяльную (нават беспасрэдную) крэдытную лінію. Задача гаспадаркі (не мае значэння якіх: калектывных або прыватных) — забяспечыць максімальна эфектыўнае выкарыстанне дзяржаўных інвестыцый. Пры гэтым абавязковай умовай новых інвестыцый павінна быць эфектыўнасць па меліярацыйных праектах, якія былі ажыццэўленыя ў гэтай гаспадарчы асяродку.

стане і сельгасвыкарыстанне меліяраваных земляў. Нагадаю змест паняцця «меліярацыйны аб'ект»: гэта адзіная сістэма, якая ўключае ў сябе і меліярацыйныя сеткі, і глебу, і расліны, і наваколняе асяроддзе. Менавіта ў сінтэтычнасці ўспліваць для меліярацыі даследаванні і распрацоўка па гэтых кампанентах, а таксама іх узгадненні з наступным выкарыстаннем і заключаюцца сістэмы падыход.

Пераканана ў пацвярджэнне ў неабходнасці ўзаемаўзв'язу меліярацыі і сельгасвыкарыстання для атрымання належнай аддачы — яе згушчэнне і г.д., а ў некаторых выпадках — і пераход ад самацёкавых сістэм да сістэм механічнага водапад'ёму. Зрэшты, усё тут трэба дакладна вылічваць, мець на ўвазе тую эканамічную эфектыўнасць, для чаго неабходна інвентарызацыя ўсіх меліярацыйных сетак.

— Прыкладна колькі можа каштаваць гэта праграма?

— Больш за трылён рублёў. Прычым рэканструкцыя меліярацыйных сетак у нярэдкіх выпадках запатрабуе фінансавых выдаткаў, сувяральных першапачатковымі. Увогуле, у сярэднім трэба будзе выдаткаваць 2—3 тысячы долараў на гектар і больш. Зразумела, гэта павінны быць дзяржаўныя інвестыцыі. Увогуле, менавіта дзяржаўныя інвестыцыі робяць у меліярацыю ва ўсім свеце. І зразумела на якой прычыне, я ўжо казаў: меліярацыя — гэта вельмі дарагое задавальненне. А да ўсяго меліярацыйныя сеткі — гэта ў значнай ступені міжгаспадарчыя сеткі; яны закранаюць не адну гаспадарку. І гэта ўжо само па сабе прадвызначае неабходнасць цэнтралізаваных інтэвеніц. Прыві гэтым для мятавыч непасрэдна саміх землекарыстальнікаў на эфектыўную работу на меліяраваных землях мэтазгодна ў першую чаргу інвеставаць тых, хто ўкладзе ў дарагу рэканструкцыю хоць невялікі працэнт сваіх грошай. Сродкаў у гаспадарак няма, тады мы мела б, напэўна, сэнс адкшціць для гэтых мэтаў спецыяльную (нават беспасрэдную) крэдытную лінію. Задача гаспадаркі (не мае значэння якіх: калектывных або прыватных) — забяспечыць максімальна эфектыўнае выкарыстанне дзяржаўных інвестыцый. Пры гэтым абавязковай умовай новых інвестыцый павінна быць эфектыўнасць па меліярацыйных праектах, якія былі ажыццэўленыя ў гэтай гаспадарчы асяродку.

Іван БАРАНОЎСКІ.

Марка ў гонар першай тэлеграфнай лініі

Новая марка «150 гадоў першай тэлеграфнай лініі «Мінск-Баўрыск» ўведзена ў паштовы абарот.

— У 1859 годзе на тэрыторыі Беларусі закладзена першая тэлеграфная лінія. Марку, што менавіта гэта падзея заклала асновы стварэння праз шмат гадоў у тым ліку і нашай кампаніі, — паведаміў на ўрачыстай цырымоніі гашэння маркі генеральны дырэктар РУП «Белтэлекам» Канстанцін ЦІКАР. — Тэлефон і тэлеграф, пошта і факс, стовава сувязь і інтэрнэт — усё яны аб'яднаны тэлеграфнай станцыяй, якая стваралася ў сярэдзіне XIX стагоддзя... Каб не пакінуць гэту гістарычную падзею без увагі, Міністэрства сувязі і інфармацыянізацыі пры садзейнічанні «Белпошты» вырашыла ўвесці ў абарот гандлёвую марку.

На марцы змяшчаецца выява першага літаратуравалянага тэлеграфнага апарата Юза. Яе стваральнік — мастак Ігар Бубен. Паштовая марка выходзіць у свет тыражом 45 тысяч экзэмпляраў.

«УСЕ НА ТЭХАГЛЯД»!

Агульнарэспубліканскую акцыю «Усе на тэхагляд» праводзіць супрацоўнікі ДАІ Беларусі сумесна з работнікамі прадпрыемства «Белтэхагляд» і прадстаўнікамі транспартнай інспекцыі з 20 па 30 кастрычніка, паведаміў ў Дзяржаўтнінспекцыі.

У час акцыі будзе ажыццяўляцца контроль за своечасовасцю праходжання дзяржаўнага тэхнічнага агляду транспарту. Будучы праводзіцца рэйды з мэтай выяўлення транспартных сродкаў, што эксплуатацыя без дзяржтэхагляду, з фіктыўнымі адзнакамі аб праходжанні агляду і дазваляю на допуск да ўдзелу ў дарожным руху.

БЕЛТА.

Бранкьер заблакіраваўся ў машыне

Ва ўрочышчы «Чамярычнае» ў паляўнічых ўгоддзях Уздзенскай леспальнічнай гаспадаркі падчас правядзення незаконнага палявання з выкарыстаннем аўтатранспарту былі затрыманы два вадзіцелі прадпрыемстваў і індывідуальны прадпрыемнік. Бранкьеры паспелі здабыць казуло і зайчы-русакі.

Падчас фіксацыі слядоў злачынства парусальнікі спрабавалі перашкодзіць дзяржінспектарам і праваахоўнікам. У прыватнасці, адзін з бранкьеру заблакіраваў дзверы аўтамабіля і на працягу некалькіх гадзін не выходзіў з машыны, не рэагаваў на загады супрацоўнікаў міліцыі. Як высветлілася, сёлета за незаконнае паляванне двое з затрыманых ужо прыцягваліся да адміністрацыйнай і крымінальнай адказнасці.

Сяргей РАСОЛЬКА.

«ПОЎНЫ КАМПЛЕКТ» ПРАВАПАРОШЭННЯЎ

Ноччу падчас прыродаахоўнага рэйду ў населеным пункце Малая Сырмяж Мядзельскага раёна работнікамі ўпраўлення аператыўнага разважання Дзяржаўнай інспекцыі былі затрыманы два грамадзяніны, якія на возеры Нарач з выкарыстаннем сетак незаконна здабылі 220 асобінаў рыбы, а таксама чырка-траскунку. Прыродным рэсурсам нанесена шкода ў памеры 5,3 мільёна рублёў.

Акрамя таго, па месцы жыхарства аднаго з парусальнікаў былі знойдзены шкура са слядамі агнестральнага ранення, капальці, сціўці і ўнутраныя органы дзіка, на здабычу якога не было дазвольных дакументаў. У парусальнікаў канфіскаваны аўтамабіль «Мазда-626», незаконна здабытая рыба, тушка чырка-траскунка, паляўнічы нож, 39 рыбалоўных сетак, два мхі з сеткаматырыяламі, 15 адзінак іншых забароненых рыбалоўных прыладаў, электраваляны прыстасаванне, невад і скрыня з паляўнічымі пасткамі. Узбуджана крымінальная справа. Дарэчы, нанесеную шкоду парусальнікі кампенсавалі добраахвотна.

Сяргей РАСОЛЬКА.

САВА ДВОЙЧЫ СПРАВИЛА НАВАСЕЛЛЕ

Маленькая і маладая сава ўвечары зайцела праз адчынены балкон кватэры шматпавярховіка ў віцебскім мікрараёне новабудуўля — Білева. Мікрараён знаходзіцца на ўскраіне горада, фактычна на мяжы з лясамі і палямі.

Як паведамілі «Звяздзе» ў Віцебскім абласным упраўленні МНС, калі гаспадары кватэры убачылі нечаканую гасцю, пабяялася самастойна яе прагнаць. Таму адрэз па тэлефанавала выратавальнікам. Злавлі саву, накрыўшы яе пакрывалам. Адзін з выратавальнікаў вырасіў прытуліць птушку ў сябе дома. З'яўленне савы ў кватэры, хаче, дарчы, лічыцца добрым знакам. Кажуць, гэта своеасаблівы добры «сігнал» нябэсав. Нездарма менавіта сава лічыцца сімвалам мудрасці і доўгага жыцця.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

СПАЧАТКУ НАЕХАЎ НА ПЕШАХОДА, ПАСЛЯ — НА ДРЭВА

ПРАДПРЫМАЛЬНІКІ ВУЧАЦА ЗАРАБЛЯЦЬ НА ЭКСПАРЦЕ БЕЛАРУСКАГА

ХТО ТЫ ЗА СТАЛОМ — ЖЫРАФА, МУРАЎЕД ЦІ АНТЫЛОПА?

СЕМИНАР для прадпрымальнікаў «Як ІП зарабіць на экспарце» прайшоў на базе Мінскага саюза прадпрымальнікаў і прадаўцаў напрыканцы мінулага тыдня. На ім прадпрымальнікі, якія ўжо пачалі вывозіць на экспарт беларускія тавары, альбо якія яшчэ толькі пачалі падумаць пра гэта, мелі магчымасць атрымаць адказы на пытанні пра льготы парадка для прадпрымальнікаў-экспарцёраў па 477-м Указе Прэзідэнта неспасадна адчыноўнікаў — на семінары прысутнічалі прадстаўнікі ад мытні, Міністэрства эканомікі, Міністэрства па падатках і зборах, Міністэрства замежных спраў, Міністэрства гандлю.

Цікава, што акрамя канкрэтных і «кропкавых» пытанняў пра статыстычную справяднасць, мытнае афармленне, доктраванне даходаў і інш., прадпрымальнікі паскардзіліся, што яшчэ не ўсе прадпрыемствы пакупляюць жадане прадаваць з прадпрымальнікамі і прадаваць ім сваю прадукцыю. Чыноўнікі згадзіліся, што і такіх выпадкаў ёсць, і паралі прадпрымальнікам іх не зможуць — прынамсі, **Аляксандр ЛІХАЧЭУСКІ**, дырэктар Дэпартаменту па прадпрымальніцтве Мінэканомікі, расказаў пра раздзел на сайце «Свая справа» (<http://svoyedelo.by>), дзе можна пакінуць свае карці а або прапановы:

— Праблем процьма, вось, скажам, тая ж незацікаўленасць аічных прадпрыемстваў у рэалізацыі сваёй прадукцыі не праз пабудаваны таварнаправодны сеткі. Напрыклад пытанне: калі гэта такія ідэальныя сеткі, то чаму ў нас столькі тавараў на складах? Усе пакладанні, канкрэтыя факты, калі вы са «футболістаў» у аддзелах маркетынгу і продажы, калі ласка, дасягайце праз сайт. Можна, нават з элементарна ананімнасцю, але так, каб было відав, што факты існуюць. Гэта каб вас не падстаўляў, не ствараць для вас дадатковых праблем,

сутнасці ні пра што. Напрыклад: «Дапамажыце прадаць мяшкі». Вы ведаеце, ну, вельмі складана сказаць, як прадаць тыя мяшкі. Таму зварот павінен гукаць як камерцыйная прапанова з аб'ёмамі, цэнамі, прапрацаванымі варыянтамі і прычынамі, чаму гэтыя варыянты не атрымаліся.

Таксама прадпрымальнікаў за прасілі карыстацца паслугамі Беларускага ўніверсальнай таварнай біржы (<http://butb.by/>), дзе сёння можна пакадаць заўкі не толькі на продаж, але і на набыццё, а таксама ўступіць у шэрагі грамадскі аб'яднання прадпрымальнікаў, бо апошняя могуць дапамагчы толькі сваім членам.

Прадпрымальніца Кацярына ЧЫЖЫК, якая была адным з ініцыятараў ідэі стварэння льготнага ўмоў для прадпрымальнікаў-экспарцёраў, парала прадпрымальнікам спіясацца:

— Насамрэч беларускае любяць, яно прадаецца, яго купляюць, існуе попыт і цікавасць. У Расіі ёсць ужо брэнд «беларускае» — калі беларускае, то добрае, — кажа Кацярына Чыжык. — Хто хоча пачынаць, то пачынайце лепш з кірмашоў. І магу сказаць, каб спяшаліся, бо ўказ насамрэч добры. Я пачынаю на іх ішчы умовах, больш складна, чыпер умовы добрыя, але ненадоўга. Таму спяшаюцца за гэты перыяд зразумець спецыфіку працы і на маральна далей працаваць. Таму намагаюся, якія прыкладна дапамагчы зразумець і кантактаў, могуць прывесці да сур'ёзнай справы. Стварэнне ў будучыні экспертных кампаній,

гандлёвых дамоў, аб'яднанне па шэрагу груп, — гэта цалкам нармальна напрамак бізнэсу. Што датычыцца магчымасці зарабіць на экспарце беларускага, то Уладзімір Карагін лічыць, што такая магчымасць рэальна ёсць: — У нас гэтая праца да 1 ліпеня, але мы маркуем, што некаторыя прадпрымальнікі, пачаўшы гэтую працу, акапаўшыся на пазіцыях рынку той жа Расіі ці Літвы, у будучыню могуць пераўтварыцца ў юрыдычны асобу і нармальна далей працаваць. Таму намагаюся, якія прыкладна дапамагчы зразумець і кантактаў, могуць прывесці да сур'ёзнай справы. Стварэнне ў будучыні экспертных кампаній,

Дарчы, **Уладзімір КАРАГІН**, старшыня Мінскага сталічнага

На семінар завіталі і прадстаўнікі з пінскага ААТ «Палессе», якія прапанавалі прадпрымальнікам на месцы азнаёміцца з прадукцыяй свайго прадпрыемства і цэнамі і, магчыма, тут жа пачаць наладжваць дзелавы сувязі.

саюза прадпрымальнікаў і прадаўцаў, выказаў пажаданне, каб экспертна дзейнасць прадпрымальнікаў пасля 1 ліпеня 2010 года, калі скончацца льготныя ўмовы, не згартулася:

— У нас гэтая праца да 1 ліпеня, але мы маркуем, што некаторыя прадпрымальнікі, пачаўшы гэтую працу, акапаўшыся на пазіцыях рынку той жа Расіі ці Літвы, у будучыню могуць пераўтварыцца ў юрыдычны асобу і нармальна далей працаваць. Таму намагаюся, якія прыкладна дапамагчы зразумець і кантактаў, могуць прывесці да сур'ёзнай справы. Стварэнне ў будучыні экспертных кампаній,

Павел **БЕРАСНЕЎ**.

Хэнлана змыла прыморскай хваляй

і Ховенена. Але прайшло пятнаццаць тураў, а вынікі «бела-блакітных» несудзімальныя. Судзісныя кошту і акацыі зусім не перапрацяжальныя. Як завяў Навумаў, Хэнлан яшчэ некалькі тураў там выказаў жаданне сысці, але серыя перамог з трох гульняў пададала надзею — а раптам мінчане знайшлі скарэт поспеху. На жаль, калі і знайшлі, то ненадоўга. Сустрэча з гаўсцамі з далёкага Хабаруска прынёсла толькі расчараванне.

А пачынаў першы перыяд зусім нават нядронна. Мінчане зачынілі «Амур» у яго зоне, небяспечна кідалі Андарсан, які вярнуўся на лед па траўмы, і Пелтанен. Ужо на шостай хвіліне, пасля выдалення ў складзе хабаруаў, анд, Андрэй Міхалеў адправіў шайбу ў мусты вугал варот. Тонкім пасам адначыўся Мясельск. Далей — больш. Маданен выкідаўся па цэнтры, усё той жа Міхалеў падраўляў, але штанга выратавала гаўсца. Намайнална чарвэрта тройка дынамаўца Андарсан-Андрушчанка-Задзьянчына выглядала наймацнейшай у складзе абедзвюх каманд. Шведскі «казачнік», напэўна, вельмі сумавав, пакуль зусім не факт, што Пелтанен згадзіўся б ехаць да іншага трэнера, то самае тычыцца

Чарговы паядынак мінскага «Дынама» ў чэмпіянаце КХЛ прывіне сенсацыйнае звесткі. На паслягульняў прэс-канферэнцыю выйшаў не трэнер мінчан Глен Хэнлан, а старшыня федэрацыі хакея **Уладзімір Навумаў**, які аб'явіў, што кандаец разам з усім трэнерскім штабам здымаецца са сваёй пасады. Учора раніцай каманду ўзначаліў **Аляксандр Андрэеўскі**.

Гэта сапраўды нечаканна навіна. Прыход у «Дынама» Хэнлана быў першым і гаўліным крокам у пачатку рэфармавання мінулагагодняй каманды. Пад канадаца набралі гульцы, на якіх пайшлі вельмі вялікія сумы. Зусім не факт, што Пелтанен згадзіўся б ехаць да іншага трэнера, то самае тычыцца

Крынічка

Рубрыку вядзе Валянціна ШПЛЮЎСКАЯ, тэл. 285 88 81 № 36 (325)

Цыбуля на захоўванні

Зімой, пры захоўванні, цыбулю адольваюць хваробы, і самая распаўсюджаная — шыйкавая гніль. Хворая цыбуліна робіцца вадзяністай, жоўта-ружовай, шыйка таксама размякчаецца. Цыбуліна часцей за ўсё гніе збоку ці каля донца.

Спецыялісты раць змагацца з шыйкавай гніллю, якая можа загубіць увесь ураджай, праграваўшы цыбуліны пры 45 градусах, вытрымліваючы не менш як 4 гадзіны. Трэба мець на ўвазе, што гэтай хворобай цыбуля заражаецца на градках, але калі яна расце, хвороба не правуляецца. Успывае яна ў сховішчы, асабліва ў другой палове зімы. Таму спрактыкаваная агароднік, каб не даць хворобе перайсці ў наступленне, пасля уборкі ураджаю сушаць цыбуліны на сонцы. Асабліва гэты прыём важны для цыбуліны, вырашчаных на вільготных грунтах. Узгадайце і пра тое, якія ўгнаенні на вашым участку цыбулі не падабаліся. Практыкі падаказваюць, што гной і павышаныя дозы азотных ўгнаенняў дрэнна уплываюць на здольнасць цыбулі да працяглага захоўвання. І наадварот, фосфарныя ўгнаенні, скарачаюць вегетацыйны перыяд, зніжаюцца небяспечна захворвання цыбулі-рэпкі на шыйкавую гніль.

Добра захоўваецца цыбуля, сплеченая ў кошы. Такія кошы развешваюць у пампашніках, яны абдукаюць паветрам з усю бакоў. Калі цыбулі не так многа, яе захоўваюць у сетках. Таксама цыбуліныя вязанкі падвешваюць на сцяну ў сухім цёплым пампашніку, дзе няма перападаў тэмпературы і вільготнасці паветра. Можна захоўваць цыбулю ў невялікіх скрынях альбо на сталах. Перайдзім да вяртання перабраць і выдаліць тыя цыбуліны, што загілі альбо высыхлі. Пры пакаёвых умовах цыбуля часцей усыхае, а ў склепе пры тэмпературы ад плюс 2 да мінус 2 хутчэй загіне.

Пры закладцы на захоўванне вельмі добра пераспаць цыбулю тоўчым мелам (150—200 г на 10 кг цыбулі). Мел, ствараючы шчыльную асяроддзе, перашкаджае развіццю грыбковых захворванняў, змяняе загіненне цыбулі і падаўляе развіццё каранёвага цыбулінага клішча. Мел жа чалавека бяспечны.

Ёсць і іншыя спосабы захоўвання цыбулі. Да мая яна праляжыць у шклянках слоіках, закрытых поліэтыленавым накруўкамі, калі яе пераспаць соўлю солю. Папярэдне цыбуліны мыюць, на 3—5 хвілін апускаюць у кіпені і абсушаюць. Захоўваюць пры 1—5 градусах і аптымальнай вільготнасці паветра 75—80 працэнтаў, перыядычна правяраючы яе стан.

Можна цыбулю парэзаць і замарозіць у маразільнай камеры ў гэтых пакеціках. Выкарыстоўваюць яе не размарозваючы. У такіх выпадках яна не губляе сваіх лекавых і пажыўных уласцівасцяў.

Залаты карань

Так часта называюць каштоўную расліну — радзілу ружовую. У прыродзе яна расце ў гарах Алтай, Усходняй Сібіры і на Далёкім Усходзе. Але яе можна пайсцона вырошчваць і на прысядзібным участку. Гэта святлолюбівая расліна расце на адным месцы 3—4 гады. Размнажаецца насеннем і дзяленнем караня. Пад пасадку радзілы ўносяць 2—2 вядры перагною на 1 кв. м і перакрываюць на штык рыдлёўкі. Лепшымі паярэднікамі для гэтай расліны з'яўляюцца агуркі. Любіць яна, калі пад яе ўносяцца арганічныя ўгнаенні.

Лекавую сыравіну рыдзілы ружовай пачынаюць нарыхтоўваць з расліны 2—3-гадовага ўзросту, калі карані дасягаюць вагі 100—150 грамаў. Нарыхтоўку звычайна вядуць адразу пасля

Кампост з кары дрэў

Калі побач з вашым агародам знаходзіцца лес, то ў вас ёсць выдатная магчымасць атрымаць пайнацэннае ўгнаенне пад расліны. Хоць свежая кара мае вільготнасць 70 працэнтаў, яна можа ўбараць яшчэ адносна шмат вадкасці. Гату ўласцівасць кары можа выкарыстоўваць для забяспечэння азотам матэрыялу, з якога рыхтуецца кампост. Увесь гэты матэрыял (у выглядзе штабеля) паліваюць саўной ці каровінай жывкай або настоем курныга памёту. Калі няма магчымасці іх раздзяліць, трэба дабавіць дастатковую колькасць азотыстых рэчываў, як правіла, гэта мацэрал (4 кг на кв. м). Дабавленне бентаніту ці базальтавай мукі таксама садзейнічае раскладанню. Нагашаную валну нельга прымяняць нават у малой колькасці: хоць яна і павышае значэнне pH, затое зніжае гумус і азотыстыя рэчывы.

Стан матэрыялу, які кампастуецца, пажадана правяраць, і праз 6—10 месяцаў, калі ён, хоць і не зусім перапраўжы, будзе падобным на глебу, штабель трэба пералаціць.

Кампост з кары лічыцца гатовым тады, калі ён будзе рыхлым, напоўненым грыбніцай, з пахам лясной глебы. Такі стан кампост набывае праз 1,5—2 гады ў залежнасці ад першапачаткова ўнесенай колькасці азотыстых рэчываў.

Зялёнае ўгнаенне ў чаргаванні культур

Пры ранніх веснавых пасадках да высадкі асноўнай культуры, напрыклад, расадзі таматаў або капустаў, выкарыстоўваюць зялёнае ўгнаенні, якія хутка растуць: гарчыцу, рапс, радзіку алейную. Прыблізна за два тыдні да высадкі расадзі зялёнае ўгнаенне запраўляюць у глебу граблямі або скошваюць і выкарыстоўваюць як мульчу.

Больш магчымасцю дае восенская сцябла зялёнага ўгнаення пасля ранніх культур. Калі культуры ўбараць рана і да канца вегетацыйнага перыяду 70—80 дзён, на зялёнае ўгнаенне выкарыстоўваюць лубін, гароха-азуюную, віка-азуюную сумесь, фасоліну, яравы і азімы рапс, яравую і азімую свёртку, гарчыцу белую, радзіку алейную.

Пры больш позняй уборцы, калі да канца вегетацыйнага перыяду 50—60 дзён, выкароць культуры, якія растуць хутка: яравы рапс, яравую свёртку, гарчыцу, радзіку алейную. Можна зрабіць і ў гэлы ўвось перасадка замаразку альбо, які кажуць некаторыя спецыялісты, пакінуць раслі на зіму. Увось перад зімой можна высваць таксама азімае жытэ. Вянон яно адрастае, добра перабівае пустазелле, развівае добрую зялёную масу, а затым яго скошваюць і запраўляюць у глебу. Для таго, каб пасеця пасля яго наступную культуру, патрабуецца зрабіць пералык у тры тыдні, каб перагніла зялёная маса.

Калі агародная культура застаецца ў грунце да позняй восені, можна зрабіць наступнае. Незадоўга да уборкі падрыхціць і папіць глебу, затым высваць пакрытую культуру паміж агароднымі раслінамі. Калі даядзецца яе ўбараць, пасеянныя маладзённыя расліны зялёнага ўгнаення добра развіваюцца, укараняюцца і ўтвораць як бы жыўную мульчу. Некаторыя спецыялісты, напрыклад, раць паміж раслінамі таматаў на зялёнае ўгнаенне вяршыцца ячмень, віку, гарох, фасолі і і сумесі.

Станоўчае дзеянне зялёнага ўгнаення праўляецца на працягу пяці гадоў. Максімальны эффект дасягаецца на другі-трэці год, калі раслінныя рэшкі з дапамогай мікраарганізму поўнацю ператварацца ў гумус.

Як правільна захоўваць яблыкі ў падвале

Многія гаспадары прысядзібных участкаў лічыць, што яблыкі лепш захоўваць у падвале. Да гэтага мерарыяства яны рыхтуюцца загады, запасаючыся скрынямі або рэпацьмі стэлажы.

Трэба паматаць, што буйныя плады дыкаюць мацней і дастаюць хутчэй, чым сярэднія. Раскладваць іх трэба па памеях у розныя скрыні, абгарнушы кожны яблык газетай.

Яшчэ спатрэбіцца гашаная вална. Яе ставяць у кутах, дзе будуць захоўвацца яблыкі. Робіцца гэта для таго, каб у падвале было яма сур'ёзнае. Калі плады пачнуць зморшчывацца, валну выносяць. Так робіць яшчэ ў даўніну.

Настойваць 10 гадзін у тэрмаесе. Прымаць па 10 г у дзень за паўгадзіны да яды. Курс лячэння 25—30 дзён. Паўтарыць можна пасля пералыку ў 2—3 тыдні.

Спіртвая настойка: 0,5 г сухога караня заліваюць 50 г 40-працэнтнага спірту альбо гарэльні і настойваюць у цёмным месцы 25—30 дзён пры пакаёвай тэмпературы. Прымаць ад 1 да 20 кропель 3 разы ў дзень за паўгадзіны да яды.

ПАКАЖЫ мне, як ты ясі, і я скажу, хто ты. Паводле шматлікіх назіранняў, паводзіны і манера чалавека за сталом, а таксама яго смак-вая схільнасць могуць шмат чаго расказаць пра яго характар. Маецца жаданне лепш зразумець свайго патэнцыйнага партнёра — арганізуецца сумесню вярчу (абед, сьняданак).

«Цяжкія» сьвільны стравы кіталту мясцовага рагу, гамбургераў, пірагоў з мяскай лямбей сабарыты. Для іх вялікае значэнне мае стабільнасць і прадказальнасць, яны не выносяць перамен.

Аматары цвёрдых прадуктаў, якімі можна ў асалоду пахрумсаць (скажам, крэкеры ці тосты), які правіла, натуральна агрэсіўныя, схільныя да раздражняльнасці.

Людзі, якія любяць лёгкія цвёрдыя прадукты (салаты, гародніну, садавіну, чыпсы і пап-корн), лічацца асабліва лёгкімі і вясёлымі, няздольнымі на доўга затаціць крэду.

Прыхільныя страў мяккай кансістэнцыі (крэмаў, фруктовых піраў, марожанага, малочных каш пудынгав) з'яўляюцца добрымі, чулівымі, аднак крыху найумнімі і інфрантальнымі людзьмі.

Аматары ялавічых — натуральна зямліныя, паводзіны яны сьбе рашуча, размаўляюць гучна. Пры гэтым іх, як правіла, не цікавяць праблемы іншых. Іх кантактаванне з навакольнымі — гэта тэатр аднаго актёра, бо слухачы такіх людзей прывыклі толькі сабе.

Свініна аддаюць перавагу абавяляльнай і камунікабельнага натуре. Яны любяць удзельнічаць у розных конкурсах і спаборніцтвах, але не дзеля перамогі, а выключна са спартыўнага інтарэсу. У складанай сітуацыі яны лёгка губляюцца.

Бараніну любяць тыя, хто часта скардзіцца на жыццё і заўсёды шукае падтрымкі ў навакольных. Яны, як правіла, лянлівыя і пасіўныя, аднак больш адданых і надзейных партнёраў вам не знайдзі.

Тыя, хто аддае перавагу курьмяным мясам, часта лічацца занудамі і раздражняльнымі людзьмі. Яны ўпарта, дрэнна разгукю на крытцы, могуць «разгарнуць» істэрэўку з-за дробиц. Яны неверагодна педанты, заўсёды ўважліва сочаць за сваёй знешнасцю.

Мужчыны-курды — прыхільны патрыярхальны ў сямі. Аднак высокімі маральнымі прынцыпамі яны не вылучаюцца і могуць здраджаць партнёраў па шлюбе.

Рыбу любяць натуре, якія валодаюць вострым розумам і лічачы эстэтамі. Яны імпульсіўныя, гавораць хутка і перабырліва, лёгка мяняюць настроі, але пры

гэтым застаюцца эмацыйна халоднымі.

Тыя, хто любіць стравы з яек, — камунікабельныя асобы, якія валодаюць выдатнай памяццю, але вылучаюцца недастатковай гнучкасцю ў кантактаванні і імкнуча дамінаваць над іншымі.

Булбай, як правіла, апантантыя асобы, схільныя слепа верыць догмам і ідэалам. Калі яны доўга займаюцца нейкай справай, яна можа ім надакучыць, і тады яны пачнуць працаваць абы-як. Такія людзі не ўмеюць шмат зарабляць, і выноўцаў усе хатнія абавязкі яны таксама не будуць.

Грацкай кашай радуецца сябе індывідуалісты. У іх моцны, жорсткі характар, яны не патрабавальныя ў побыце, але не пераносяць шуму і мітусні, таму рэдка выбіраюцца ў людзі, часцей знаходзяць надомную працу.

Рыс любяць ганарлівыя і высякародныя натуре, здольныя з гонарам выйсці з самых цяжкіх сітуацый.

Аматары «тонкіх» страў, скажам, паюснай ікры, — вельмі падазроныя, а гэтыя, хто выбірае непразмажаны біфшэс — прыроджаныя лідары.

«Кухня асобу». Кнігу пад такой назвай выпусцілі ўладальнік італьянскага рэстарана Марка Міллі і псіхалог Рабэрта Правана, якія вылучылі чалавечыя псіхалогіі ў залежнасці ад гастранамічных схільнасцяў.

Паводле іх класіфікацыі, для «стольнай антылопы» сам працэс ужывання ежы — пакута. Азідн толькі выгляд страў уводзіць такога чалавека ў дэпрэсію. За сталом ён ёсць мала і пры гэтым часта крываціцца. Выключна «антылопа» робіць толькі для некаторых дэсертаў.

«Мураўедзі» спачатку прынохаваюцца да ежы, часам нават аблізваюць яе з усю бакоў, і толькі потым прыступаюць да самага працэсу.

«Жырафы» за сталом метадычна жуюць — іх у такі момант увоглюе больш нічога не цікавіць, акрамя працэсу прыняцця ежы.

«Босы» непераборлівыя ў ежы, гаўлінае — каб яе падалі своєчасова. Калі заказ затрымаецца — «бос» будзе раззлаваны.

«Веры» аддае перавагу стравам, якія гатавала яго маці, і можа катэгарычна адмовіцца пакаштаваць незнамым пачастунак.

«Артыст» не любіць другія стравы, можа абмежавацца супам і салодкімі і абавязкова пацкавіцца, хто іх гатаваў.

Падрыхтавала Іна АРЭХАВА.

г. ВІТЕБСК 25.11.2009

ІЗВЕЩЕНИЕ ОБ ОТКРЫТОМ ПУБЛИЧНОМ АУКЦИОНЕ ПО ПРОДАЖЕ ОБЪЕКТОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ СОБСТВЕННОСТИ С ОДНОВРЕМЕННОЙ ПРОДАЖЕЙ ПРАВА ЗАКЛЮЧЕНИЯ ДОГОВОРА АРЕНДЫ ЗЕМЕЛЬНОГО УЧАСТКА

№ лота	Наименование предмета аукциона	Характеристика предмета аукциона	Начальная цена продажи предмета аукциона, рублей	Сумма задатка, рублей
1.	Капитальное строение с инв. № 240С/2870 (здание ремонтной мастерской) с забором, тремя покритыми площадями и капитальное строение с инв. № 240С/27127 (строительство специализированное энергетик) и распределительные по адресу: Витебская область, Оршанский район, дер. Юрцево, и право заключения договора аренды земельного участка.	Характеристика объекта недвижимости: Здание ремонтной мастерской — одноэтажное, стены — металлические панели, общая площадь 657 кв.м, 1996 г. постройки, крыша — металлочерепица, полы бетонные, электроосвещение — открытая проводка; забор дощатый решетчатый, ж/б столбы, площадью — 918 кв.м; покрытие площадки — черное щебеночное для хранения навесного дорожно-строительного оборудования — 150 кв.м; покрытие площадки — черное щебеночное для стоянки дорожно-строительной техники — 2665 кв.м; покрытие площадки — черное щебеночное — подъездка к площадке для стоянки техники — 290 кв.м; воздушная линия электропередачи на железобетонных опорах — 0,4 В, протяженность — 667,98 м. Земельный участок с кадастровым номером 223684408101000119, площадью 1,2518 га для размещения объектов производственного назначения, сроком аренды 50 лет. Ограничения: расположение участка в водоохранной зоне вне прибрежной полосы реки Скуля и охранной зоне тепловой сети. Назначение: для производственного назначения (склад, либо здание для ремонта и обслуживания автотранспорта).	228860704	22886070

ОРГАНИЗАТОР — фонд «Витебское имущество», г. Витебск, ул. Пряды, 38, контактный телефон-факс в Витебске: (0212) 476096, сайты www.gki.gov.by, www.fondgosi.vitebsk.by, E-mail: fondvitebsk@tut.by.

1. Аукцион состоится 25 ноября 2009 г. в 15 часов в здании фонда «Витебское имущество» по адресу: г. Витебск, ул. Пряды, 38.

Для участия в аукционе приглашаются: физические, юридические лица и индивидуальные предприниматели Республики Беларусь, иностранные инвесторы. Участнику необходимо подать заявление и подписать Соглашение установленной формы с фондом «Витебское имущество».

Лица, желающие принять участие в аукционе, к заявлению прилагают: заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка; а также представляют: юридические лица Республики Беларусь — доверенность, выданная представителю юридического лица, копия документа, подтверждающего государственную регистрацию, без нотариального засвидетельствования; индивидуальные предприниматели — копия документа, подтверждающего государственную регистрацию индивидуального предпринимателя, без нотариального засвидетельствования; иностранные юридические лица — копии учредительных документов и выписка из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть подготовлена в течение шести месяцев до подачи заявления на участие в аукционе) либо иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения с нотариально удостоверенным переводом на белорусский (русский) язык; представителем индивидуального предпринимателя — нотариально удостоверенная доверенность; представителем иностранного юридического лица — легализованная в установленном порядке доверенность, документ о финансовой состоятельности, выданный обслуживающим банком или иной кредитно-финансовой организацией, с нотариально удостоверенным переводом на белорусский или русский язык. При подаче документов заявителем (его представителем) предъявляется документ, удостоверяющий личность, а руководителем юридического лица также — документ, подтверждающий его полномочия.

2. Заявления на участие в аукционе принимаются в рабочие дни с 8.00 до 17.00, последний день приема документов 24.11.2009 до 17.00 по адресу: г. Витебск, ул. Пряды, 38, кабинет 308. Заключительная регистрация участников 25.11.2009 с 14.00 до 14.45. К участию в торгах не допускаются участники, не прошедшие заключительную регистрацию.

3. Сумма задатка перечисляется до подачи заявления на участие в аукционе на расчетный счет № 364290300021, в филиале ОАО «БПС-Банк» по Витебской области г. Витебск, код 150801307. Получатель — фонд «Витебское имущество», УНП 300002495.

4. Участник, ставший победителем аукциона (предтедентом на покупку), после окончания аукциона обязан: подписать протокол аукциона; не позднее 10 рабочих дней со дня принятия решения райисполкома о предоставлении земельного участка, внести плату за право заключения договора аренды земельного участка (часть платы — в случае предоставления рачоной ее внесения райисполкомом), возместить затраты на организацию и проведение аукциона, в том числе расходы, связанные с изготовлением и предоставлением участникам аукциона документации, необходимой для его проведения, в сумме 2 миллиона рублей, расходы, связанные с формированием земельного участка и изменением земельного участка в результате такого формирования, в том числе с государственной регистрацией в отношении этого участка; не позднее 12 рабочих дней со дня принятия решения о предоставлении земельного участка заключить договор купли-продажи недвижимости и договор аренды земельного участка.

5. Подробная информация о продаже, условиях продажи предмета аукциона опубликована ранее в газете «Звязда» от 22.04.2008 № 75 (26433).

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА по продаже земельных участков в частную собственность граждан в Докшицком районе

Организатор: РУП «Витебский институт недвижимости и оценки»

ЛОТ №	Вид аукциона	Местоположение земельного участка, площадь, кадастровый номер	Условия и ограничения, срок аренды Инженерно-геологические условия*	Расходы, связанные с изготовлением документации, руб.	Начальная цена, руб.
1		д. Бирюли между домами № 15 и № 17 (участок № 2), Тумилловского с/с, Докшицкого района, Витебской области, пл. 0,1491 га, кадастровый № 222185000601000021	- охранный зона линии электропередачи напряжением до 1000 В — 0,02 га; водоохранная зона водного объекта вне прибрежной зоны — 0,1491 га (озеро Медзозон)	506 254	500 000
2	в частную собственность для строительства и обслуживания жилого дома	д. Остепиче, д. 7, г. Березинского с/с, Докшицкого района, Витебской области, пл. 0,1465 га, кадастровый № 222180409801000034	- ограниченный в использовании земельного участка нет	524 080	500 000
3		д. Шанторовщина, д. 17а, Порплищенского с/с, Докшицкого района, Витебской области, пл. 0,2500 га, кадастровый № 222183807101000024	- водоохранная зона водного объекта вне прибрежных полос — 0,2500 га (озеро Сервечь); - охранный зона линии электропередачи напряжением до 1000 В — 0,0		

СЕННЯ			
Месяц Маладзік 18 кастрычніка. Месяц у сусор'і Стральца.			
Сонца	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	7.50	17.57	10.07
Віцебск	7.43	17.43	10.00
Магілёў	7.40	17.47	10.07
Гомель	7.34	17.46	10.12
Гродна	8.05	18.12	10.07
Брэст	8.03	18.16	10.13
Імяніны			
Пр. Канстанціна, Максіма, Якава.			
К. Лідзія, Аляксандра, Марка, Філіпа.			

Фота Марыны БЕГУНКОВАЙ.

НАДВОР'Е на заўтра

Геамагнітныя ўзрушэнні

ВІЦЕБСК 740мм р.в.с.с. +4...+6°C	МІНСК 723мм р.в.с.с. +4...+6°C	МАГІЛЁў 744мм р.в.с.с. +5...+7°C
ГРОДНА 740мм р.в.с.с. +4...+6°C	БРЭСТ 740мм р.в.с.с. +5...+7°C	ГОМЕЛЬ 750мм р.в.с.с. +6...+8°C

Абазначэнні:
 — няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў
 — невялікія геамагнітныя узрушэнні
 — слабавыя геамагнітныя буря

...у суседзях

ВАРШАВА +10...+12°C	КІЕў +13...+15°C	РЫГА +7...+9°C
ВІЛЬНЮС +6...+8°C	МАСКВА +8...+10°C	С.-ПЕТЕРБУРГ +4...+6°C

22 кастрычніка

Дзве даты

1933 год — нарадзіўся Ігар Дабралюбаў, вядомы беларускі кінарэжысёр, заслужаны дзеяч мастацтваў Беларусі, народны артыст Беларусі. Паставіў фільмы «Іван Макаравіч», «Пляч перапалкі», «Белыя росы» і інш.

1962 год — пачатак кубінскага крызісу — найбольшае абстрактнае адносінаў паміж СССР і ЗША за ўвесь пасляваенны перыяд, якое напружвала паставіла свет перад небяспэкай ядзернай вайны. Непасрэднай прычынай крызісу стала тайнае размяшчэнне на Кубе савецкіх ядзерных ракет.

Цытата дня:

«Май сэрца, май душы, і будзеш чалавекам ва ўсе часы».

Дзяніс Іванавіч Фанвізін (1744—1792), рускі пісьменнік.

ЗАЯЦ

Заяц — дробная пушыстая жывёліна, якая асацыюецца ў народнай культуры з бязлітасцю (дрыжыць як заяц, зайцава сэрца) і асцярожнасцю. Акрамя гэтага, з-за здольнасці што-год прыводзіць велізарнае патомства заяц стаў сімвалам плоднасці.

- У вясельных песнях і песнях пра каханне заяц згадваецца даволі часта. Ён увасабляе мужчынскі пачатак — сімвалізуе жаніха або халасцяка.
- Часта вясельныя караваі ўпрыгожвалі фігуркамі зайцоў, што павінна было паўплываць на нараджэнне ў маладых вялікай колькасці дзяцей.
- Як сімвал плоднасці заяц згадваецца ў казках і прымаўках. На пытанне маленькіх дзяцей, адкуль яны ўзяліся, адказвалі, што іх заяц прынес і пакінуў у капусце.
- Па той жа прычыне бясшлюбным жанчынам раілі есці як мага больш заечыні.
- Сон, у якім злавлілі заяца, азначаў пачатак перыяду цяжарнасці або нараджэння сына.
- Падчас цяжкіх родаў парадзікі змазвалі дзетародныя органы заечым тлушчам, каб наступныя роды прайшлі лёгка.
- З-за таго, што заяц хутка і на першы погляд заціхне мітусіцца (робіць «петлі», каб схавалі свае сляды ад драпежнікаў), здаралася, што вобраз заяца асацыявалі з нячыстай сілай. Менавіта таму пічылася кепскай прыкметай, калі заяц перабягаў дарогу таму, хто кіраваўся ў далекі шлях, асабліва вясельнаму паязду.
- Пра чалавека, які спаў даволі чуйна і спрасонку ўздрыгваў, казалі, што у яго «заечы сон».
- Калі зайцы блізка падыходзілі да жылля чалавека, то гэта было знакам хуткіх моцных маразоў.

Аксана КАТОВІЧ, Янка КРУК.

Усімнімаем!

Дзіўнае супадзенне. Кроў бяруць з пальца, на які надзеты заручальны пярсцёнак.

У Леаніда Якубовіча зламалася пральная машына, і ён прымусяў сваю жонку круціць барабан.

— Пятровіч, ты куды гэта на трактары едзеш?
 — У саларый.
 — А навошта?
 — На саларыю.

Я чалавек добры, але памяць у мяне выдатная.

Дзеці — кветкі жыцця :) Карыне 2,5 года. Мама: — Карына, не хадзі

на дарогу!
 — Мама, не хвалюйся, я не на дарогу, я ў гразі!

Мал. Марыны ГАРЭЛАВАЙ.

НА НОВАБУДОЎЛЯХ ПЕТРЫКАЎШЧЫНЫ

Дзяржаўны ітарэс

Колькі ні наведваешся ў ПЕТРЫКАЎ, гэты прыгожы і ўтульны гарадок пад Прыпяццю, заўсёды заўважаеш то тут, то там новабудулі. І калі гаворыш аб гэтым старэйшым райвыканкам Астаповічу, у адказ ад Мікалая Пятровіча чуеш: «А як жа, расцём». Новабудулі не толькі ў райцэнтры, але і ў сельскай мясцовасці. І наогул трэба сказаць, што будаўнічая галіна ў раёне на вышыні, хаця, вядома, ёсць і пэўныя цяжкасці.

У гэтым мы ўпэўніліся, калі пабылі на шэрагу аб'ектаў, пазнаёмліліся са станам спраў, пагутарылі з людзьмі.

семі механізатараў Андрэя Тарасевіча і Мікалая Шурпача, даяркі Ніны Папок і іншых.

У Чалюшчавічах мы бачылі цэлую вуліцу, забудаваную гэтак жа, згодна з прэзідэнцкім Указам № 98. Зараз тут узводзіцца яшчэ шэсць новых дамоў, якія заселяць спецыялісты КСУПа.

Ля новага дома па вул. Луначарскага намеснік старэйшай райвыканкама Аляксандр МАЙСЭЎ, галоўны інжынер упраўлення капітальнага будаўніцтва Уладзімір ПЫРКО і майстар ПМК-4 Аляксандр КАНДРАШОНАК.

Шчасце навасельцаў

Майстра Аляксандра Кандрашонка з падраднай Капаткевіцкай перасованай механізаванай калоны № 4 мы сустрэлі каля пяціпавярховага жыллага дома, які ўзведзены на вуліцы Луначарскага ў Петрыкаве. Ён расказаў аб тым, што гэты аб'ект — кааператыўны індывідуальнай забудовы, у якім 54 кватэры. Па плане будаўнічых павінны былі здзейсяць у сёлетнім лістападзе ды апрэздзілі час: здалі ў верасні. Зараз тут заканчваюцца работы па газабеспячэнні, падачы цяпла і вады ў кватэры. Ужо адбылося пасяджэнне камісіі па размеркаванні іх, і ў гэтым месяцы чакаецца засяленне дома.

з галоўным энергетыкам мясцовай гаспадаркі Уладзімірам Харланчуком. Яго сям'я раней пражывала ў двухпавярховым доме разам з іншымі сям'ямі, і вясці на належным узроўні ўласную падсобную гаспадарку магчымасці не было, у адрозненне ад дня сённяшняга. Харланчукі (жонка Уладзіміра Іванавіча Лідзія Уладзіміраўна працуе настаўніцай) трымаюць карову, свіней, курэй, маюць каля дома

Новая малочнатаварная ферма ў Чалюшчавічах.

— А побач, — дзеліцца з намі сваёй асабістай радасцю Аляксандр, — узводзіцца (вунь, глядзіце) яшчэ адзін такі ж прыгажун дом жыллёва-вытворчага будаўнічага кааператыва, у якім я старшыня. Уладзімір і яны ў ім людзі справядлівыя і наступным годзе. Мая сям'я з чатырох чалавек атрымае трохпакатковую кватэру. Дом будзе Петрыкаўская ПМК-110 з субпадраднымі арганізацыямі. Каробка яго ўжо гатова, і зараз работы выконваюцца ўнутры будынка.

Аляксандр Кандрашонак пляне гадоў працаваў у Мінску на будоўлях, зарабляў грошы на жыллі і вярнуўся ў Петрыкаў у лютым гэтага года. Гаворыць, што тут у яго больш перспектывы.

Другая наша сустрэча са шчаслівым уладальнікам кватэры, а дакладней, утульнага жыллага дама адбылася ў вёсцы Чалюшчавічы

цяпліцу і агарод, а ў полі яшчэ 25 сотак зямлі, якую таксама апрацоўваюць. У дамах, пабудаваных па прэзідэнцкай праграме, жывуць дзясяткі працаўнікоў вёскі. Сярод іх

Брыгада будаўнікоў ПМК-110 г. Петрыкава: у цэнтры — брыгадзір Віктар СЕЛІВОНЕЦ, праваруч ад яго майстар Аляксандр АДАМЕНКА.

У звоне кожнага дня

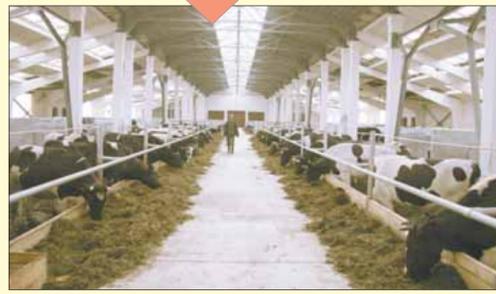
У паездцы па раёне нас суправаджалі намеснік старэйшай райвыканкама Аляксандр Федаравіч Май-

Супрацоўнікі аддзела архітэктуры і будаўніцтва райвыканкама Галіна ПЫРКО і Алена ДЗЕМІДЗЮК.

Інжынер КУП УКБ Петрыкаўскага раёна Рыгор БАГДАНІК усталявае шылду пасля аднаўлення будынка прадпрыемства.

ніцтва жылля ў аграпрамысловым комплексе (дамы па прэзідэнцкай праграме). Дарчы, яна была выканана ўжо ў першым паўгоддзі.

Што ж датычыцца задання дзевяці месяцаў, дык яно перавыканана і складае 92,3 працента ад гадавога задання, і гэта вышэй за сярэднеабласны паказчык. Ды і наогул, як у адзначыў старшыня райвыканкама Мікалай Пятровіч Астаповіч, буда-

ПМК-4 адкрытага акцыянернага таварыства «Гомельскаўгасбуд» і ААТ «Петрыкаўрамбуд». Іх узанальваюць дасведчаных і ініцыятыўных кіраўнікі Анатоль Мікалаевіч Берднік, Уладзімір Мікалаевіч Перавознікаў і Аляксандр Мікалаевіч Зяруноў. Тое ж самае можна сказаць і пра кадры упраўлення капітальнага будаўніцтва райвыканкама, дзе начальнікам Мікалай Іванавіч Батан. Нельга скід-

Такі прыгожы дамок атрымаў пад жыллі галоўны энергетык КСУП «Чалюшчавічы» Уладзімір ХАРЛАНЧУК.

ваць з рахункаў і ўзаемаразуменне з партнёрамі будаўнічага канвеера, вышэйшымі арганізацыямі і агульнае кіраванне будаўнічай галіны.

Калі ж у цэлым вясці размову аб будоўлях раёна, дык варта сказаць, што сёлета, акрамя пералічаных вышэй, у аграпрадукцыю Ляскавічы збудавана вясем дамоў з дванаццаці запланаваных і будуюцца яшчэ некалькі. У наступным месяцы тут будзе збудавана ў эксплуатацыю гасцініца. Тут закончаны рамонт музычнай школы, дзіцячага садка, пад здачу рыхтуюцца такія аб'екты, як сярэдняя школа і бальніца сястраўскага догляду. Аграпрадукцыя наменана прымаць дзяржаўнай камісіяй сёлета ў снежні. І яшчэ адна паказальная лічба. Калі за тры кварталы мінулага года будаўнічы арганізацыі раёна ўласнымі сіламі асвоілі 18 мільярдаў рублёў, дык сёлета за аналагічны перыяд — 24 029 мільёнаў.

Наведвалі мы і такі важны аб'ект, як малочнатаварная ферма на 720 гадоў буйной рагатай жывёлы ў КСУП «Чалюшчавічы». Тут пастаўлена сучаснае абсталяванне, створаныя добрыя ўмовы для працаўнікоў МТФ. Здача фермы запланавана на канец гэтага года. І, як наведзімі нам майстар ПМК-110 Аляксандр Адаменка, сёння тут занята каля ста чалавек з падраднай і некалькіх субпадрадных арганізацый. Пускавы комплекс на 600 гадоў ужо збудаваны ў эксплуатацыю ў верасні, у хлявах размяшчана жывёла. Але для заканчэння ўсяго будаўніцтва фермы яшчэ трэба адшукаць фінансавыя сродкі ў памеры 1900 мільёнаў рублёў. Вось такая задача.

Матэрыял падрыхтавалі Алена ДАУЖАНОК, Уладзімір ПЕРНІКАЎ, Марыя ЖЫЛІНСКАЯ (фота).

НАШЫ РЭКВІЗІТЫ:
 247940, г. Петрыкаў,
 вул. Гагарына, 15, райвыканкам.
 Тэлефон (8+02350) 5 12 10,
 факс (8+02350) 5 17 01.
 УНН 400065489

32 ПАВЕРХІ, 132 МЕТРЫ

Гэты фотаздымак я зрабіў у цэнтры Мінска пад дрэвамі старога сквера. Тут створаны мемарыял у памяць пра партрыэтаў, якіх гітлераўцы каралі смерцю.

Першы вышыня жылы дом будуюцца ў сталіцы на скрыжаванні вуліц Ціміразава, Максіма Танка і Кальварыйскай. Вышыня 32-павярховага дома складзе 114 метраў, а разам са шпілем, які завяршае канструкцыю, — 132 метры. Такіх высокіх дамоў у Мінску пакуль няма.

Так будзе выглядаць бізнес-цэнтр класу «А» па вул. Максіма Танка.

Як расказаў генеральны дырэктар СТАА «Ітарэббуд» Павел Падзіла, ніжнія чатыры паверхі будынка зоймуць адміністрацыйныя памяшканні з выставачнымі заламі, невялікімі гандлёвымі аб'ектамі. У доме будзе 165 кватэр (1—4-пакатковыя) свабоднай планіроўкі плошчай ад 63 да 188 квадратных метраў. Вышыня столі складзе 3 метры. У аднапакатковай кватэры па праекце два балконы, у большых кватэрах — тры і два санвузлы.

На двух верхніх паверхах размесцяцца чатыры пентхаўзы (двухузроўневыя кватэры) з трох і сямі пакояў з адкрытымі тэрасамі.

Пад домам будзе гараж, у якім дзякуючы сістэме мультыпаркінгу змогуць змясціцца 195 аўтамабіляў.

Здаць першы жылы «хмарачос» плануецца ў сярэдзіне 2011 года.

Вольга ЖАРЫНА, «Мінск—Навіны».

ТЕХНОБАНК

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС НА 1 октября 2009 г.

Наименование банка **ОАО «ТЕХНОБАНК»** (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2009 г.	2008 г.
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101	1	4090,0	9567,6
3	Средства в Национальном банке	1102	2	30033,4	7138,0
4	Ценные бумаги:	1103		23,2	4753,3
	для торговли	11031	3	0,0	4734,3
	удерживаемые до погашения	11032	3.1	0,0	0,0
	в наличии для продажи	11033	3.2	23,2	19,0
5	Кредиты и другие средства в банках	1105	4	16802,5	25346,2
6	Кредиты клиентам	1106	5	127052,3	142582,7
7	Долгосрочные финансовые вложения	1107	6	47,9	47,9
8	Основные средства и нематериальные активы	1108	7	20419,2	1784,3
9	Прочие активы	1109	8	49840,8	28325,9
10	ИТОГО активы	110		248309,3	224945,9
11	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
12	Средства Национального банка	1202	9	28329,1	0,0
13	Кредиты и другие средства банков	1205	10	72808,6	73771,3
14	Средства клиентов	1206	11	84686,8	83865,1
15	Ценные бумаги, выпущенные банком	1208		17,4	12793,3
16	Прочие обязательства	1209	12	21959,6	17117,5
17	ВСЕГО обязательств	120		207801,5	187547,2
18	КАПИТАЛ				
19	Уставный фонд	1211	13	19985,3	19985,3
20	Эмиссионный доход	1212		0,0	0,0
21	Резервный фонд	1213		9049,2	7249,3
22	Накопленная прибыль	1214	14	3917,5	4428,6
23	Фонд переоценки статей баланса	1215	15	755,8	5735,5
24	ВСЕГО капитал	121		40507,8	37398,7
25	ИТОГО обязательств и капитал	12		248309,3	224945,9
26	ТРЕБОВАНИЯ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА НА ВНЕБАЛАНСОВЫХ СЧЕТАХ				
27	Требования	1301	16	82537,2	87581,7
28	Обязательства	1302	17	41034,3	77390,1

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ на 1 октября 2009 г.

Наименование банка **ОАО «ТЕХНОБАНК»** (в миллионах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2009 г.	2008 г.
1	ПРОЦЕННЫЕ ДОХОДЫ				
2	Процентные доходы	2011		12334,5	6641,6
3	Процентные расходы	2012		1817,9	6429,3
4	Чистые процентные доходы	201	18	516,6	212,3
5	Комиссионные доходы	2021		7505,5	6573,8
6	Комиссионные расходы	2022		1422,9	1211,2
7	Чистые комиссионные доходы	202	19	6082,6	5362,6
8	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	203	20	5863,4	9504,6
9	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	21	-28,7	-6,6
10	Доход в форме дивидендов	205		0,1	0,0
11	Чистые отчисления в резервы	206	22	325,7	734,0
12	Прочие доходы	207	23	2836,8	676,6
13	Операционные расходы	208	24	12367,1	8705,3
14	Прочие расходы	209	25	1010,1	3646,3
15	Налог на прибыль	210		307,3	613,9
16	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		1260,6	2050,0

Руководитель **Д.Л. Михалевич**
 Главный бухгалтер **Н.Л. Борсук**
 Дата подписания **19.10.2009 г.**

Лицензия на осуществление банковской деятельности № 11 от 27.10.2006 г.